

Møteinnkalling

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Møtedato: 12.05.2020 kl. 10:00

Møtested: Virtuelt møterom

Arkivsak: 19/04931

Mulige forfall meldes snarest til Gunnar Rønnestad, gr575@kirken.no.

, 11.05.2020

Liv Heidrun Skaar Heskestad
Leder

Gunnar Rønnestad
Sekretær

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Møteinnkalling

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Møtedato: 12.05.2020 kl. 10:00

Møtested: Virtuelt møterom

Arkivsak: 19/04931

Eventuelt forfall må meldes snarest.

SAKSLISTE

Godkjenning av innkalling og saksliste

27/20 19/04931-16 Godkjenning av innkalling og saksliste

Forslag til vedtak:

Innkalling og saksliste godkjennes

Saker til behandling

28/20	20/01241-2	Drøfting av årsrapport 2019
29/20	20/01286-10	Tilskudd til nye diakonstillinger 2020
30/20	20/01454-2	Svar på høring om kirkefagforvaltningen
31/20	20/02008-1	Kommunikasjonsplan for Stavanger bispedømme, 1. gangs behandling
32/20	20/01985-2	Høringssvar: Gjennomføring av Kirkemøtet og valg av Kirkerådet m.m. i lys av smitteverntiltak mot covid-19
33/20	17/02948-43	Endring av møtedato i juni 2020 for Stavanger bispedømmeråd

Orienteringssaker

34/20 17/02948-42 Stiftsdirektørens rapport mai 2020

Liv Heidrun Skaar Heskestad
Leder

DEN NORSKE KYRKJA

Stavanger bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Geir Skårland	104	20/01241-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	12.05.2020

Drøfting av årsrapport 2019

Årsrapport 2019 stavanger bispedømme - publisert

Saksorientering

Kvart år leverer biskop og bispedømmeråd årsrapport for året som gjekk til Kyrkjerådet.

Årsrapporten blir utarbeidd i tråd med rammer frå Kyrkjerådet, som mellom anna følgjer av statlege krav til målstyring. Han blir ein del av bakgrunnen for Kyrkjerådet si rapportering til departementet. I seg sjølv er årsrapporten eit viktig styringsdokument for bispedømmerådet. Rapporten beskriv den kyrkjelege situasjonen og peikar på viktige utfordringar.

I denne saka får bispedømmerådet årsrapporten for 2019 til orientering. Det vil også bli orientert om utviklingssamtalen, som leiinga i Kyrkjerådet har med leiinga i bispedømmet på bakgrunn av rapporten.

Rapporten er eit viktig dokument når kommande planar skal utformast. Rådet bør derfor setja seg inn i rapporten og drøfta kva følgjer resultat og utfordringar bør få for verksemda framover.

Moment for samtalen om dette vil så danna grunnlaget for årsplan for 2021. I haust vil bispedømmerådet drøfta satsingsområde for neste år i ei eiga sak, mellom anna på bakgrunn av siste årsrapport og det som kjem fram i samtalen om denne.

Forslag til vedtak

1. Stavanger bispedømmeråd tek årsrapporten for 2019 til orientering.
2. Stavanger bispedømmeråd bed administrasjonen førebu saka om satsingsområde i årsplan for 2021 ut frå samtalen i møtet.

Årsrapport for 2019

Stavanger biskop og bispedømmeråd

DEN NORSKE KYRKJA
Stavanger bispedømme

Innhald			
I		Vurdering frå leiaren	3
II		Introduksjon til bispedømmet og hovudtal frå verksemda	5
		Nøkkeltal frå bispedømmet	6
III		Årets aktivitetar og resultat	7
	A	Samla oversikt over resultat, måloppnåing og ressursbruk	7
	B	Resultatmål og nøkkelindikatorar	9
	1.	Gudstenesteliv	9
		Deltakarar på gudsteneste	9
		Kyrkjeleg vigsel	13
		Kyrkjeleg gravferd	14
		Samisk gudstenesteliv	15
	2.	Dåp og trusopplæring	16
		Oppslutning om dåp	16
		Oppslutning om trusopplæringstiltak	19
		Oppslutning om konfirmasjon	22
		Trusopplæring for vaksne	25
	3.	Kunst og kultur	27
		Konsertar og kulturarrangement	27
		Opne kyrkjer	30
	4.	Kyrkja i samfunnet	32
		Diakonal betjening	32
		Fellesskap for nye i Noreg	33
		Religionsdialog	34
		Digitalt nærvær	35
		Kyrkja i det offentlege rommet	37
		Kyrkje-skule-barnehage-samarbeid	39
		Inkludering	41
		Diakonale arbeidsfelt	42
		Misjon	45
		Pilegrim	47
		Ungdomsdemokrati	49
	5.	Rekruttering, frivillige og ungdom	50
		Rekruttering til vigsla stillingar	50
		Frivillig teneste	53
		Arbeidsmiljø	55
		Tilbod til unge	56
	6.	Kyrkjedemokrati og organisering	58
	C	Biskopen si verksemd	60
IV		Styring og kontroll i verksemda	62
	A	Helse, miljø og tryggleik	62
	B	Likestilling	63
	C	Vurdering av risikoen for misleghald	64
V		Vurdering av framtidsutsikter	66
VI		Årsrekneskap	68

I. Vurdering frå leiaren

Kyrkjeval, nye sokneråd og ny biskop. 2019 har vore eit år med mange store hendingar i Stavanger bispedømme.

I eit større perspektiv er kanskje ikkje ein gong leiarval eller bispeskifte det største. I 2019 var det 638 000 gudstenestebesøk, solid deltaking på trusopplæringstiltak og 3155 barn som blei døypte i kyrkjene i Rogaland.

Det siste gav ein liten oppgang i dåpsprosent blant dei som høyrer til i kyrkja, i eit år der fødselsmeldingane ikkje kom lenger. Mange kyrkjelydar tok dette som ei utfordring og etablerte nye måtar å gjera dåp synleg på. Resultatet viser nok òg det forskning seier: Å døypa er ei avgjerd foreldre tek med medvit. Likevel ser det ut som at fokus på å invitera til dåp i kyrkjelydane har slått positivt ut.

Andre viktige kyrkjelege hendingar viser òg gode tal. Det er ei lita auke i prosentdelen av døypte som konfirmerer seg i kyrkja. Sjølv om me høyrer om fleire alternative tilbod, var det like mange gravferder i kyrkja som året før. Me ventar på kva prosentdel dette gjev, men registrerer at dei store tradisjonane framleis står sterkt.

Unntaket er vigsel. I 2019 var det 14 prosent færre vigslar i kyrkja enn året før. Me veit ikkje ennå om dette fylgjer ein generell nedgang i talet på vigslar, men blir ikkje overraska om at dette er eit teikn på at fleire vel kommunen eller å reisa til utlandet. Vigsel er eit eksempel på ein tradisjon som blir endra når kulturen blir meir individualisert. Det vitnar òg om at verken ekteskap eller tilknytning til kyrkja er sjølvsagt i aldersgruppa der det er flest bryllaup.

Det var fleire innmeldingar i kyrkja enn på lenge, flest blant kvinner. Det var òg fleire utmeldingar enn året før, men ikkje spesielt mange til å vera i eit valår eller i eit år der Kyrkjerådet sitt val av ny biskop overraska. Befolkninga aukar i fylket, men det er ein svak nedgang i talet på kyrkjemedlemmar, på same nivå som i fjor.

I løpet av 2019 fekk me interessant, ny kunnskap om kyrkjemedlemmane sitt forhold til kyrkja. Medlemsundersøkinga viser at tre av ti kyrkjemedlemmar har eit aktivt og positivt forhold til kyrkja i tru og praksis. I tillegg er nær halvparten positive, men passive, mens den siste delen (24 %) er distanserte og til dels kritiske. Stavanger bispedømme har fleire aktive og positive enn andre bispedømme, men om lag like mange kritiske og distanserte som elles. Dei eldste er mest positive, så dei yngste.

To tredeler av medlemmane seier at dei trur på Gud, frå av og til, til heilt sikkert. Kyrkja har òg mange medlemmar som ikkje høyrer til på grunn av eksplisitt tilslutning til trua, men kyrkjebygga er viktige for dei fleste. Mange støttar kyrkja i kamp for klimaet og for utjamning av økonomiske skilnader, mens det er ulike meininger blant kyrkjemedlemmar om aktiv dødshjelp, flyktningepolitikk og bistand. Her skil dei ulike gruppene i kyrkja seg, med at dei som er mest aktive og positive har haldningar som ligg nærast det kyrkja frontar offentleg.

Kyrkja blir sett som ein viktig samfunns- og kulturaktør, men er kontroversiell i medieplanet. Undersøkinga viser eit klart behov for å styrka kyrkjeleg kommunikasjon.

I 2019 fekk bispedømmet òg moglegheit til å styrka verksemda, gjennom middel til nye diakoni- og prestestillingar. Diakonstillingane blir etablerte i samarbeid med kommunar og lokale kyrkjelydar. Dei blir retta mot ungdom, flyktingar og menneske i krevjande

livssituasjonar. Nye ressursar til presteteneste vil òg bli retta inn mot ungdom. Me ser framleis klart behov for å styrka det kyrkjelege nærværet i denne gruppa, men leiter etter gode tiltak for å skapa endring og vekst.

Nokre positive teikn ser me: Trusopplæringa fornyar kyrkjelydane og gjer det konkret at ei stor breidde høyrer til. U-kirke i Stavanger sentrum er eit spennande prosjekt. Både kyrkjelydane midt i byen her og kyrkjelydane i Ryfylke har spennande, felles konfirmantprosjekt i oppstartsfasen.

Etter kommunevalet i haust har me sett punktvis eksemplar på svekka rammer for kyrkjeleg økonomi. Dette har skjedd ut frå politiske prioriteringar og skapar behov for å gjera det synleg kva kyrkja bidrar med i samfunnet. Me blir òg uroa når me nokre stader har sett tankar om at kommunen sin relasjon til trussamfunn ikkje skal vera livssynsopen, men livssynsnøytral eller eventuelt livssynsfri. Desse tendensane synest me er urovekkande. Kyrkja forvaltar sentrale bygg og har felles mål med kommunen i å bidra med viktige tiltak for barn og unge, visa omsorg og skapa sentrale møteplassar for lokalsamfunnet. Dette bør ikkje svekkast.

For fyrste gong var det fleire lister ved val av leke medlemmer til bispedømmerådet og Kyrkjemøtet. Valdeltakinga gjekk klart ned. Mange prostar melder òg at det var meir utfordrande å rekruttera nye medlemmar til sokneråd enn tidlegare. Likevel har dei nye sokneråda har fått ein god start Det same gjeld det nye bispedømmerådet.

I Sola kjem det ny kyrkje. Bygginga er godt i gang. Den gamle kyrkja ligg eit godt stykke frå der folk bur. Til trass for debatt er det sterkt engasjement og stor glede over at det kjem ei kyrkje i sentrum. På Tau kjem det òg ny kyrkje i sentrum, etter den gamle Strand kyrkje som ikkje kan romma alt kyrkjelyden har av verksemd. Heilt på slutten av året opna Ryfast, som gjer at folk nå kan komma ferjefritt frå Stavanger til Ryfylke.

Anne Lise Ådnøy blei vigsla til biskop 17. mars. Utnemninga vekte debatt, men i etterkant har me opplevd at prostar, tilsette og kyrkjelydar samlar seg og støtter opp om biskopen. Etter fleire år med bispeskifte, nominasjonsprosessar og vikarperiodar er det godt å ha ein stabilitet og eit lengre perspektiv i bispetenesta.

Prostane i bispedømmet startar påfallande ofte årsrapportane sine med å fortelja om aktive kyrkjelydar. Me er stolte av det nokre hundre tilsette og langt over ti tusen frivillige klarer skapa saman. Kyrkja i Stavanger bispedømme er både brei, engasjert og aktiv. I det ligg det utfordringar, men mest ei stor glede over å få vera ei kyrkje som betyr mykje der ho er.¹

Stavanger, 6. mars 2020

Liv Heidrun Heskestad
leiar, Stavanger bispedømmeråd

Anne Lise Ådnøy
biskop

¹ Rapporten bygger mellom anna på foreløpige tal frå kyrkjelydane sin årsstatistikk for 2019. Desse blir reviderte innan sommaren 2020.

II. Introduksjon til bispedømmet og hovudtal frå verksemda

Organisering og formål

Stavanger biskop og Stavanger bispedømmeråd er ein del av Den norske kyrkja, med Kyrkjemøtet som leiande organ på nasjonalt nivå. Biskop og bispedømmeråd har ansvar for ulike sider ved verksemda til Den norske kyrkja i Stavanger bispedømme.

Stavanger bispedømme blei oppretta i 1925 og dekker Rogaland fylke.

Biskopen og bispedømmerådet sine oppgåver er fastsette i lover, føresegner og anna regelverk, med heimel i statleg lovverk. Mynde og ansvarsområde fylgjer m.a. av kyrkjelova, økonomi- og verksemdsinstruks og tildelingsbrev frå Kyrkjerådet.

Stavanger biskop har tilsynsmynde for heile den kyrkjelege verksemda, leier prestetenesta og er arbeidsgjevar for prestane. Prostane er arbeidsgjevarar for prestane i det daglege. Dei er med på å setta i verk mål og strategiar i bispedømmet.

Bispedømmerådet skal ha si merksemd på alt som kan bli gjort for å vekka og nærja det kristelege livet i kyrkjelydane. Rådet skal òg fremma samarbeid mellom dei enkelte sokneråda og andre lokale arbeidsgrupper innan bispedømmet. Bispedømmerådet tilset prostar, kyrkjelydsprestar og spesialprestar. I tillegg er bispedømmerådet arbeidsgjevar for dei tilsette på bispedømmekontoret.

Bispedømmekontoret er organisert i to avdelingar, i avdeling for personal-, økonomi og forvaltning og i avdeling for kyrkjelydsutvikling. Bispedømmerådet og biskopen har lagt til grunn dei mål og føringar som er gitt av Kyrkjemøtet og Kyrkjerådet. Kyrkjemøtet sitt visjonsdokument og eigen strategi og årsplan for Stavanger bispedømme ligg til grunn for verksemd og aktivitetar.

I Stavanger bispedømme er det 90 sokn, med tilhøyrande sokneråd. Tre sokn har forsøk med samanslått sokneråd, slik at det i praksis er 88 sokneråd i funksjon. Det er 23 kommunar, med tilhøyrande kyrkjelege fellelråd. Biskop og bispedømmeråd sine oppgåver skal støtta opp under arbeidet i kyrkjelege fellelråd og sokneråd, og arbeidet skjer i samarbeid med desse. Bispedømmet samarbeider med frivillige, kristelege organisasjonar og har eit formelt samarbeid med misjonsorganisasjonane gjennom (Samarbeidsråd for menighet og misjon).

Organisasjonen

Stavanger bispedømmeråd består av ni valde medlemmar og biskopen. Anne Lise Ådnøy blei vigsla til biskop i Stavanger bispedømme 17. mars 2019. Biskop og bispedømmeråd har felles administrasjon på bispedømmekontoret i Stavanger. Bispedømmekontoret har adresse Lagårdsveien 44, Stavanger.

Både biskop og bispedømmeråd har delegert mynde til stiftsdirektøren, som er dagleg leiar ved Stavanger bispedømmekontor. Stiftsdirektør er Jorunn Kraft Vistnes. Biskop og bispedømmekontor har 14,7 årsverk, for tida fordelt på 17 personar.

Nøkkeltal frå bispedømmet

PROSTI	MEDLEMMAR	INNBYGGJARAR	PROSENT I KYRKJA	ENDRING I MEDLEMSTAL FRÅ 2018	ENDRINGAR FRÅ 2017
Dalane	17310	24155	72	-116	-243
Domprostiet	39037	134037	61	-410	-1145
Ytre Stavanger	42669			-275	
Haugaland	41881	58057	72	-245	-509
Jæren	50197	68862	73	+36	-29
Karmøy	32213	42161	76	-143	-376
Ryfylke	19374	24988	78	-80	-196
Sandnes	48588	77246	63	-45	-99
Tungenes	32627	46148	71	-1	-3
Stavanger bispedømme	323878	475654	68	-1317 (0,4%)	-2630 (0,8%)

PROSTI	INNMELDINGAR			UTMELDINGAR			PROSTI	INNMELDINGAR			UTMELDINGAR		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019		2018	2017	2018	2019	2017	2018
Dalane	14	17	26	129	46	59	Karmøy	27	15	29	166	106	147
Domprostiet	39	23	56	217	208	337	Ryfylke	18	18	13	111	65	98
Ytre Stavanger	47	27	41	227	160	271	Sandnes	30	36	60	297	189	304
Haugaland	21	18	27	197	157	226	Tungenes	24	21	20	190	120	185
Jæren	34	33	49	423	201	268	Sum	254	208	321	1957	1252	1895

VOLUMTAL FOR BISPEDØMMET	2015	2016	2017	2018	2019
Tal døypte	3 747	3591	3320	3095	3155
Tal konfirmerte	4 011	3931	3749	3727	3759
Tal kyrkjelege vigslar	863	816	773	733	628
Tal kyrkjelege gravferder	2 596	2724	2738	2702	2710
Tal gudstenester totalt	5 561	5642	5497	5395	5506
Tal gudstenestedeltakarar	685 385	697 336	667 375	640 606	638467

NØKKELTAL FRÅ ÅRSREKNESKAPEN	2015	2016	2017	2018 ²	2019
Tal årsverk	112	107	108	110	111,79
- av desse i presteneste	98	93	94	95	98,05

² Frå 2018 inngår ikkje pensjonskostnader eller arbeidsgjevaravgift i tala, slik at dei ikkje er samanliknbare med tidlegare år. Tala på årsverk er henta frå årsrekneskapen.

Samla tildeling post 01	95 092 000	100 024 000	111 010 000	102 259 000	99 971 000
Utnyttingsgrad post 01	93,5 %	93,9 %	95,2 %	95,1 %	101,08 %
Driftsutgifter	88 922 578	93 965 358	105 720 279	97 220 526	101 811 000
Lønsdel av driftsutgifter	87,6 %	88,5 %	91 %	90,6 %	87,0 %
Del lønn brukt i prestenesta	76,8 %	77,9 %	79,10 %	79,0 %	77,9 %
Lønn og godtgjøring pr. årsverk	698 838	800 668	887 645	801 082	792 693

III. Årets aktiviteter og resultat

Mål, indikatorar og resultat på Kyrkjerådet sine fokusområde

A. Samla oversikt over resultat, måloppnåing og ressursbruk

Det er alltid spennande å sjå kor resultatata på viktige område hamnar. Her vil me gje oversikt over på kva område me ser tilbakegang, kor resultatata er stabile og kor me ser vekst. Me samanliknar fyrst og fremst med 2018.

Område med nedgang

Me ser nedgang på nokre viktige område. Det er rapportert om færre tilbod til unge i kyrkjelydane. Det totale talet på frivillige går ned, etter fleire år med oppgang. Det er færre gudstenester for barnehagar, færre konsertar og kulturarrangement i regi av andre og færre misjonsavtalar totalt.

Sjølv om det framleis er stort volum på begge tala, er det færre institusjonsandaktar og færre tilbod til eldre.

I 2019 ser me ein sterk nedgang i talet på vigslar i kyrkja. Dette er den mest markante nedgangen i tala for dette året. Valdeltakinga gjekk òg klart ned samanlikna med tidlegare val. Av områda med nedgang, er det truleg utforkdringa med tilbod til ungdom det er viktigast å fokusera på.

Stabilitet

I ei tid der gudstenesta er under press og møter mykje konkurrans, merkar me oss at tala er stabile. Det same verkar til å vera tilfelle for kyrkjelege gravferder.

Det er stabilitet i tilbodet i inkluderingsarbeid for menneske med utviklingshemming, men auka deltaking. Eit stabilt tal på kyrkjelydar har tilbod til nye i Noreg, men mange kyrkjelydar har ikkje tilbod.

Oppslutninga om trusopplæring held seg òg stabil. Viss pila her peikar i ein retning, er det stort sett litt oppover.

Område med vekst

Av dei resultatata me har sett på, er det likevel flest område der me ser vekst.

Konfirmasjonsprosenten går opp. Det er fleire kulturarrangement i regi av kyrkjelydane, fleire opne kyrkjer og fleire som følgjer biskop eller bispedømmeråd på Facebook.

Det er auka oppslutning om skulegudstenester. Som følgje av nye ressursar har fleire kyrkjelydar fått diakonal betjening. Det er fleire sorggrupper og fleire sjelesorgssamtalar.

Bispedømmet har planlagt gudstenester med samiske innslag to stader i bispedømmet, 6. februar. Fleire deltek på pilegrimsarrangement og fem blei vigsla til kantor, diakon eller kateket.

Det beste til slutt: Sjølv om auka ikkje var markant er kanskje det mest gledelege at dåpsprosenten av dei som høyrer til i kyrkja peika oppover.

Ressursbruk

Biskop og bispedømmeråd har både økonomiske og menneskelege ressursar.

Av tildelinga går 87 prosent av midla til lønn. Rundt 90 prosent av dette igjen er lønnsutgifter til prestar. Med unntak av to fengselsprestar og ein studentprest er dette prestar som gjer teneste i sokna.

På bispedømmekontoret er det fem stillingar knytte til avdeling for personal og forvaltning og ni stillingar i avdeling for kyrkjelydsutvikling. I tillegg kjem stiftsdirektør og biskop.

I avdeling for kyrkjelydsutvikling er ressursbruken slik:

Me ser at me manglar ein stillingsressurs som er dedikert til rekrutteringsarbeid. Me har fleire stillingar som på ulikt vis er retta mot ungdom, men lite ressurs som er eksplisitt dedikert til dette. Ved høve tilseier behova at me må sjå på om fleire ressursar bør rettast inn mot dei største utfordringane her og nå.

Elles opplever me balansen mellom ressursar brukt til lønn og ressursar til drift av prosjekt og stillingar som god. Me har hatt tilstrekkeleg økonomi til å gjennomføra fleire kurs og prosjekt innan kyrkjelydsutvikling, noko som kjem kyrkjelydar, tilsette og kvaliteten på verksemda til gode.

Bemannings situasjonen i prestenesta blir kommentert i del IV av årsrapporten.

B. Resultatmål og nøkkelindikatorar

1. Gudstenestelivet blomstrar

1.1. Vekst i talet på deltakarar pr. gudsteneste

Nøkkellindikator: *Gudstenestedeltaking delt på gudstenestefrekvens*

Resultat og utvikling

I 2019 blei det halde over hundre fleire gudstenester i bispedømmet enn i 2018. Til saman var det over 638 000 deltakarar på desse gudstenestene. Totalt sett er det ein nedgang på under ein prosent frå 2018. Det auka tilbodet har altså ikkje gjeve auka deltaking totalt sett, men den samla oppslutninga er i hovudsak stabil.

På sun- og helgedagar blei det registrert 506 105 gudstenestebesøk, fordelt på 4072 gudstenester. Begge deler fortel om ein svak oppgang frå fjoråret. Gjennomsnittleg tal på deltakarar er det same som i 2018: 124.

I seg sjølv er dette gjennomsnittet høgst i landet, men sidan kyrkjelydar er av ulik storleik, må ein sjå på gudstenestebesøk pr. medlem for å kunna samanlikna på nasjonalt nivå. Òg når ein reknar kor mange gongar i løpet av eit år eit gjennomsnittleg medlem er på gudsteneste, er frekvensen høgst i Stavanger bispedømme, med 1,6 besøk på sun- og helgedagar pr. medlem og to gudstenestebesøk pr. medlem i snitt i året. Dette er 33 prosent meir enn gjennomsnittet i Den norske kyrkja totalt sett. Bispedømma på Sør- og Vestlandet har høgst deltaking pr. medlem.

Resultatet viser likevel at jamn gudstenestedeltaking ikkje er eit spesielt utbreitt fenomen i befolkninga. Det er på andre område enn fast gudstenestedeltaking kyrkja viser seg som folkekyrkje. Samanlikna med andre arrangement er likevel gudstenester ei hending med brei og stor oppslutning.

I medlemsundersøkinga seier 32 % av medlemmane i Stavanger bispedømme at dei har vore på gudsteneste på julaftan. 31 % har vore på gudsteneste med dåp, 27 % har vore i konfirmasjon og 27 % på ei gudsteneste utan at nokre av desse var ramma. 12 % har fylgt barn til eit kyrkjeleg arrangement.

Kva ligg bak resultatet?

I medlemsundersøkinga seier òg deltakarane noko om kvifor dei går på gudsteneste. 55 prosent seier dette har med tradisjon å gjera. Bare 23 prosent seier det ligg religiøse behov bak. Kyrkja når altså breiare ut som tradisjonsberar enn som trusfellesskap, sjølv om desse ikkje i prinsippet er motsetnader. At mange fylgjer tradisjonar utan at dei tolkar dette eksplisitt religiøst reflekterer norsk kultur. Samtidig er eit klart fleirtal ueinige i at kyrkja meir er ein arena for kunst og kultur enn ein stad for religion.

Prostane sine årsrapportar gjev noko av det same biletet. Dei kyrkjelege handlingane og trusopplæringa er viktige for gudstenestedeltakinga. I Haugesund meiner dei å sjå fleire

gudstenestedeltakarar i samband med kyrkjelege handlingar, men færre som kjem til gudsteneste som ein vane.

Fleire melder òg om at dei faste kyrkjegjengarane blir eldre, utan at unge blir rekrutterte inn i gudstenestedeltakinga. Framleis er eit tilbod til barn under gudstenestene svært viktig for å få god oppslutning blant barnefamiliar. For eksempel har eit kyrkjelydsplantingsprosjekt i Ganddalen, ein ny bydel i Sandnes, i snitt 130 personar på gudsteneste kvar gong, med førti barn på sundagsskulen.

Fleire av årsrapportane frå prostia startar med å melda om høgt aktivitetsnivå i kyrkjelydane. «Kvardagskyrkja» er blitt eit innarbeidd omgrep. Prosten i Ryfylke ser at kvardagskyrkja ikkje utan vidare gjev utslag i høgare deltaking på sundagane. Ho spør kva som må til og peikar på relevant forkynning, nådeformidling i ord og handling, konkrete invitasjonar, toleranse for teologiske spenningar og fokus på kva unge vaksne ønsker.

I årsrapporten for 2018 viste me at kyrkjelydar med nyare kyrkjebygg og gudstenester med lågkyrkjeleg, familievennleg preg statistisk sett får god oppslutning i Rogaland. Dette er ikkje den einaste vegen til god oppslutning, men likevel eit uttrykk for den kristelege kulturen i deler av bispedømmet.

Samtidig har me òg vist tidlegare at gudstenestedeltaking handlar om mykje meir enn forma på gudstenesta. Ikkje alt er målbart, men me har sett statistisk samanheng mellom korarbeid og gudsteneste, leiartrening for ungdom, bibelgrupper og husfelleskap og ikkje minst om det i det heile finst tilbod til barn under gudstenesta.

Til trass for stor innsats frå tilsette og frivillige og sterke ønske om å gjera gudsteneste til ei folkerørsle, er det ikkje lett å rekruttera nye, faste kyrkjegjengarar. Me ser òg ei aldersutfordring mange stader.

Samtidig merkar me oss òg på nokre punkt i medlemsundersøkinga at det er betre oppslutning om kyrkja blant dei som er under 30 år enn dei som er frå 30 til 50 år. Det kan vera eit teikn på at den yngre generasjonen er meir positiv til kyrkja enn foreldra, men at dette ikkje utan vidare gjev seg utslag i gudstenestedeltaking.

Kyrkjerådet har òg gjort tilgjengeleg eit undersøking frå KIFO, der dei ser på kva som kjenneteiknar kommunar som har hatt vekst i gudstenestedeltaking frå 2014 til 2016. Denne viser at det ikkje utan vidare er lett å auka ei gudstenestedeltaking som allereie ligg over gjennomsnittet. Undersøkinga viser òg at det var flest bygdekyrkjelydar som opplevde vekst. Små einingar kjem gunstig ut i denne undersøkinga. I tillegg viser undersøkinga at utmeldingar svekkar moglegheita for vekst i gudstenestedeltaking.

KIFO-undersøkinga antyder òg at «folkekyrkjekultur», målt som god oppslutning om gudstenester og kyrkjelege handlingar, gjer det vanskelegare å oppnå vekst i talet på gudstenestedeltakarar. Høg prosentvis oppslutning om trusopplæringstiltak og mange frivillige verkar positivt på deltakinga.

Vegen vidare

I 2020 blir innføringa av justert ordning for hovudgudstenester det største gudstenesteprojektet. Me vil arbeida med dette innan dei rammene Kyrkjemøtet har sett.

Fleire stader i bispedømmet kan dette gje utfordringar me nå har strategiske samtalar om korleis me vil møta.

I bispedømmerådet, mellom prostane og i prostia er profil og form på gudstenester eit aktuelt tema. Det er stor grad av forståing for at mykje i gudstenesta kjem av tradisjon og teologi og bør vera likt på tvers av sokn. Samtidig høyrer me også kritikk av deler av justeringa. Nokre fryktar lokal motstand, svekka engasjement og lågare deltaking, ikkje minst blant unge, viss dei ikkje kan halda fram med lokale variasjonar kyrkjelyden har sterkt eigarskap til.

Motstanden reflekterer både historiske og aktuelle forhold i bispedømmet. Mykje av det kyrkjelege livet har røter i organisasjonane og i kyrkjeleg ungdomsarbeid, som har hatt andre møteformer enn tradisjonelle gudstenester. Dei siste tiåra har mange med denne bakgrunnen engasjert seg i kyrkja. I tillegg har nokre kyrkjelydar ønska å retta gudstenester tydelegare inn mot folk med liten kyrkjeleg erfaring, barn eller ungdom, på måtar som til dels går ut over dei tradisjonelle liturgiske rammene. Fleire av desse forsøka har gjeve god oppslutning om gudstenestene.

Tidlegare gudstenesteordningar og biskopar har gjeve rom for større lokal fridom enn den kommande justeringa. Det har gjeve lokale variantar som kombinerer lågkyrkjelege tradisjonar med felleskyrkjeleg tradisjon, innan ramma av ei godkjent, lokal grunnordning som nå skal reviderast ut frå dei nye rammene. Me veit at mange venter med spenning på korleis biskopen vil møte ønske om dispensasjonar.

Utfordringane handlar både om korleis ein tenker om gudstenesteordning i stort og om einskilde punkt. Dei som er kritiske til justeringa ønsker seg større rom for lokal variasjon, meir rom for målgruppetenking, for eksempel tilpassing til barn, unge eller menneske som ikkje kan ventast å finna seg til rette i dei liturgiske tradisjonane som pregar kyrkjemøtevedtaket. Dette kan komma til uttrykk i skepsis til kyrkja sentralt, frykt for å mista oppslutning og kritikk av både detaljeringsgrad og utforming i ordninga for hovudgudstenester.

Nokre av dei konkrete spørsmåla me ventar vil handla om nattverd under bønnevandring, liturgisk musikk utanfor liturgiske hovudseriar, ønske om enklare liturgiske tekstar, obligatorisk hallelujaomkved og temaseriar i forkynninga. For å letta samarbeid med sundagsskule og gje fleire barn tilbod om nattverd, ønsker nokre kyrkjelydar å halda fram med nattverd før preika. Nokre stader har slike val stor symbolverdi, og vedtak som går på tvers av lokale ønske kan ventast å vekka tydeleg motstand.

Biskopen vil leggja til rette for ein god og ryddig prosess rundt innføringa av justert ordning for hovudgudstenesta. Me vil ta medvitne val om kva tid det er viktig å justera liturgisk praksis i tråd med fellesordningane og kva tid det er grunnlag for dispensasjon for å ta vare på lokale tradisjonar og behov. Me vil også utfordra prostar og prestar til å visa godt og samlande leiarskap i denne prosessen.

Me har òg eit prosjekt som fokuserer på korleis store kyrkjelydar kan veksa vidare i oppslutning, kalla 200+. Dei siste to åra har me hatt to samlingar, ein med fokus på vekst for store kyrkjelydar generelt og ei med fokus på godt leiarskap. Dette prosjektet vil bli vidareført i 2020.

Gjennom eit kurs som blei planlagt i 2019 håpar me å auka kvaliteten på gudstenester for både små og store, saman. Det er fleire slike gudstenester enn tidlegare. For å invitere unge inn i gudstenesta treng me fokus på dette. Me ser òg behov for å gjera noko med gudstenester der konfirmantar er involverte, men har ikkje arbeidd systematisk med dette ennå.

Strategien vår peikar òg på innhaldet i gudstenesta. Me ønsker å invitere til heilage handlingar som gjev erfaringar av Guds nærvær, snakka sant om livet og forkynna at Jesus lever. Det skjer kvar sundag dei fleste stader i bispedømmet. Sjølv om mange er innom ein gong i blant har me ennå ikkje knekt koden til kva som skal til for at dei skal komma ofte. Mange tilsette og frivillige gjer ein stor innsats mens me ventar på det.

Christiane Krahnert heldt preika då ho blei vigsla til kateket av biskop Anne Lise Ådnøy 24. november.

1.2. Fleire vel kyrkjeleg vigsel

Nøkkelindikator: Talet på vigslar.

Resultat og utvikling

Fleire prostar har merka seg nedgang i talet på kyrkjelege vigslar. Samla sett var det 628 vigslar i 2019, mot 733 året før. Det er ein sterk nedgang, på 14 prosent, dobbelt så mykje som nedgangen på landsbasis.

I 2018 var det ikkje store endringar i fordelinga mellom ulike typar vigsel, men det blei fleire borgarlege vigslar, truleg ut frå styrka tilbod om vigsel utført av kommunen. Human-etisk forbund hadde òg færre vigslar i 2019, med ein nedgang på 23 prosent frå 2018.

VIGSELSSTATISTIKK						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Den norske kyrkja (i Norge)</i>	8602	8565	8186	8164	7630	7048
<i>Stavanger bispedømme</i>					733	628
<i>Del vigslar i Den norske kyrkja</i>	38 %	38 %	36 %	37 %	36 %	Ikkje tilgjengeleg
<i>Del borgarlege vigslar</i>	33 %	33 %	35 %	35 %	38 %	
<i>Del vigslar i utlandet</i>	22 %	21 %	20 %	19 %	17 %	
<i>Del vigslar i trussamfunn utanfor Den norske kyrkja</i>	7 %	8 %	9 %	9 %	9 %	
<i>Vigslar i alt</i>	22 887	22 738	22 537	22 111	20949	

Kva ligg bak resultatet?

Truleg spelar fleire faktorar inn i denne utviklinga. Det ville ikkje vore uventa om det har blitt færre som giftar seg, slik utviklinga frå 2017 til 2018 viste, og dette vil gje færre vigslar i kyrkja òg. I tillegg høyrer me at mange opplever at dei kommunale seremoniane er fine og fungerer godt.

Utviklinga peiker framleis på kulturelle trekk og kanskje òg økonomiske tilhøve. Fleire ønsker markeringar med særpreg. Tradisjonelt kyrkjebryllaup er eit økonomisk løft, viss ein skal ha stort selskap med mange gjester. Prosten i Ryfylke lurar på om me må etablera og marknadsføra «enkel, kyrkjeleg vigsel».

Resultata står delvis i kontrast til medlemsundersøkinga, der sju av ti medlemmar seier dei ville valt å gifta seg i kyrkja. Oppslutninga er like god blant dei yngste som dei eldste. Kyrkjeleg tilknytning heng saman med positivt svar på dette. I det minste viser dette eit potensial.

Vegen vidare

I årsplanen for 2020 har me to tiltak retta mot vigsel. Me vil sjå på kommunikasjonstiltak og ta opp utfordringar i møte med ønske om individuell tilpassing til kvart brurepar i prostemøtet. Idéen om å gjera moglegheit for enkel, kyrkjeleg vigsel meir kjent er òg verdt å halda på.

1.3. Oppslutninga om kyrkjeleg gravferd blir halden oppe

Nøkkelindikator: Talet på kyrkjelege gravferder

Resultat og utvikling

KYRKJELEGE GRAVFERDER					
År	2015	2016	2017	2018	2019
Tal på gravferder	2628	2724	2738	2702	2710
Døde i Rogaland	2959	3038	2981	3049	I/T ³
Gravferdsprosent i kyrkja	89 %	90 %	92 %	87 %	

Talet på gravferder er stabilt. Tal på døde i 2019 er ikkje kjent ennå, men ut frå den kyrkjelege statistikken i seg sjølv ser det ikkje ut til å vera større endring. Det har ikkje vore auke i talet på humanistiske gravferder.

Kva ligg bak tala?

Fleire prostar melder likevel om ei auke i talet på gravferder i privat regi eller i regi av gravferdsbyrå, utanfor Den norske kyrkja. Eit av gravferdsbyråa i Stavanger promoterer aktivt kristne gravferder utan Den norske kyrkja sine rammer.

Prostane melder at det særleg er grenser for bruk av innspela musikk som gjer at sørgjande ønsker seg andre rammer enn kva dei tenkjer eller får høyra at kyrkja kan tilby. Til dels stemmer ikkje det dei pårørande får høyra frå nokre byrå med den reelle situasjonen, sidan slike ønske ofte kan passast inn i ei tradisjonell gravferd. Nokre heilt få kyrkjemusikarar vil ikkje sleppa til innspela musikk, men i dei fleste tilfelle finn ein passande ordningar.

Me har nyleg orientert oss i «I avdødes ånd», Ingeborg Sommer sitt arbeid med Olavsstipend. Sjølv om datagrunnlaget ikkje er så stort, stadfester undersøkinga at det er eit sterkt ønske blant mange om gravferder som speglar den dei har mista, samtidig som dei òg ønsker trygge rammer.

Medlemsundersøkinga viser at 82 prosent av medlemmane ønsker seg kyrkjeleg gravferd. Den eldste gruppa har sterkast ønske om dette (94 prosent), med dei yngste etter det (83 prosent). Tilknytning til kyrkja er klart signifikant her òg. I desse tala er det mykje positivt, samtidig som statistikken viser at den aktuelle gravferdsprosenten er høgre enn den delen som ønsker kyrkjeleg gravferd. Det betyr at det er risiko for at delen kyrkjelege gravferder vil søkkja.

Vegen vidare

Domprosten har eit interessant innspel til gravferdspraksisen i Stavanger, der mange gravferder skjer frå to gravkapell. Kanskje ville folk møtt det positivt om fleire gravferder fann

³ Tal på døde i 2019 kjem 11. mars.

stad i soknekyrkjene, som dei elles har eit forhold til. Kanskje ville òg gravferder i soknekyrkjene kunne styrka tilknytninga til desse. Utfordringa er transport til gravplassen, som gjerne gjev ein ekstra kostnad.

Prosten i Ytre Stavanger meiner det kan vera behov for ei alternativ gravferdsordning som opnar for fleire individuelle ønske, men innan ramma av kyrkja si tru og vedkjenning. Han peikar på at tida for å arbeida med dette er nå, så lenge kyrkja framleis har høg oppslutning.

Det finst fleire kontaktpunkt mellom kyrkjene lokalt og gravferdsbyråa. Me har ikkje klart å få dette til på bispedømmenivå ennå. Første steg er å arbeida med kva ordningar og rammer me sjølv ønsker. Mellom anna ser me at det finst moglegheiter i at kyrkja kjem tidlegare inn i prosessen, for eksempel med informasjon om kva moglegheiter som finst og kva som fungerer best når det gjeld salmar og musikk.

Me vil òg vurderer om det bør sendast nye, tydelege signal om korleis innspela musikk kan brukast på ein god måte, der det er sterke ønske om dette. Me trur levande musikk i dei fleste tilfelle kommuniserer mykje betre, og me vil arbeida for at dette skal brukast så ofte som mogleg.

Me hadde fokus på møte med menneske i sorg på eit prestekonvent for nokre år sidan, men me vil vurderer om det er behov for fokus på kyrkjeleg teneste ved gravferd på kommande prestesamlingar òg. Medlemsundersøkinga understreker kor viktig dette er. Halvparten av medlemmane var i ei kyrkjeleg gravferd det siste året.

1.4. Fleire kyrkjelydar inkluderer samisk språk i gudstenestelivet

Nøkkelindikator: Talet på kyrkjelydar som inkluderer samisk språk i lokal gudstenesteordning

Dei fleste prostia melder at dei ikkje har samiske innslag i gudstenestelivet, men etter initiativ frå både biskopen og nokre lokale kyrkjemedlemmar blei det planlagt markeringar 6. februar 2020 i Vår Frelsers kirke i Haugesund og i Domkyrkja i Stavanger.

I samband med dette har me òg fått etablert kontakt med ressurspersonar som kan bidra til at samiske innslag blir meir tydelege. Det er valt inn medlemmar med samisk bakgrunn i minst eit sokneråd.

I årsplanen har me i tillegg sett opp at me vil bruka samiske salmar på einskilde samlingar og laga ein kort video om korleis ein kan lysa velsigninga på samisk.

2. Fleire søkjer dåp og trusopplæring

2.1. Oppslutninga om dåp held seg oppe

Nøkkelindikator: Talet på døypte barn

Resultat, utvikling og vurdering av resultatet

Tala for dåp i Stavanger bispedømme er presentert og vurdert frå 2008 fram til 2019. Frå 2008-2018 har det vore ein jamn nedgang i tala på døypte av kyrkjetilhøyrande, på ca. 2 % pr. år. Tala for dåp går noko opp frå 2018-2019. Tala for dåp av alle fødte går opp med 2 %.

DÅP					
	1 år i 2008	1 år i 2013	1 år i 2017	1 år i 2018	1 år i 2019
Døypte i årskullet			3346	3065	3155
Dåpsprosent av kyrkjetilhøyrande	88,4 %	84,5 %	82,1 %	79,9 %	80,5%

Når me ser på tala for dåp i ulike regionar, ser me at dei to byområda Sandnes og Stavanger er prega av stabilitet frå 2015 til 2018, mens Haugesund har hatt ei auke på 2,6 %. Ryfylke, Jæren, Karmøy og Dalane har alle hatt ei lita auke i tala. Det er Sola, Tysvær og Vindafjord som har hatt den største nedgangen i bispedømmet frå 2018 til 2019.

Nedgangen skyldast ikkje at fleire vel namnefest i regi av Human-Etisk Forbund. Dei har hatt jamn nedgang dei siste åra, frå 190 i 2011 til 128 i 2019. Dei som ikkje vel dåp vel altså bort tradisjonelle markeringar i det heile.

Dei stabile tala i byområda Sandnes, Stavanger og Haugesund kan komma av at dei tidleg såg at dei hadde søkkjande tal, og har hatt fokus på dåpsaksjonen. Det er mogleg at dette har prega kyrkjelydane i større grad her enn andre plassar. Me trur dåpsaksjonen har bidrege til stabilitet og oppgang. Det er ei stor glede å sjå at solid arbeid og godt trykk over tid, nå ser ut til å ha positiv effekt. Det håpar me vil føra til fornying av engasjementet for dåp.

Analyse

Ser me på utviklinga for 2019 isolert, er det slik at tala for dåp blant medlemmar går noko opp, til trass for at 2019 var det første heile året utan fødselsmeldingar. Det same gjeld tala for dåp av alle fødte. Samtidig ser me at tala på nasjonalt nivå går ned.

Me er usikre på korleis me skal forstå dette. Ei forklaring kan vera at spørsmålet om val av dåp stikk djupare enn eit brev i posten. Mykje tyder på at unge foreldre i dag er svært reflekterte kring verdival. Det kan òg sjå ut til at tradisjonar der familien er samla står sterkt. Dåpen blir då eit ritual som stadfestar kven ein vil vera som familie. Av dei som vel eit ritual for å markera eit nytt barn, er det bare 4% som vel humanistisk namnefest.

Tala for 2019 seier oss at mange foreldre framleis ønsker dåp som ritual og at dette held seg relativt stabilt her i bispedømmet.

I Ryfylke melder prosten at òg ikkje-døypte gjerne vil delta i trusopplæringa. På Jæren melder prosten at tala kan påverkast av at det finst nye forsamlingar som òg tilbyr dåp.

Medlemsundersøkinga viser at totalt 85% av medlemmane i Stavanger bispedømme ville ha valt dåp dersom dei fekk barn nå. Det same talet på nasjonalt nivå er 78%. Dette kan òg tyda på at dåp framleis har ein sterk posisjon i vårt bispedømme. I dette ligg det eit potensiale for kyrkja i å gjera medlemmar medvitne om å tala varmt om den dåpen dei seier sjølv dei ville ha valt.

Stavanger bispedømmeråd og kyrkjelydane i Stavanger bispedømme har jobba målretta med dåp sidan 2014. Me har sett dåp på agendaen og vore kreative for å finna ulike tiltak me vil satsa på. Det er gjort eit stort arbeid på kommunikasjon og å gjere dåp synleg i kyrkja. Me høyrer om mange som møter denne utfordringa med tiltak, for eksempel gjennom samarbeid med helsestasjonar og meir fokus på dåp på kyrkjelydsarrangement for målgruppa.

I 2019 har me regionalt hatt fokus på dåp på fleire måtar. På den årlege samlinga for prostar og tilsette i avdeling for kyrkjelydsutvikling, var det fokus på VID si forskning på dåpssamtalen, presentert av Hans Austnaberg. På prestekonventet som samlar alle prestane i bispedømmet var det fokus på dåp ved hjelp av eit djupdykk i tal ved Ida Marie Høeg (Universitetet i Agder). Her blei det og presentert eit nytt opplegg for dåpssamtalen, utvikla av Stavanger bispedømme. Dette er eit resultat av arbeidet i den etablerte arbeidsgruppa for dåp som våren 2019 drog på studietur til England for å leggja ein strategi for det vidare arbeidet.

Gjennom prostesamtalar og utviklingssamtalar i trusopplæringa, ser me at ikkje alle kyrkjelydar har stort nok fokus på dåp. Dessverre er det ikkje alle som arbeidar kontinuerleg med å retta fokus på rett plass i dåpsarbeidet. Dette vil me endra på gjennom kontinuerleg trykk. Samtidig er det klart at det er foreldra og deira haldning til kyrkje, tru og tradisjon som er viktigast for valet av dåp. Det viser at det òg er viktig å lyfta blikket og sjå at alt positivt arbeid kyrkja gjer slår positivt ut for dåp.

Gleda over gode tal i 2019 får oss ikkje til å gløyma den store nedgangen dei siste åra. Ennå er mykje ugjort. Sjølv om mange av kyrkjelydane er klare over nedgangen i dåpstal, er det framleis ein del som har hatt svært høge tal i mange år som fyrst nå ser at tala går ned. Sokna i Vindafjord er eit eksempel på det. Med andre ord har me kyrkjelydar i ulike fasar som treng ulike tiltak i sitt arbeid med dåp.

Dåpsdropar frå Madlamark.

Lys Vaken i Rossabø.

Kyrkjeonsdag i Aksdal.

Vegen vidare

2020 blir året der me lanserer eit nytt opplegg for dåpssamtalen. Me ønsker, ved hjelp av det, å sikra at dåpsfamiliane får passende og god informasjon i forkant av dåp, at dei møter ei kyrkje som bryr seg i dåpssamtalen, at det blir ei høgtidsstund når barnet blir borte til dåp og at dei får presentert eit tilbod om trusopplæring fylt av liv. Det nye opplegget blir presentert på ein dåpsfestival 19.august der me blant anna får besøk av ein inspirerande prest frå den anglikanske kyrkja i England.

Den største risikofaktoren i dåpsarbeidet er kva haldningar foreldre har til kyrkja og til dåp. At kyrkja nasjonalt nå satsar så tungt på dåp og kommunikasjon håper me vil bidra til at gode forteljingar om dåp blir meir synlege og inspirerer andre til å døypa.

Me vil òg halda oppe fokuset på dåp i utviklingssamtalar, på visitas og fagsamlingar. Sjølv om det ikkje berre er direkte dåpsrelaterte tiltak som påverkar val om dåp, er det viktig at dåpsarbeidet held høg kvalitet og har fokus. Me oppmodar framleis til å halda samtalen om dåp varm i sokna, mellom anna ved hjelp av "10 dropar om dåp", som er eit samtalereiskap for dåpsarbeid i sokna.

Dåp er alltid høgt oppe på dagsorden for Stavanger bispedømme. Det er stadig tema i prostemøte og andre faglege møtepunkt. Me vil òg vurdere regionale kommunikasjonstiltak knytte til dåp.

2.2. Oppslutninga om trusopplæringstiltaka er stabil

Nøkkelindikator: Deltakardel på utvalde, landsomfattande tiltak

Resultat, utvikling og vurdering av resultatet

GJENNOMSNITTELEG OPPSLUTNING I TRUSOPPLÆRINGSTILTAK					
Alder	Tiltak	2016	2017	2018	2019
0 år	Samtale før dåp	101 %	98 %	102 %	97%
4 år	Utdeling av bok	51 %	55 %	52 %	50%
6 år*	Tidsavgrensa tiltak for 6-åringar	35 %	33 %	34 %	34%
8 år	Tårnagenthelg	32 %	42 %	35 %	37%
Ca. 11 år	Lys Vaken	35 %	31 %	30 %	30%
15 år	Konfirmasjon	84 %	86 %	84 %	85%
16 år	Tiltak året etter konfirmasjon	18 %	19 %	20 %	16%

Tala viser at den gjennomsnittlege oppslutninga i trusopplæringstiltak i Stavanger bispedømme har halde seg relativt stabil dei siste åra.

Alle foreldre som har med borna sine til dåp har fått dåpssamtale i samband med dåpen. Denne ordninga er innarbeidd som ein fast praksis, og er ein svært viktig møtestad mellom kyrkje og kyrkjemedlemmane.⁴

Det tidsavgrensa breiddetiltaket for 6-åringar har hatt nokså jamn oppslutning dei siste åra og ligg nå stabilt på 34 %, mens 4-års tiltaket har gått noko ned og held seg akkurat på 50 %. Tiltaket er godt etablert, men har fått mindre merksemd dei siste åra.

Oppslutnad om Tårnagenthelga har hatt ei positiv utvikling og blitt populær i kyrkjelydane. Dette ser ut til å vere eit tiltak som fungerer svært godt mange stader. Det var eit særleg oppsving i 2017, ei nedgang i 2018, men resultatet går i 2019 opp til 37 %. Mange kyrkjelydar rapporterer om stor trivsel blant barna på dette tiltaket.

Lys vaken er eit omfattande tiltak, som krev mykje ressursar. Det har vore ein jamn nedgang i tiltaket sidan 2016, men det har halde seg stabilt på 30 % dei to siste åra.

Breiddetiltak for ungdom året etter konfirmasjon viser ei betydeleg nedgang frå 2018 til 2019. Dette talet gjer oss urolige.

⁴ At desse tala varierer seier eigentleg mest om at rapporteringa er krevjande for sokna. Nokon rapporterer på talet på døypte i staden for talet på barn som har fått dåpssamtale.

Analyse

Når me ser på dei samla tala for oppslutninga om breiddetiltaka, så held dei seg relativt jamne, med unntak av 4-årstiltaket og tiltak året etter konfirmasjon. Kyrkjelydane gjer ein solid jobb med å tilby gode tiltak og utvikla dei vidare.

Samanlikna med situasjonen før reforma er det flott at mellom ein tredel og halvparten av alle døypte er med på tiltaka i dei to fyrste fasane, mens 85 % av dei døypte følgjer konfirmasjonsundervisninga. Me gler oss over at så mange blir med på tilboda som kyrkjelydane i bispedømmet har. Samtidig er det fleire grunnar til at ikkje alle blir med. I småbarnsåra er foreldre nøkkelen til deltaking for barna. For barn og ungdom i skulealder, handlar mykje om kven av de andre som skal delta. Her fortel sokna om kor viktig det er å få til brei deltaking, f. eks. gjennom at foreldre deler informasjon på klassen- eller nabolaget sine Facebook-sider. Strategisk arbeid med relasjonar og kommunikasjon lønnar seg. Dette fortel dei om frå Sørnes kyrkjelyd, der dei hadde 107% oppslutnad om Lys vaken i 2019.

Dei nasjonale konsept, som Kyrkerådet har laga i samband med breiddetiltaka, har vore positive for kyrkjelydane. Slike felleskonsept har ført til at kyrkjelydane kan bruka ressursane på andre delar av verksemda enn tiltaksutvikling. Det at alle sokna har dei same tiltaka har òg vore positivt for felles marknadsføring og gjort det lettare å rekruttera breitt. Når det gjeld 4-årstiltaket, er det lenge sidan det har fått eit nasjonalt løft eller sidan det har blitt utvikla nye ressursar. Kanskje er tida moden for det nå?

På prestekonventet i 2019 var det tydeleg fokus på dåp, trusopplæring og konfirmasjon for å oppmoda til eigarskap i alt dette arbeidet. Tydeleg fokus er det òg i utviklingssamtalar, på visitasar og på medarbeidarsamling for alle kontaktpersonar i trusopplæringa.

Me synest det er bra at tala for trusopplæring er stabile. Samtidig må me arbeida hardt for å halda dei oppe. Me veit at for ein del menneske er trusopplæring ikkje noko dei søker, sjølv om dei er medlemmar i kyrkja. Nettopp derfor må me stadig leita etter nye arbeidsmetodar for å nå fleire.

Vegen vidare

Medlemsundersøkinga seier at 58% meiner det er viktig at unge lærer de kristne forteljningane. Det tyder at det er god oppslutning om ideen bak trusopplæring. Så har me ennå ein veg for å finna gode nøklar til større oppslutnad på tiltaka. Her er eigarskap, relasjon, kvalitet og kommunikasjon viktige element.

Me arbeider strategisk og systematisk inn mot kyrkjelydane for å auka oppslutninga og lyfta kvaliteten på tiltaka. Me har laga eit planløp som kyrkjelydane fylgjer. Dei fyrste sokna som fekk godkjent plan er nå inne i revisjon eller utvikling av planen. Eitt år har me minikurs i planutvikling. Det neste året møter me sokna og vurderer det dei har jobba med i planen det siste året. Dei andre sokna er med på ein kreativ verkstad, der me arbeider med dimensjonane i trusopplæringa og andre delar av planen. I tillegg til dette går me igjennom årsrapportane med kyrkjelydane og utfordrar dei på tal og oppslutnad.

Vidare har me eit kontinuerleg arbeid med kyrkjelydane inn mot visitasar, kurs og samlingar. Me arrangerer forum for trusopplæring kvart år, med fokus på sentrale delar av trusopplæringa. Dette er med på å styrka kvaliteten i arbeidet i sokna. Medarbeidardagen for

kontaktpersonar i 2020 vil ha fokus på samanhengen i undervisninga og korleis barn og unge kan kopla livet sitt på det dei lærer på trusopplæringstiltak i kyrkja. På Forum for trosopplæring i 2019, fortalde Heid Leganger-Krogstad om forskning som syner eit behov for å styrka innhaldsdelen i trusopplæringa.

Kyrkjelydane har nå arbeidd i fleire år med breiddetiltaka. I periodar har me sett at det har vore krevjande å halda trykket og motet oppe. Det har og skjedd mykje i samfunnet på desse åra. Me trur at tida nå er inne for å sjå på breiddetiltaka i eit nytt lys. Det kan vere tid for å undersøka om me skal halda fram som før, eller om me må fornya tiltaka i større eller mindre grad (særleg 4-årstiltaket og tiltak etter konfirmasjon, som har hatt ein nedgang). Med bakgrunn i dette, startar med i 2020 et prosjekt for strategisk fornying av trusopplæringa. Prosjektet vil sjå på innhaldet i trusopplæringa, samanhengen i undervisninga og finne nye vegar for livstolking og livsmeistring, som er ein nøkkel for framtidig trusopplæring. Arbeid med trusopplæring vil òg styrka den generelle kyrkjelydsutviklinga.

Elles er det godt etablerte rutinar og arenaar for oppfølginga av trusopplæringa. Desse fungerer godt og vil bli brukt vidare. Den organisatoriske ramma rundt trosopplæring fører til tett oppfølging på ein måte som hever kvalitet og skapar fokus, slik at arbeidet blir målretta og bidrar til vekst.

Det er framleis behov for å fokusera på korleis tiltaka kan formidla eit innhald deltakarane kan ta med seg inn i livet og kvardagen. Det har me stort fokus på. Me må sikra at bibelforteljingar blir kopla til livet, at det blir skapt relasjonar mellom deltakarar og kyrkja, og at deltakarane opplever omsorg og interesse i praksis. For at trusopplæringa skal ha varig effekt, må bibelforteljingar og opplevingar koplast til liv og kvardag.

Me trur at satsinga på trusopplæringa dei siste åra har auka mange born sin tilknytning til kyrkja. Det kan vera ein av grunnene til at konfirmanttalet framleis held seg relativt stabilt.

2.3. Oppslutninga om konfirmasjon blir halden oppe

Nøkkelindikator: Konfirmerte av døypte 15-åringar

Resultat, utvikling og analyse

Det har vore ein jamn nedgang i konfirmasjonsprosenten av dei døypte i bispedømmet dei siste ti åra. Prosenten har falle frå 92 % i 2010 til 85 % i 2018. Frå 2018 til 2019 ser me for fyrste gang på mange år ein liten auke i oppslutninga om kyrkjeleg konfirmasjon, frå 85 % i 2018 til 86 % i 2019.

Det har òg blitt færre døypte og tilhøyrande som konfirmerer seg sidan 2010. Dei to siste åra har det likevel vore ein liten oppgang i denne gruppa, frå 79% i 2017 til 81% i 2019.

Det er større konkurranse om konfirmantane enn før, både generelt og i tilbod om konfirmasjon. Andre kyrkjesamfunn og kristne forsamlingar har eit meir aktivt konfirmasjonsarbeid enn før. Borgarleg konfirmasjon blir òg aktivt marknadsført og er i vekst. Mange unge kjenner nok på ein kamp om merksemda, og fleire vel å slå fylgje med venene der dei går. Derfor ser me ein del større lokale svingingar.

Sjølv om det berre er ein liten auke, er det gledeleg at talet frå 2018 til 2019 går oppover. Det er overraskande, for viss ein ser på biletet media skapar om konfirmasjon, ser det ut til at kyrkjeleg konfirmasjon er i fritt fall. Det er viktig at media ikkje skapar ei feiloppfatning som blir normerande for dei som skal velja.

Det at mange unge framleis vel kyrkjeleg konfirmasjon kan ha ulike forklaringar. Ei av dei kan vera at kyrkjeleg konfirmasjon som tradisjon framleis står relativt sterkt i bispedømmet. Mange har òg ein sterk relasjon til kyrkja. Stabiliteten i tala kan òg tyda på at konfirmasjonsundervisninga i bispedømmet er av god kvalitet, og kan konkurrera med andre aktørar. Tala er likevel alltid i spel. Tida me lever i utfordrar religion og tradisjon, blant anna kyrkjeleg konfirmasjon.

Den største endringa ser me i konfirmasjonsprosenten av alle i årskullet. Prosenten har gått ned med nesten 11 % frå 2010, og gjekk to prosent ned frå 2018 til 2019. Dette heng antakeleg saman med befolkningsendringar, eller at medlemmar har meldt seg ut. Fleire frikyrkjer og forsamlingar i bispedømmet tilbyr konfirmasjon, og ein del vel dette.

Tala i Stavanger bispedømme ligg omkring fire prosent høgare enn gjennomsnittet for heile landet. I medlemsundersøkinga frå 2019, svarer 27 % av medlemmane i bispedømmet at dei har vore i kyrkja i samband med kyrkjeleg konfirmasjon det siste året. Når det gjeld kor mange av medlemmane som ville konfirmert seg kyrkjeleg om det hadde vore i dag, svarer 71 % ja, og 14 % veit ikkje. Til saman er det 85 %, som er det same som oppslutninga om kyrkjeleg konfirmasjon i bispedømmet i dag.

Konfirmasjon					
	2010	2015	2017	2018	2019
Konfirmasjonsprosent av døypte	92 %	87 %	87 %	85 %	86 % ⁵
Konfirmasjonsprosent av døypte og tilhøyrande	86 %	81 %	79 %	80 %	81 %
Konfirmasjonsprosent av alle	73 %	64 %	63 %	64 %	62 %
Konfirmerte	4421	4005	3749	3727	3759

Samanhengen mellom tiltak og resultat

Prostane melder at gode opplegg for konfirmantundervisninga gjev gode tal, til trass for konkurranse frå andre aktørar. Der det finst eit godt kontinuerleg arbeid og gode frivillige leiarar styrkar dette oppslutninga om konfirmasjon. I Ryfylke er det nær 100 prosent oppslutning om kyrkjeleg konfirmasjon.

Mange legg opp til konfirmasjonsundervisning etter skuletid, for å unngå kollisjonar med ulike fritidsaktivitetar. Ei utfordring med dette kan vera at då er aktuelle frivillige medarbeidarar på jobb eller skule.

Frå bispedømmet si side har me fokusert på innhaldet i konfirmasjonsundervisninga dei siste åra. I 2016/17 hadde me kurs i alle prostia for dei konfirmantansvarlege i kyrkjelydane, og dei to siste åra (2018/2019) har alle kyrkjelydane utarbeida ein lokal plan for konfirmasjonstida. Målet med planarbeidet har vore at kyrkjelydane skal ha ein systematisk plan for konfirmantarbeidet, og at undervisninga skal bli meir aktuell og livsnær for konfirmantane.

Det er utarbeida ein eigen rapport etter gjennomgangen av konfirmantplanane. Rapporten viser at kyrkjelydane har gjort ein god jobb. Planane er jamt over av god kvalitet, og er gode reiskap for arbeidet. Fleire tilsette har meldt tilbake at prosessen har vore utviklande, og at det har vore nyttig å jobbe med mål, aspekt og metode inn mot konfirmantundervisninga.

Me trur at det kontinuerlege trykket me har hatt på konfirmasjon dei siste åra har vore viktige. Det at kyrkjelydane nå har ein systematisk plan for arbeidet og kontakten med konfirmantane, håper me har hatt betydning for kvaliteten av undervisninga. Me håpar dette på sikt vil bidra til at konfirmantane får gode erfaringar, får ein god relasjon til kyrkja og ei kjensle av å høyra til.

Kyrkjelyden i Kopervik har utarbeida ein særleg god konfirmantplan, der heile konfirmanten blir sett i fokus og møtt. Heile planen er gjennomsyra av omsut for konfirmantane, og korleis ein kan møte det på ein best mogleg måte med den kristne trua. Kyrkjelyden har høge

⁵ I planverktøyet for trusopplæringa er talet for 2019 85%, se tabell under punkt 2.2.

konfirmanttal, og når og fram til dei som kjenner seg utanfor eller har behov for tilrettelegging.

Vegen vidare

Tendensane i planmaterialet fortel noko om at kyrkjelydane framleis har mykje fokus på innhaldet i undervisninga (dvs. bibelforteljingane, salmar og katekismestoffet), og vel det som utgangspunkt. Me trur det blir betre om undervisninga går ut frå konfirmantane sine liv og deira kvardag, og at ein koplar innhaldet på i møtet med dei. Då vil undervisninga bli meir aktuell og livsnær. Dette må me jobbe meir med framover.

Vidare har me fått nokre rapportar om krevjande konfirmantkull, med spørsmål om korleis ein kan møte dette på ein konstruktiv måte. På konventet i 2019 var det eit innslag om verdibasert leing av ungdom i grupper. Vidare blir det viktig å halda fokus på ein variert og livsnær pedagogikk, der heile mennesket blir sett og møtt.

Kyrkjelydane i Ryfylke prosti samarbeider om ein stor felles leir i 2020. Prosjektet har eigen prosjektleiar, og planlegginga er godt i gang. Det er fyrste gang kyrkjelydane i prostiet går saman om ein felles leir, og det blir spanande å sjå resultatet av leiren. Leir er ein viktig del av konfirmantarbeidet, og noko mange konfirmantar ofte er nøgde med. Me er derfor glad for at konfirmantplanane viser at nær sagt alle sokna har weekend eller leir som ein del av si konfirmantundervisning.

I Stavanger sentrum ønsker fire sokn å styrka konfirmantarbeidet gjennom samarbeid mellom fleire kyrkjelydar, i eit prosjekt dei har kalla «Konfirmant i sentrum».

Vel blåst for konfirmantane i Ferkingstad sokn.

2.4. Kyrkja har trusopplæring for vaksne

Resultat

I medlemsundersøkinga finn me fleire tal som seier noko om vaksne sin relasjon til tru og kyrkje i bispedømmet. Undersøkinga viser at så godt som alle medlemmar har vore med på noko kopla til kyrkja i løpet av det siste året. Det gjeld ulike aktivitetar, som deltaking på gudstenester, kulturarrangement i kyrkja, eller å fylgje born og unge til tiltak i kyrkja.

8 av 10 medlemmar ville døypt barna sine viss dei fekk eit barn nå, og sju av ti medlemmar ville konfirmert seg kyrkjeleg, nesten sju av ti ville gifta seg i kyrkja, og åtte av ti medlemmar ønsker seg kyrkjeleg gravferd.

I undersøkinga svarer 24 prosent at dei er heilt sikre på at Gud finst, mens 35 prosent svarer at dei ikkje trur på Gud (20 % av dei er opne for at dei tar feil). I mellomgruppa er det mange som trur på Gud (34%), men dei tviler eller trur berre av og til. Over halvparten av medlemmane ber til Gud.

Heile 58 % meiner det er viktig at unge lærer dei kristne fortellingane, 23 % svarer verken eller, og 16 % synest ikkje dette er viktig. Når det handlar om eige ønske om å lære meir om kristendommen, svarer 29% at dei er einige i det, 25 % svarer verken eller.

Vurdering og analyse

Det er alltid ulike måtar å vurdere slike tal på. På den eine sida er det positivt at så mange er positive til kyrkja, og brukar henne i ulike samanhengar. På den andre sida er det mange av medlemmene som er nøytrale eller ikkje trur, og som ikkje har ein relasjon til kyrkja dei høyrer til og er medlem i.

Når det gjeld trusopplæring for vaksne, så er det gledeleg at nesten 30 % svarer at dei ønsker meir kunnskap om kristendommen, mens 25 % er meir nøytrale til det. I dette ligg det eit stort potensiale til å nå mange medlemmar med meir kunnskap om den kristne trua. Det må me ta på alvor. Det at så mange er positive til kyrkja, viser òg at det framleis er mange som har ein relasjon til kyrkja og som vil identifisere seg med henne. Samtidig er det ei bekymring at dei resterande ca. 40 % er nøytrale (27 %) eller negative (9 %) til kyrkja. Det er òg noko me må ta på alvor og vurdera kva me skal gjere noko med.

Nokre kyrkjelydar har Alpha-kurs, bibelgjennomgang eller sundagsskule for vaksne, og får positiv tilbakemelding og god oppslutning om slike tiltak. VID Stavanger har eit spennande tilbod for vaksne. Dei byr inn til samlingar der dei går gjennom ulike tema i Bibelen og den kristne trua, under overskrifta "teologi til folket". Det interessante er at dette tilbodet har eksistert i mange år, men at det dei siste åra har hatt ei eskalerande oppslutnad. Over hundre vaksne kjem nå på samlingane. Dette kan tyde på ei aukande interesse for kunnskap om den kristne trua.

Det store spørsmålet er korleis me skal nå breidt ut med opplæring til medlemmane. Det er viktig med eit variert tilbod innan kultur, blant anna med opne kyrkjer og konsertar, ulike type gudstenester, og diakonale tilbod. Å kommunisera med eit tydeleg budskap om den kristne trua, utan å framstå som autoritære, belærande eller påtrengande, blir viktig for kyrkja framover. Kyrkja må våga å stilla spørsmål og vera relevant og livsnær.

Vegen vidare

Dei to siste åra har me arbeidd med eit hefte om dei ulike ledda i gudstenesta. Målet med prosjektet har vore å gjera gudstenesta meir relevant for vaksne, slik at dei opplever at ho kan bety noko inn i liva deira. Ved å illustrera og beskriva dei ulike ledda i gudstenesta på ein enkel måte, trur me fleire vil forstå kva ho handlar om. Det er òg viktig når me ser at deltakinga på gudstenestene ikkje viser den veksten me ønsker.

Heftet “Gudteneste - steg for steg” blei prøvd ut i fire kyrkjelydar i bispedømmet, og sidan utgitt på IKO-forlaget. Det er og laga ein PowerPoint av heftet, som kan brukast i gudstenesta. Heftet har blitt presentert i fleire samanhengar, og me veit at mange kyrkjelydar rundt omkring i landet bruker både heftet og PowerPointen. Fyrsteopplaget på bokmål blei raskt seld ut. Me vil arbeida vidare med dette.

Vidare starta me med eit nytt konsept for vaksne i 2019. Det handlar om å stadfesta tru og gje kunnskap om dei sentrale elementa i den kristne trua. Dette blir presentert gjennom ulike portalar eller innsteg til tru. Me har inngått eit samarbeid med Bibelselskapet og har fått prosjektstøtte frå Kyrkjerådet. Me håpar at dette kan bli eit opplegg som når breitt ut til vaksne i folkekyrkja. Prosjektet er planlagt ferdig i 2021.

3. Kunst- og kulturuttrykk er ein del av kjerneverksemda i kyrkjelivet

3.1 Vekst i talet på deltakarar på konsertar og kulturarrangement

Nøkkellindikator: Talet på deltakarar på konsertar og kulturarrangement i kyrkjene

Resultat, utvikling og vurdering av resultatet

KONSERTAR OG KULTURARRANGEMENT I REGI AV KYRKJELYDEN					
Arrangement	2015	2016	2017	2018	2019
Konsertar i regi av kyrkjelyden	526	420	490	437	489
Publikumstal	63 122	54 725	61 480	58 788	53 756
Andre kulturarr. i regi av kyrkjelyden	226	191	194	161	208
Publikumstal	20 525	18 914	21 552	13 652	29 128
Arr. totalt	752	611	684	598	697
Publikum totalt	83 647	73 639	83 032	72 440	82 884

KONSERTAR OG KULTURARRANGEMENT I REGI AV ANDRE					
Arrangement	2015	2016	2017	2018	2019
Konsertar i regi av andre	331	304	267	295	346
Publikumstal	62 348	70 750	64 937	71 449	62 715
Andre kulturarr. i regi av andre	50	56	102	48	53
Publikumstal	10 876	7 241	5 739	10 471	8 208
Arrangement totalt	381	360	369	343	399
Publikumstal totalt	73 224	77 991	70 676	81 920	70 923

KONSERTAR OG KULTURARRANGEMENT I KYRKJENE TOTALT					
Arrangement	2015	2016	2017	2018	2019
Kulturelle arrangement totalt	1 133	971	1053	941	1 096
Publikumstal totalt	156 871	151 630	153 708	154 360	153 807

Analyse av resultatet

Det totale talet på deltakarar på konsertar og kulturarrangement i kyrkjene er ganske stabilt. Frå 2018 til 2019 ser me ein svak nedgang i talet på publikum på 0,36%, frå 154 360 til 153 807. Det er samtidig ein auke på 16,5% i talet på kulturelle arrangement totalt frå 2018 til 2019.

Det er gledelig å sjå at det er auke i tala for andre kulturarrangement i regi av kyrkjelydane. I 2019 er det vekst i deltakarar på «*andre kulturarrangement i regi av kyrkjelyden*» frå 13 652 til 29 128, noko som er meir enn ei dobling og godt over gjennomsnittet dei siste åra. Samtidig ser me nedgang i talet på publikum på egne konsertar.

Det er naturleg at det er musikk og konsertar som er den typen kulturarrangement det er mest av i kyrkjene, ut frå den lange tradisjonen me har for utdanna organistar som kulturarbeidarar i kyrkja. Samtidig har me i lang tid oppmoda kyrkjelydane til å nytta fleire kulturelle former enn musikk. Om resultatet for i år kjem av dette arbeidet, vil framtida visa.

Når me dukkar ned i tala på prosti- og soknenivå, ser me at det er nokre av kyrkjene som rapporterer om større endringar frå eit år til det neste. Årsaka til dette er ofte eit jubileum eller større arrangement, som ikkje kjem igjen kvart år. Rapporteringa på soknenivå er ikkje er heilt konsekvent frå år til år. Dette gjev nokre stadar store utslag i tala. Me må derfor vera varsame med å trekka for klare konklusjonar på dessa felta.

Vegen vidare

I medlemsundersøkinga ser me at kyrkjelege kulturarrangement er populære. Rundt eit av fire medlemmar i bispedømmet har vore på eit kyrkjeleg kulturarrangement det siste året. Dette er oppslutning rett under dåps- og julegudstenester og på linje med konfirmasjon og andre gudstenester.

Det er mykje og godt kulturarbeid i kyrkjene i bispedømmet. Det er både breidde i tilboda og høg kvalitet. Samtidig ser me at det er lågare tal på publikum.

I 2019 hadde me ein fagsamling for kyrkjemusikarane der temaet mellom anna var publikumsutvikling og korleis ein kan arbeida med kommunikasjon og. Ein ting me har vurdert er om kyrkja bør ha eit einsarta billettsystem som gjer at ein kan få kontaktinformasjon til dei som har vore på kulturarrangement? Då kan ein senda ut målretta informasjon om andre arrangement. Dette er meir og meir vanleg i kulturlivet.

Det er viktig å bruka tid og kompetanse på PR og informasjon om dei ulike arrangementa. Det blir meir og meir krevjande å trenga gjennom informasjonsstrømmen. Det me skaper og deler må vera godt. Kulturarrangementa treng støtte frå dei som kan og har ansvar for kommunikasjon og kyrkje på nett.

Kantorar og organistar er sentrale kulturarbeidarar i kyrkjelydane. Me vil òg i kommande år arbeida for å lyfta fram kyrkjemusikarane og deira kompetanse, gjennom å arrangera fagdagar, delta i Norsk Orgelfestival og leggja til rette for vidareutdanning.

Kor

Korverksemd er ein viktig del av kyrkja sitt liv og arbeid. Det å ha kor i kyrkjene er ei styrke for gudstenestelivet. Det er ein viktig ressurs med tanke på å halda songen i kyrkjene levande og for å skapa tilknytning til kyrkja.

KOR	2015	2016	2017	2018	2019
Barnekor	136	130	125	116	112
Medl. barnekor	3 154	2 924	2 706	2 525	2 356
Vaksenkor	62	68	72	66	67
Medl. vaksenkor	1 464	1 567	1 646	1 578	1558

Det er ein svak nedgang i talet på barnekor for 2019. Nedgangen mindre enn for året før, men det har vore ein jamn nedgang dei siste åra. Den største nedgangen i talet på barnekor ser me i Karmøy prosti kor det er 5 færre barnekor og 154 færre medlemmer enn året før. Går me ned på prosti- og soknenivå elles i bispedømmet, ser me at det er mykje å gle seg over. Fleire sokn rapporterer om både to og tre barnekor, og nye kor er starta.

Tala for vaksenkor er meir stabile.

I bispedømmet er det 31 sokn som ikkje har barnekor. Mange av desse sokna er små og har få ressursar, så det er ikkje å venta at det skal finnast barnekor her. Andre stader er det eit rikt arbeid med barnekor gjennom bedehus og organisasjonar, som ein ikkje vil konkurrera med. Her er det ofte godt samarbeid med kyrkja, og kora deltek på gudtenester og i anna arbeid i kyrkja, sjølv om dei ikkje er ein del av vår statistikk.

Samtidig er det nokre sokn der det vil vera naturleg å etterlysa satsing på barnekor. Er det mangel på ressursar eller mangel på vilje og støtte?

Når det gjeld korarbeid, må me vera med på å bidra til medviten satsing. Det finst eit stort og flott arbeid med babysong og småbarnsong i mange kyrkjelydar. Det gjev svært godt grunnlag for å få barna med vidare inn i knøttekor og barnekor. Me vil hjelpa sokna med å leia barna frå småbarnssong vidare til barnekor.

Det er viktig å satse på kvalitet i korarbeidet. For å lukkast treng ein dyktige og engasjerte dirigentar. Me er opptekne av å bidra med kompetanseheving og inspirasjon for korleiarar gjennom fagsamlingar og kurs. Me har eit godt og tett samarbeid med Ung kirkesang og Kirkesangforbundet, for å styrka dette arbeidet. Me plar òg støtta kor- og kulturprosjekt i regi av ulike organisasjonar og aktørar gjennom tildeling av prosjektmiddel.

Dansar Elisabeth S. Nordstrøm i Kulturkirken Skåre.

3.2 Fleire opne kyrkjer

Nøkkellindikator: Talet på opne kyrkjer

Kyrkja har dei siste åra fått større medvit om kor viktig kyrkjebygget og kyrkjerommet er for mange. Dette er ein viktig ressurs for oss som folkekyrkje. Er kyrkjene opne og tilgjengelege for pilegrimar som ønsker eit stopp i ei kyrkje eller for dei som bur på staden og vil tenna eit lys eller sitta i stille?

Stavanger bispedømme har 90 sokn og 120 kyrkjer. 43 sokn eller 53 opne kyrkjer er eit lågt tal. Statistikken viser likevel ein auke i tala på opne kyrkjer og opne veg- og pilegrimskyrkjer. Det er ein auke i talet på dagar med opne kyrkjer, men samtidig ein nedgang i talet på opne dagar i veg- og pilegrimskyrkjer.

Domkyrkja, Vår Frelzers kirke i Haugesund og Egersund kirke er naturlege turistmål. Alle desse stadene er kyrkjene opne for besøk om sommaren. Det er òg mogleg å besøka Årdal gamle kyrkje, kapellet i Ogn kyrkje eller kapellet på Varhaug gamle kyrkjegard. Elles finst det einskildkyrkjelydar som t.d. har opna kyrkja i fastetida (Tananger) eller som opnar kyrkja to timar i veka, basert på frivillig innsats (Randaberg). Prostia rapporterer elles om varierende medvit om potensialet i opne kyrkjer.

Hausten 2019 sende Kyrkjerådet ut ein oppmoding til alle sokn om å opne kyrkjene helga før Helgemesse, særleg dei kyrkjene som har gravplass. På tross av at dette ble gjort i kort tid før hendinga, var det 10 sokn i Stavanger som rapporterte om open kyrkje denne helga. I tillegg kjem fleire kyrkjer som me kjenner til, utan at dette blei registrert.

Å opne kyrkjene og gjere dei tilgjengeleg for folk flest var eit av måla med prosjektet og boka «Sansen for det hellige.» Gjennom heile 2019 har med fortsatt å ha kurs og foredrag med utgangspunkt i boka.

Opne kyrkjer			
	2017	2018	2019
Opne kyrkjer	34	42	43
Tal på dagar	1265	1387	1558
Veg- og pilegrimskyrkje	5	8	10
Tal på dagar	606	680	570

Vegen vidare:

Me har eit klart mål om å auka talet på opne kyrker i bispedømmet, og arbeida med korleis sokna kan leggja til rette for at kyrkjerommet er tilgjengeleg for folk òg på tidspunkt når det ikkje er aktivitet.

Hausten 2019 hadde med ein konferanse om opne kyrkjer med tema som sikring og forsikring, reiselivet og kyrkja, kvifor dette er viktig, kva me kan tilby og kva som skal til for å kunne opna kyrkjene meir. Dette var ein start for å sette fokus på denne utfordringa. Me vil arbeida vidare i møter med råd og utval og på samlingar med tilsette. Me vil retta søkelys på behovet for opne og tilgjengelege kyrkerom og korleis ein kan leggja til rette for dette.

Slik situasjonen er nå, er ein nøkkel bemanning av dei opne kyrkjene, av frivillige eller f. eks. skuleungdom som kan vera sommarguidar.

Me vil òg i 2020 oppmoda til opne kyrkjer i samband med Helgemesse.

Ragnhild Halle, kulturrådgjevar Stavanger bispedømme, Eirik Moe, prosjektleiar "Rv 13 som pilgrimsvei", Ragna Sofie Grung Moe, seniorrådgjevar kultur Bjørgvin bispedømme og Ove Morten Berge, tidlegare seniorrådgjevar kyrkjebygg i Kyrkerådet på konferanse om opne kyrkjer i november.

4. Kyrkja engasjerer seg i samfunnet

4.1. Fleire kyrkjelydar med diakonal betjening

Nøkkelindikator: Talet på kyrkjelydar med diakonal betjening.

Resultat og utvikling

I Stavanger bispedømme er det 68 kyrkjelydar med diakonal betjening. Det utgjer 76 prosent av kyrkjelydane. Fleire av dei kyrkjelydane som manglar diakonal betjening er små og ligg i distrikta.

I statsbudsjettet for 2019 fekk kyrkja tildelt nye middel til diakoni. Dette skulle styrka kyrkja si evne til å ta samfunnsansvar. Ut frå Kyrkjerådet si fordeling fekk Stavanger bispedømme tilskot til tre nye, delte diakonstillingar. I tråd med rammene frå Kyrkjerådet sikta bispedømmerådet seg inn mot prosjekt retta mot ungdom, flyktningar eller eldre.

Alle fellestråd kunne søkje, og det kom inn elleve søknadar som bispedømmerådet drøfta og prioriterte. Det blei oppretta fire nye stillingar, i ulik storleik:

- Ungdomsdiakon i Strand kyrkjelege fellestråd: Ungdomsdiakoni 13-20 år, mellom anna med eit samtaletilbod på ein vidaregåande skule.
- Diakoniarbeidar i Randaberg kyrkjelege fellestråd, retta mot flyktningar og nye i Noreg.
- Bydiakon i Haugesund kyrkjelege fellestråd, retta mot ungdomsdiakoni og åndeleg og eksistensiell omsorg.
- Prostidiakoniarbeidar i Karmøy kyrkjelege fellestråd, retta mot ungdom, eldre og menneske med utviklingshemming.

I tillegg blei det vedteke tilskot til eit fellestråd som til sist ikkje fekk den venta støtta frå kommunen.

Det er tilsett personar i dei nye stillingane, og dei ulike prosjekta er godt i gang og får gode tilbakemeldingar.

Fleire kyrkjelydar enn dei som fekk tildelt middel hadde gode prosjektsøknadar. Me har i tillegg hatt samtalar med fleire sokn som arbeider konkret for å få på plass nye diakonstillingar, med fokus på frivillige, ungdom, eldre, flyktningar eller kyrkje-helse-samarbeid.

Vegen vidare

Me vurderer ofte den diakonale ressursen i soknet på visitasar. Der det er grunnlag for det, kan dette bli eit samtaletema i møte med kommunen. Blant kommunane merkar me ofte interesse for samarbeid om diakonale prosjekt, særleg når kyrkja òg kan bidra økonomisk til deler av ei stilling. Kommunane er opptekne av at dei treng meir frivillig innsats for å møta utfordringane med fleire eldre.

Me vil følgja opp dei nye stillingane og lysa ut nye middel som kjem frå Kyrkjerådet.

Stavanger kyrkjelege fellesråd ser òg for tida på korleis diakonane i byen kan nå lengre med å arbeida saman. Dei arbeider for ein felles diakoniplan for byen, og bispedømmerådet er med som ein del av desse samtalanane.

4.2. Fleire kyrkjelydar tilbyr fellesskap til nye i Noreg

Nøkkelindikator: Talet på kyrkjelydar med tilbod innan integreringsarbeid

Resultat og utvikling

Talet på kyrkjelydar som har integreringstilbod har gått ned samanlikna med 2017, men det gjekk opp frå 2018 til 2019. I 2017 melde 39 kyrkjelydar at dei hadde tilbod. I 2018 var det 28, mens i 2019 var det 31.

Etter flyktningekrisa i 2015 etablerte mange kyrkjelydar tiltak for dei som kom til Noreg. Derfor var talet i 2017 spesielt høgt. Etter kvart blei mange sendt tilbake eller reiste frivillig, slik at trykket ikkje blei like høgt. Uansett finst det store grupper menneske med bakgrunn frå andre deler av verda i bispedømmet. Mellom 6 og 19 prosent av befolkninga i dei ulike kommunane i Rogaland er fødte i utlandet, med flest som har komme til byane.

Kyrkjelydane tilbyr mange ulike møtestader: Språkkafear, kvinnegrupper, tolketenester på gudsteneste, norskkurs, ALPHA-kurs, leksehjelp, treningstilbod, hobbykveldar for innvandrar kvinner, turgrupper og samarbeid med NAV om integreringsprogram og religionsdialog.

Nokre kyrkjelydar, for eksempel Nærbø, har store mottak i soknet og held god kontakt med desse. I Ryfylke starta kyrkjene eit tilbod om leksehjelp, som kommunen nå har teke over. I Egersund er det samarbeid mellom diakonen og flyktningkonsulenten i kommunen.

Fleire av desse aktivitetane skjer i samarbeid med KIA Rogaland (Kristent interkulturelt arbeid). Nokre flyktningar og asylsøkarar har nærma seg kyrkjelyden gjennom desse aktivitetane, sjølv om det store biletet seier at kyrkjelege fellesskap framleis er prega av menneske med norsk bakgrunn. Me gler oss likevel når me relativt ofte høyrer at folk med bakgrunn frå andre kulturar og religionar for eksempel er med på skulegudsteneste.

Vegen vidare

I årsplanen for 2020 har me sett opp at me skal ha ein fagdag med fokus på nye i Noreg og halda fram kontakten med KIA.

4.3. Styrka arbeidet med religionsdialog

Nøkkelindikator: Talet på fora for dialog der kyrkja er med

Resultat, utvikling og vurdering av resultatet

Arbeidet med religionsdialog i Stavanger bispedømme skjer fyrst og fremst gjennom Kyrkjeleg Dialogsenter Stavanger. Dialogsenteret blei oppretta i 2012. Bispedømmerådet har to representantar i styret. I 2019 har biskopen vore styreleiar i dialogsenteret.

I 2019 var det stor aktivitet på fleire område. Til saman var det 3600 deltakarar på ulike arrangement: Dialogkveldar, seminar, messer og meditasjonar, i tillegg til dialogmiddag og aktivitetar for ungdom.

Dei fleste tiltaka skjer i samarbeid med andre, særleg med det lokale samarbeidsrådet for Trus- og Livssynssamfunn (STL). Dette er òg ein viktig dialogarena, og Den norske kyrkja har to representantar.

STL er medarrangør på dialogkveldar, samarbeider med kommunen og samlar trus- og livssynssamfunn til felles markeringar ved behov. For eksempel slo kyrkjefolk og politikarar ring rundt ein moské i Stavanger etter skytinga i moskéen i Bærum, og muslimske leiarar stilte opp til gudsteneste i Domkyrkja etter angrepet på kyrkjer på Sri Lanka.

Dialogsenteret har i 2019 samarbeida særleg nært med Domkyrkja og St Petri sokn og St Johannes sokn. I tillegg har det vore verksemd i Haugesund, Eigersund og nokre andre stader i bispedømet. For fjerde gong gjennomførte Dialogsenteret og Domkyrkja eit fredsmåltid under Gladmat-festivalen.

Dei siste åra har det blitt satsa mykje på den bilaterale dialogen mellom kyrkja og muslimane. Ei gruppe har hatt møte fire gongar i året. Dialogprest og imam har saman vore med på fleire samlingar i kyrkjelydar og i regi av andre aktørar, der dei har presentert skilnadar og likskap mellom islam og kristendom. Prest og imam besøker òg flyktningar i mottak og orienterer saman om tru og religion i Noreg. Samarbeidet er nå utvida gjennom tiltaket «Kyrkja møter Moskeen».

Dialogsenteret har òg jamt samarbeid og dialog med nyåndelege miljø, gjennom alternativmesser, seminar og kurs.

Dei faste, opne aktivitetane i Dialogsenteret har festa seg som viktige tilbod for ei veksande gruppe menneske. Utviklinga frå 2012 har vist ein jamn vekst, både i forhold til økonomi, stillingsressurs (frå 50 % til 170 % stilling) og samarbeid med kyrkjelydar, trus- og livssynssamfunn og andre aktørar.

Vegen vidare

Framover vil dialogsenteret satsa på jamn aktivitet i heile bispedømmet. Prosjektet «Unge i Dialog» har i praksis blitt et fast tiltak med mange skulebesøk og ulike tilbod til studentar. Det vil vera ei prioritert satsing òg i åra som kjem.

Me vurderer det som hensiktsmessig at dialogarbeidet skjer gjennom dialogsenteret, men har òg behov for å ha god kontakt mellom dialogsenteret og kyrkjelydar elles. Me vil prioritera arbeidet i STL og ha faste møtepunkt mellom biskop og muslimske leiarar.

4.4. Kyrkja aukar det digitale nærværet

Nøkkelindikator: Talet på kanalar i sosiale medium, talet på følgjarar pr. kanal og talet på postar pr. veke pr. kanal.

Resultat, utvikling og vurdering av resultatet

Sosiale medium

På Facebook har følgjarskaren til “Stavanger bispedømme”

(<https://www.facebook.com/stavangerbispedomme/>) gått frå 644 ved starten av året, til 850 ved utgangen. Det blei posta 143 innlegg, det vil seie i snitt 2,7 postar pr. veke.

Videoar når framleis lengst ut: Pressekonferansen frå då biskop Anne Lise blei presentert ligg på topp i rekkevidde med 7200. Barnekoret som song på mottakinga etter vigslinga nådde 5200 og barn som fortel om påska, samt ein “reklame” for trusopplæringsforum nådde begge rundt 2000.

Det var gledeleg å oppretta Facebook-sida “Stavanger biskop Anne Lise Ådnøy” i 2019. (<https://www.facebook.com/biskopannelise/>) Det blei gjort i samanheng med vigslinga i mars. Sida fekk i løpet av ei veke 600 følgjarar. Ved utgangen av 2019 hadde ho 860 følgjarar. Sida hadde 65 postar i 2019, i snitt 1,5 pr. veke.

Biskopen sin fyrste video med presentasjon av seg sjølv hadde ei rekkevidde på 8700. Ein påskevideo nådde 3400 og videoen der ho fortel om dåpen sin nådde 3600. Innlegg der ho viser samfunnsengasjement (1. mai-tekst, appell for ureturnerbare asylsøkjjarar m.a.) når langt, og det gjer òg innlegg der ho fortel om tru på ei enkel og tydeleg måte.

Me ser at sokna i stadig aukande grad nyttar sosiale medium til å fortella om arrangement og verksemd. Mange sokn er gode på å spela på lag med dei ulike plattformane sin eigenart og oppnår god kommunikasjon, mens andre har ein veg å gå. Dette arbeidet krev både ressursar og kompetanse, og nytta av fagdagar og verkstader kan vere stor.

Nettsider

I 2019 var det 65 600 økter på www.kirken.no/stavanger. Det er ei auke på 8000 frå 2018 (57 000). Me hadde 32 600 brukarar mot 31 000 brukarar i 2018 og 149 000 sidevisningar samanlikna med 224 000 sidevisningar i 2018.

Unike sidevisningar:

- Startside Stavanger bispedømme: 27 000
- Aktuelt: 7200
- Om bispedømmet: 3500
- Kontakt oss: 3650
- Bispedømmerådet: 2400
- Biskopen: 2300

Tala syner ei stadig auke i bruken av nettstaden. Fleire har vore innom i 2019 enn i 2018, og dei som har vore innom har hatt nokre fleire økter kvar enn før, mens det samla talet på sider dei har sett på har gått ned med rundt ein tredjedel. Dette kan ha fleire forklaringar, men truleg er bispevalet med open forslagsrunde på kandidatlar og presentasjon av kandidatlar i 2018 ein sentral årsak.

Kva ligg bak resultatet?

Innlegg som er lenka til nettstaden vår får ofte god rekkevidde. Sjølve artikkelen på nettstaden kan bli spreidd lengre enn Facebook-innlegget, sidan folk ofte vil dela frå “kjelda”, ikkje frå Facebook. Framleis når postar som handlar om folk lengst ut. Personal-nytt reiser alltid langt, òg nyhende som viser frivillige og rådsmedlemmar. Medvit om dette og posting av “kjende andlet”, nyhende om nye prestar og anna gjev auke i tala.

Auka i bruken av nettstaden speglar òg eit år med bispevigsling, kyrkjeval og ei framleis medviten satsing på nettsidene.

Facebook fungerer ofte best når avsendar er ein person som snakkar direkte og personleg, og som har noko på hjartet.

Samtidig veit me at det er grenser for kor langt ei “Bispedømme-side” når ut på Facebook.

Dei 143 innlegga i fjor nådde nok kanskje fyrst og fremst dei med spesiell interesse for kyrkja.

Vegen vidare

“Kyrkje på nett” er eit satsingsområde for kyrkja. Å vise kvalitet og openheit i kommunikasjonen kjem medlemmane sin aktivitet på nett godt i møte.

Når me ser på rekkevidda på Facebook-innlegg frå biskopen, samanlikna med rekkevidda på innlegg frå Stavanger bispedømme, er det eit klart potensiale for vekst i følgjarar av biskopen sin Facebook-konto. Innlegg frå biskopen når oftare ut til nye følgjarar, og har òg større rekkevidde, særleg på videoar. Ein medviten strategi for hyppige og engasjerande postar med ein budskap som når vidare ut enn til dei mest engasjerte, vil gjera Facebook til ein ennå betre plattform for kommunikasjon frå biskopen.

Bispedømmerådet sine kommunikasjonsressursar skal ikkje berre forvalta informasjon frå råd, fagavdelingar og biskop, men sørga for kommunikasjon med medlemmene og vera ein ressurs for det lokale kommunikasjonsarbeidet. Veggen vidare handlar mykje om det siste. Å vera kyrkjelydsnær er eit avgjerande suksesskriterium for at kyrkja i Rogaland kan kommunisera ennå betre med medlemmane sine.

Bispedømmerådet behandla ei sak om kommunikasjon hausten 2019, med vedtak om at rådet får framlagt ein kommunikasjonsplan med strategi og prioriteringar innan utgangen av 2020. Hausten 2019 vedtok bispedømmerådet å auka kommunikasjonsressursen på bispedømmekontoret frå 50% til 100% stilling.

Facebook-sida “Stavanger biskop Anne Lise Ådnøy”.

4.5. Kyrkja er synleg på fleire arenaar i det offentlege rommet

Nøkkelindikator: Talet på treff på artiklar om Den norske kyrkja i radio, fjernsyn, print, nettaviser. Talet på frukostseminar/anna.

2019 var eit år der Stavanger bispedømme var godt synleg i det offentlege rommet, spesielt i regionale og nasjonale medium, og både i radio, fjernsyn, print og nettaviser.

Bispevigslinga blei godt dekkja av regionale og lokale medium. Interesse for den nye biskopen var høg. Pressekonferansen frå Domkyrkja var godt besøkt.

Saka der føredraget med sjaman Durek og Prinsesse Märtha Louise blei flytta frå kyrkja til et anna lokale, ga svært høg mediemerksemd rundt avgjerda frå biskopen, òg nasjonalt.

Kyrkjevalet hausten 2019 fekk ikkje tilsvarande plass i regionale og lokal medium, men òg her viste kyrkja igjen i spaltene. Nyhende om kven det var som stilte til bispedømmerådsval og ein debatt om valordninga fekk fokus. Valet var ingen “publikumsvinnar” når det gjaldt engasjerande saker.

Det var fyrste gong ein hadde listeval i Stavanger bispedømme, og dette fekk noko merksemd i medium. Me kan spørja om konkurransen med det politiske valet gjorde at kyrkjevalet blei prioritert ned i media, nokre tilbakemeldingar frå redaksjonar kan tyda på det.

I opninga av Ryfast var kyrkja til stades med ei gudsteneste i tunnelen som blei godt dekkja.

Me ser at media er interesserte i kyrkjestoff når det kjem saker som folk flest bryr seg om. Då fungerer ei pressemelding fint, òg det å visa til eigen nettstad.

Dei lokale og regionale media er ofte interesserte i å fortelja om folk, så nyhende om nye prestar får gjerne spalteplass. Kyrkjebygg skapar alltid stort engasjement, og endringar av desse blir fort fanga opp i media.

Når det gjeld nyhende frå kyrkjelydane, har nok mange ei oppleving av å ikkje heilt nå fram til lokal-redaksjonane. Nokre lokalaviser og bygdeblad er gode på å fortelja folk om interessant kyrkjestoff, mens andre treng pressemeldingar for å få auga på kyrkja som ein viktig og synleg aktør i lokalsamfunnet. Å ikkje bare fortelja om arrangement for å få folk til å komma, men òg dela små og store nyhende frå kyrkjelyden gjennom heile året er eit godt grep for å få til samarbeid med media.

Vegen vidare

Bispedømmet har ikkje arrangert frukostseminar i 2019, men denne måten å dela kunnskap og ha samtaler på kan vera ein god veg å prøva i tida framover. Ikkje minst i samanheng med jubileet for by, bispedømme og Domkyrkja i Stavanger i 2025, der nettopp kyrkja si rolle i det offentlege rom - både bakover og framover i historia – kan vere eit naturleg fokus.

I det offentlege kulturelle rommet er kyrkja ofte godt synleg, for eksempel i samarbeid med ulike festivalar og deltaking frå biskopen på kulturelle arrangement.

I det vidare kommunikasjonsarbeidet vil me òg arbeida med å gjere bispedømmerådet meir synleg, både for sokneråda og i media elles.

Biskop Anne Lise Ådnøy i Dagsnytt 18.

4.6. Styrking av samarbeidet mellom kyrkje og skule

Nøkkellindikator: Talet på barnehage- og skulegudstenester

Resultat, utvikling og vurdering av resultatet

Skule / barnehagegudstenester	2017	2018	2019
Gudstenester for skuleelevar	261	278	279
Deltakarar på skulegudstenester	68226	70725	72350
Gudstenester for barnehagebarn	113	111	94
Deltakarar av barnehagebarn	12342	11936	11272

Talet på skulegudstenester viser ein klar oppgang dei siste åra. Særleg ser me vekst frå 2017 til 2018, då det var ein auke på 17 skulegudstenester. Frå 2018 til 2019 var det ein liten oppgang med ein skulegudsteneste. Trass i at talet på skulegudstenester bare har auka med ein, har talet på deltakarar auka med heile 1625 elevar.

Det har vore mindre uro rundt skulegudstenestene dei siste åra.

Det er interessant at så mange elevar deltek på skulegudstenestene. Oppgangen betyr at det er fleire elevar som er med på kvar gudstenesta enn tidlegare. Det kan forklarast med at fleire klassar og/eller årstrinn deltek nå enn før og at årskulla er større, men det viser også at det ikkje er fleire som søker om fritak. Det ser ut til at skulegudstenester er populære og har brei støtte.

Tala speglar òg at det har vore tydelegare retningslinjer om skulegudstenester frå nasjonalt hald. Det har vore mykje mindre negativt fokus på skulegudstenester i media dei siste åra, og det ser ut til at fleire skular er positive til gudstenestene enn før.

Når det gjeld talet på gudstenester for barnehagebarn, ser me at det har vore ein markant nedgang frå 2018 til 2019, på heile 17 gudstenester. Det at talet har gått ein god del nedover, kan tyda på at kyrkjelydane har prioritert annleis enn tidlegare. Det kan vera at ein heller satsar på vandringar kopla til høgtidene enn å halda gudstenester for denne gruppa. Rapportar me får frå kyrkjelydane kan tyde på dette.

Ser ein på talet på deltakarar, har det gått ned med 664 barnehagebarn. Det treng ikkje vera alvorleg viss barna får eit tilsvarende tilbod om høgtidsvandringar i kyrkja eller i barnehagen.

I tillegg til gudstenester for skuleelevar har mange av kyrkjelydane samarbeid med skulen i ulike fag, primært i KRLE-faget.

Kva ligg bak resultatet?

Dei fleste sokna i Stavanger bispedømme har godt samarbeid med skulane og barnehagane i soknet. Ny overordna del av planverket og nye læreplanar for kvart fag blir det spennande å fylgja, ikkje minst i kva grad dei vil påverka kyrkja sitt samarbeid med skulen.

Det er særleg på visitasane me har kontakt med skulane og barnehagane. Nokre gongar er det møte med rektor og leiarar, andre gonger er det med faglærarar, alle tilsette eller med elevar. Dette er viktige møtepunkt, som gjev oss eit godt bilete av situasjonen lokalt, motiverer til

samarbeid, og støtter opp om ei god rolleforståing for skule og kyrkje. På visitasane høyrer me klart at skulane ønsker eit samarbeid med kyrkja og at samarbeidet i dag er som truverdige og ryddig.

I 2019 hadde me eit kurs om kyrkje-skule samarbeidet i samarbeid med IKO, med fokus på ny overordna del og dei nye fagplanane. Det er viktig at dei tilsette i kyrkja kjenner til endringane i skulen og at me som kyrkje står fram som truverdige, ryddige og kompetente.

Vegen vidare

Kyrkja når breidt ut i kyrkje-skule samarbeidet, og dette er derfor en viktig arena. I årsplanen for 2020 har me sett opp at me vil leggja til rette for at dette temaet blir teke opp på samlingar i prostia. Så lenge kyrkja er ryddig i si rolleforståing, kan me trygt halda fram med å invitera til skulegudstenester og kyrkje-skule-samarbeid. Me vil framleis arbeida for at dette skal tryggast som tradisjon for skulane.

Tananger kyrkjelyd har ein flott plan for kyrkje-skulesamarbeid, der dei viser kva kyrkjelyden kan tilby av undervisning på kvart trinn. Denne blei presentert på fagdag om kyrkje og skule og delt med dei som deltok. Nokre andre kyrkjelydar har allereie brukt planen til egne, lokale opplegg.

I 2019 såg me på regelverk og endringar. I tida framover ønsker me å ha meir fokus på innhaldet i gudstenestene og undervisninga. Korleis kan me som kyrkje fornya oss, og tilby gode opplegg som passar inn i dei nye planane? På sikt ser me og at dette kan munna ut i ein ny fagdag eller ulike ressursar til bruk i samarbeidet.

Vidare trur me at det kan vera meir å henta når det gjeld skulegudstenester på ungdomsskuletrinnet.

Barnehage på julevandring i Sauda kyrkje.

4.7. Menneske med særskilte behov blir inkluderte i kyrkjelydsarbeidet

Nøkkelindikator: Talet på tiltak og arrangement for menneske med særskilte behov

Resultat, utvikling og vurdering av resultatet

Tilbodet på dette området har vore stabilt frå 2017 til 2019. I årsstatistikken seier 45 sokn at dei har tilbod om tilrettelagte tilbod. 25 av desse seier dei samarbeider med andre sokn om tilbodet. Desse tala er identiske med tala for 2017. Me veit òg at fleire kyrkjelydar inkluderer menneske med utviklingshemming i det ordinære arbeidet.

I 2019 var det òg felles tur til Solgården, i samarbeid med fleire bispedømme og Diakonistiftelsen Rogaland. Me hadde med oss rundt 100 deltakarar frå Rogaland. Leiren var meir enn fullteikna. Her får me kontakt med nye, utvikla leiarfellesskapet i inkluderingsarbeidet og styrka relasjonen til bufellesskap og tenesteytarar. Turen har mange positive ringverknadar og etterverknadar.

I inkluderingsarbeidet elles har me på regionalt nivå tilbod om weekendar og fellestiltak. Dette skapar verdifulle møteplassar. På Downs-syndrom-dagen samarbeider me med lokale lag av Norsk Forbund for Utviklingshemma. I 2019 hadde me ein weekend for unge med utviklingshemming.

På lokalt nivå finst det tilrettelagt konfirmasjonsundervisning og trusopplæring, speiararbeid, kaféar, gudtenester, klubbar og turar. Me held Bli-kjend i kyrkja-kurs og gjev vegleing til tilsette og pårørande. Både diakonar og frivillige leiarar spelar nøkkelroller i det lokale arbeidet. Leiarane blir gjerne lenge i arbeidet. Me ser at inkluderingsarbeidet er viktig for deltakarane. Tiltaka har svært god oppslutning og er i vekst.

Nokre gongar møter me utfordringar med å oppretta kontakt med bufellesskap, viss dei ansvarlege er skeptiske til å samarbeida med livssynsaktørar eller fagpersonar dei ikkje kjenner. Der me har fått etablert kontakt ser me at det gjev styrka relasjonar og tillit til kyrkja.

Vegen vidare

Det krev arbeid å starta og halda oppe nye tilbod til menneske med utviklingshemming. Det er lettare å leggja til rette for vekst i eksisterande tiltak, gjennom oppfølging av leiarar og kontakt med nye einskildpersonar.

I kyrkjelydane konkurrerer dette arbeidet om ressursar med både tilsette og frivillige. Me arbeider for å setja det på dagsorden og visa korleis inkluderingsarbeidet er ein ressurs for heile kyrkjelyden. Det me lærer her har stor overføringsverdi til kyrkjelydsarbeid generelt, ikkje minst i at gode relasjonar og merksemd på den einskilde gjev grunnlag for vekst.

Me planlegg ikkje større endringar i arbeidet i 2020, men vil halda fram med oppfølging av lokale tiltak, oppfølging av leiarar og felles arrangement. Me vurderer ressursituasjonen fram mot ein eventuell ny tur til Solgården i 2021, men ser at dette er eit svært verdifullt tiltak når me får det til.

Lene Sjo Viken, Vidar Flotve Birkeland og Maria Håkonsen på fest på Verdens Downs syndrom-dag.

4.8. Andre diakonale mål og resultat

Diakonien er eit viktig satsingsområde i bispedømmet, òg ut over det som er reflektert i nasjonale mål og indikatorar. Årsstatistikken frå kyrkjelydane inneheld òg statistikk for diakonale tilbod. Noko av dette vil me ta med i årsrapporten.

Tilbod til eldre

Det er over tre tilbod til eldre pr. kyrkjelyd. Det var fleire tilbod for nokre år sidan, men frå 2018 til 2019 har tilbodet gått opp.

Dei eldre er ei viktig målgruppe for kyrkja. Medlemsundersøkinga visar at dei har sterkare kyrkjeleg tilknytning enn dei yngre. Strategisk gjev det god meining å satsa på dei eldre, og vellukka tiltak her kan ha positive ringverknadar for heile kyrkjelyden. Statistikken viser at dette er eit sentralt satsingsområde i diakonien.

Dei eldre har i utgangspunktet meir tid tilgjengeleg enn dei som har omsorg for barn og er i arbeid, sjølv om mange pensjonistar på sitt vis òg opplever seg som travle. Eldre i dag er friskare enn tidlegare, reiser meir, passar barnebarn og går ikkje nødvendigvis på tradisjonelle eldretreff. Kanskje kan dette ligga bak noko av nedgangen i talet på tilbod og frivillige.

Sjelesorg

Me ser òg vekst i talet på sjelesorgssamtalar, sjølv om det bare er samtalar med vigsla medarbeidarar som blir rapporterte. I årsstatistikken blei det registrert 2344 samtalar i 2019, mot 2318 i 2018 og 2280 samtalar i 2017.

Sjelesorgssamtalar er ikkje eit tiltak som er spesielt synleg, men tala viser eit relativt stort volum som stadfester at kyrkja gjev eit viktig tilbod. Prestar og diakonar møter mange sårbare menneske dei kan vera til støtte for i vanskelege periodar i livet.

Sorggrupper

I Stavanger bispedømme finnes det ulike typar støttegrupper ved sorg. Kyrkjelydane driv desse, delvis i samarbeid med andre foreiningar. Det er 96 sorggrupper i bispedømmet, og dette er det høgste talet dei siste tre åra.

Det finst ei nettverksgruppe for sorgstøtte som består av

- Landsforeininga for etterlatne ved sjølv mord (LEVE),
- Landsforeininga - uventa barnedød (LUB),
- Pårørandesenteret i Stavanger
- «Vi som har et barn for lite»
- Prestetenesta ved Stavanger Universitetssjukehus,
- «Se meg-senteret» for barn som er pårørande
- Kreftomsorg Rogaland
- Sorggruppene i regi av diakonane i Stavanger bispedømme.

Samarbeidet gjer at dei ulike organisasjonane held god kontakt og kan styrka kvarandre sine tilbod.

Institusjonsandaktar

Talet på institusjonsandaktar går ned, frå 2558 i 2017 til 2197 i 2019. Me ser likevel at dette er eit omfattande tilbod som prestar, diakonar og kyrkjemusikarar brukar mykje tid på.

Me trur endringane delvis kan ha samanheng med at prestane har redusert innsatsen på dette området noko etter innføringa av arbeidstidsordninga. Dette er òg eit område der kyrkjelydane gjerne kan engasjera frivillige andaktshaldarar og musikarar.

Diakoniplanar

Frå 2019 har ikkje diakoniplan vore ein nøkkelindikator. Me vil framleis nytta planar som eit verktøy til å arbeida systematisk og målretta med diakoni, men gjerne innan ramma av felles strategiar og planar for kyrkjelydsarbeidet. Me vil sjå revidert plan for diakoni og heilskapleg plan for kyrkjelyden saman.

Dei fleste kyrkjelydane som ikkje har plan er små kyrkjelydar med få tilsette. Til desse kyrkjelydane er det utvikla ein enkel mal for utforming av lokal diakoniplan som dei kan bruka.

Grøne kyrkjelydar

Me spør etter grønne kyrkjelydar på visitasar. Me høyrer at nokre kyrkjelydar har utfordringar med at dette ikkje let seg gjennomføra med dei avtalane dei har med kommunen. Andre saknar nokon som har engasjement nok til å arbeida systematisk i denne ramma.

I 2019 har me fått det fyrste grønne ungdomsarbeidet, GreenHouse i Bogafjell. Med hjelp frå Kyrkjerådet har dei blitt sertifiserte som grøn ungdomskyrkjelyd. Dei har fokusert på lokale miljøtiltak: Kjøkkenhage, kompostering, resirkulering, klesbyttemarknad, reduksjon i papirbruk, matlaging frå botn og miljøvennlege reiser.

Ungdomstinget 2019 laga òg ein resolusjon om kyrkjeleg forvaltaransvar. I strategien har bispedømmerådet sagt at me vil sjå etter kva som kan skapa endring i møte med klimautfordringane. Me merkar oss at dette er noko mange unge har eit engasjement for.

Samarbeid mellom kyrkja og helsevesenet

«Samhandlingsforum for kyrkje og helse» i bispedømmet blei nedlagt i mars 2019. I staden er det oppretta ei arbeidsgruppe som vil halda fokus på dette arbeidet ved å arrangera ein nettverkssamling for kyrkjeleg tilsette i april kvart år.

Me ser at helse-kyrkjesamarbeidet skaper gode relasjonar mellom kyrkje og kommune og møter reelle og viktige diakonale behov. Samlinga i 2019 fokuserte på åndeleg og eksistensiell støtte, samarbeid med kommunen sine palliative tenester og «sånn er livet-grupper» som tilbod på sjukeheimar og dagsenter.

4.9. Fleire kyrkjelydar er engasjerte for misjon

Nøkkelindikator: Talet på kyrkjelydar med misjonsavtale

Resultat og utvikling

Talet på misjonsavtalar har totalt sett gått ned i 2019. Ved utgangen av året var det registrert 119 misjonsavtalar blant dei 90 sokna i Stavanger bispedømme, ein reduksjon på 12 avtalar frå 2018. Samtidig ser me at det i 2019 bare var fire kyrkjelydar som ikkje hadde misjonsavtale, i motsetning til 12 i 2018. Til tross for ei reduksjon i det totale talet på avtalar, har talet på avtalar innan ramma av «Samarbeid Menighet og Misjon» (SMM) vore stabilt, med 105 i talet, det same som året før.

Den totale inntekta i SMM-avtalane var i 2019 på fire millionar, ei auke på 400 000 kroner frå 2018. Dette gjev ei gjennomsnittsinntekt på 38 000 pr. avtale. I 2018 var til samanlikning snittinntekta per avtale på landsbasis 16 000. Fleire kyrkjelydar har etablert gode praksisar knytte til misjonsavtalane.

Kva ligg bak resultatet?

Reduksjon i det totale talet av misjonsavtalar skyldast nok fleire faktorar. For eksempel har fleire avtalar utanfor SMM vore knytte til enkeltpersonar. Det kan skapa stort engasjement, samtidig som det er sårbart i forhold til oppfølging og stabilitet. Avtalar utanfor SMM-strukturane er generelt sett mindre stabile.

Bispedømet har fleire kyrkjelydar som gjev store summar til misjonsorganisasjonane gjennom sine avtalar i SMM. For eksempel var det totalt 14 kyrkjelydar som gav mellom 50 000 og 100 000 kroner, og 11 som gav mellom 100 000 – 350 000 kroner gjennom sine avtalar. Sentrale årsaker til slike resultat er tydelege avtalar, god oppfylging av avtalar frå organisasjonane si side og engasjerte personar i kyrkjelyden.

Bispedømmet har ein lang tradisjon for misjonsengasjement. Mange tidlegare misjonærar bur i området, og engasjerer seg i kyrkja sitt misjonsarbeid. For eksempel har NMS etablert ei ressursgruppe med av tre tidlegare misjonærar som fylgjer opp avtalar i bispedømmet.

Biskopen ser alltid på misjonsengasjementet på visitasar. Me er medvitne om å bruka møtepunkt med stabar og sokneråd til å lyfta fram kyrkjelydane sitt misjonale oppdrag.

Dei siste åra har det vore store endringar i fleire av SMM-organisasjonane. Dette har òg innverknad på talet på avtalar og det reelle utbyttet av dei. Der organisasjonane i SMM fokuserer på oppfølging av avtalar får det positive utslag. Samtidig melder fleire organisasjonar at dei ofte ikkje har ressursar til å fylgja opp sine lokale avtalar.

Vegen vidare

Hausten 2019 blei det gjennomført ei stor evaluering av SMM-samarbeidet, leia av VID vitenskaplege høgskule. I evalueringa var Stavanger bispedømme eit av tre område i landet det var særleg fokus på. I samtale med SMM-utvalet regionalt kom det tydeleg fram at organisasjonane regionalt ser dette møtepunktet og ønsker å halda fram med det.

Konklusjonen i rapporten inneheld 12 punkter til oppfylging. Korleis dette landar vil ha innverknad på misjonsavtalar og kyrkjelydane sitt engasjement for misjon. Me vil delta i desse prosessane.

Bispedømmerådet har tildelt prosjektmiddel til tre kyrkjelydar som vil arrangera misjonsturar for ungdom i 2020. Desse turane er knytte til ein misjonsavtale og eit undervisingsopplegg for tida før avreise, under sjølve reisa og i etterkant av reisa.

For å styrka det lokale fokuset på misjon, står òg besøk i stabar og sokneråd på programmet det kommande året.

4.10. Fleire tek del i pilegrimsarbeidet

Nøkkelindikator: Tal på arrangement og deltaking.

Resultat, utvikling og vurdering av resultatet

Pilegrimsarbeid				
Arrangement	2016	2017	2018	2019
Lokale pilegrimsvandringar	14	19	17	24
Deltakarar	514	446	368	714
Pilegrimsgudstenester	6	5	4	1
Deltakarar	510	319	289	180
Andre pilegrimsarrangement	3	4	5	12
Deltakarar	70	240	220	278
Pilegrimsarrangement totalt	23	29	26	37
Deltakare på pilegrimsarrangement, totalt	1094	1005	877	1172
Tal på prosti med pilegrimsarrangement	8	8	8	7

Kva ligg bak resultatet?

I 2019 ser me at tala på pilegrimsarrangement og deltakarar har auka i forhold til 2018. Det er størst aktivitet der det er pilegrimsutval eller komitear som har ansvar for å halda aktiviteten oppe.

Det er pilegrimsaktivitet i åtte av prostia i bispedømmet, og i fem av desse er det grupper av frivillige medarbeidarar som har eit hovudansvar, i samarbeid med tilsette. Nokre av arrangementa er faste tradisjonar som har blitt innarbeidd over tid. Gledeleg dette året var initiativet til ein to-dagars vandring over Karmøy som samla over 70 deltakarar. Det inspirerte til gjentaking, så ny vandring planlagt i 2020.

I august 2019 arrangerte me, saman med Bjørgvin bispedømme, ein vellukka forankringsseilas langs kystpilegrimsleia frå Stavanger til Selja. Me inviterte nøkkelpersonar frå Nasjonalt pilegrimssenter, frå nøkkelstader langs leia, kyrkjestabar, kommunar og fylkeskommunar mm. Målet var å skapa større forståing hjå fleire for kva kystpilegrimsleia kan bety for folk, både dei som reiser og dei som tek i mot og legg til rette på nøkkelstadane. Me ønskte òg å styrka og motivera nøkkelstadane i si rolle som pilegrimsmottak og historieformidlarar.

Nasjonalt pilegrimssenter i Trondheim har no teke over ansvaret for Kystpilegrimsleia. Det er eit ønske å få statlege middel til å oppretta fire regionale kystpilegrimssenter langs leia. Rogaland fylkeskommune og Karmøy kommune gjekk saman om å etablere det fyrste regionale kystpilegrimssenteret på Avaldsnes i oktober. Dagleg leiar blei tilsett i eit prøveprosjekt for eit halvt år i første omgang. Det er behov for statlege middel for å få til permanent drift av senteret.

Vegen vidare

Me held kontakt med og tek vare på det lokale engasjementet, mellom anna gjennom Pilegrimsforum. Me arbeidar for å auka kompetansen og inspirera fleire til å nytte

pilegrimsmotivet i kyrkjelydane. Me har eit godt samarbeid med Bjørgvin bispedømme som me også vil halda på.

Me vil vidare samarbeida med Regionalt kystpilegrimssenter for å leggja til rette for bruk av leia i vårt bispedømme på ein god måte. Kyrkja kan særleg bidra med godt innhald på nøkkelstadane, men òg gje innspel med omsyn til merking av leia og lokal bruk.

Det har blitt utarbeidd ei moglegheitstudie og presentert eit spanande resultat som syner korleis ein kan gjera kyrkjene som ligg langs vegen opne og tilgjengelege for dei som reiser Riksveg 13. Dette passar godt saman med prosjektet som handlar om *opne kyrkjer*, og har stor overføringsverdi til andre stader.

Gunn-Marit Lygre, Ragnhild Halle, Geir Sigbjørn Toskedal og Helge S. Gaard presenterte arbeidet med Kystpilegrimsleia på stormøte om Avaldsnes i januar.

4.11. Ungdomsdemokratiet i 2019

Ungdomstinget 2019 hadde 40 påmelde deltakarar. Det var delegatar og observatørar frå 15 ulike sokn. I tillegg var 4 utdanningsinstitusjonar (VID, MF, TF og NLA) og to organisasjonar til stades.

To sakar blei behandla i komitear og plenum: «Rekruttering til kyrkjeleg teneste» og «Klima og kyrkja sitt forvaltaransvar». Alle deltakarane deltok òg på ei klimapilegrimsvandring i den lokale naturen, leda av ungdomsrådet. Elles var det fokus på moderne slaveri og historisiteten i Jesu oppstode.

Det har i fleire år vore vanskeleg å rekruttera til Ungdomstinget. Me arbeider med å skapa eigarskap til ungdomstinget i kyrkjelydane og gjera ungdomsdemokratiet synleg. Ungdomstinget arbeider også med forma på Ungdomstinget. I år prøvde dei ny struktur på komité og plenumsarbeid. I tillegg blei det lagt inn inspirerande programpostar i løpet av helga. Me vil bygga vidare på desse erfaringa i planlegginga av Ungdomstinget i 2020. Me ser etter ei form på arrangementet som kan treffa målgruppa godt og vera ein ressurs for ungdomsarbeidet i kyrkjelydane.

Ungdomsrådet hadde fem møte og behandla 23 saker i 2019. Me har hatt eit engasjert og aktivt ungdomsråd. Dette har ført til deltaking på fleire arrangement og involvering i ulike verv. Ungdomsrådet har hatt medlemmar i både Kyrkjerådet sitt Utval for ungdomsspørsmål (UFUNG), delteke på Ungdommens Kyrkjemøte og fått ein representant valt som delegat frå UKM til Kyrkjemøtet. Ungdomsrådet arrangerte også ein debattkveld for ungdomsdelegatar i samband med valet av nytt bispedømmeråd.

Fleire unge engasjerte seg i kyrkjevalet hausten 2019, noko som resulterte i fleire unge medlemmar i både sokneråd og bispedømmeråd.

Nyvalt ungdomsråd på Ungdomstinget 2019 på Stemmestaden.

5. Fleire finn sin plass i kyrkjeleg arbeid

5.1. Rekrutteringa til vigsla stillingar blir styrka

Nøkkelindikator: Talet på vigslingar

Resultat

Her er oversikt over vigslingar dei siste åra:

	2016	2017	2018	2019
Vigsling av prestar	0	7	1	2
Vigsling av kantor, diakon og kateket	0	0	1	5

Fem vigslingar av kantor, diakon eller kateket er eit godt resultat, samanlikna med dei siste åra. Me ønsker oss fleire vigslingar av nye prestar.

Bemanningssituasjonen i presteskapet

Det er 98 prestar i Stavanger bispedømme. Talet på medlemmar pr. prest er det høgste i landet. Prestane i Stavanger har òg flest dåp, konfirmasjonar og vigslar, mens dei ligg rett over gjennomsnittet i talet på gravferder. Gudstenester og gravferder blir i større grad enn i dei fleste andre bispedømme gjennomført av prestar.

Statistikken stadfestar at prestane i Stavanger bispedømme har stor arbeidskapasitet. Me høyrer frå prostar og prestar at intensiteten i arbeidet er ei jamn utfordring i kvardagen. Prestane klarer utføra dei grunnleggjande presteoppgåvene i soknet, men me ser at dei òg må seia nei til oppgåver det er ønske om at dei går inn i.

Bispedømmet får 3,81 årsverk utført av pensjonistar, dette er nest lågast i landet.

I bispedømmet er 74 % av prestane sokneprestar. Dette er eit av dei høgaste tala i landet og heng nok saman med at det er få prestar per medlem.

Det var 17 utlyste stillingar i 2019 og alle utlysingane enda i tilsetjing. Me opplevde at ingen søkte på ei stilling ved første gongs utlysing, men me fekk søkarar ved andre gongs utlysing, og har ingen stillingar som står vakante. Talet på søkarar per stilling har gått noko tilbake, men dette heng nok saman med at talet på utlysingar har gått opp med 70 %.

16 % av prestane er under 40 år og 30 % er over 60 år. Samanlikna med tidlegare år ser me at presteskapet samla sett har blitt litt yngre, og bispedømmet har ikkje lenger det eldste presteskapet i landet.

Rekruttering av kantorar

Ein kyrkjemusikar blei vigsla til kantor i 2019. Me er i dialog med to andre kyrkjemusikarar som ønsker å bli vigsla, men som treng vidareutdanning for å kvalifisera seg. Så lenge det ikkje finst tilbod om kyrkjemusikkutdanning i nærleiken, er dette utfordrande i praksis.

I 2019 hadde me eit spennande møte med Universitetet i Stavanger (UiS), kor me utfordra dei til å starta opp utdanning i kyrkjemusikk igjen. Me treng å utdanna fleire kyrkjemusikarar i landet, og med utdanning i Stavanger vil det òg vera enklare for dei som nå er i stilling her å ta vidareutdanning. Me har òg tatt initiativ til møter mellom dei ulike miljøa som kan bidra til å få på plass ei utdanning. Her har Kyrkjerådet òg vore ein viktig bidragsytar.

UiS ser at dei har eit samfunnsoppdrag for å tilby utdanning til stillingar det er bruk for. Kyrkja si rolle blir å bidra til god rekruttering til studiet. Det finst eit godt grunnlag i dei orgelelevane som nå er i bispedømmet. Ein annan faktor er landsleiren for unge orgelspirer, som er ein viktig del av Norsk Orgelfestival, som blir arrangert årleg.

For å sikre gode og nok søkarar til kantorstillingar i framtida må me være tydelege på utfordringa. Det gjer me i møte med kyrkjemusikarar og kyrkjevevjer. Kyrkjemusikarane har teke ansvar gjennom å ha orgelelevar.

Rekruttering av diakonar

Det er fortsatt stor stabilitet i diakongruppa, med tilstrekkeleg tal på søkarar når stillingar blir ledige. Biskopen har i år vigsla to diakonar til teneste i kyrkja. Me utfordrar diakoniarbeidarar til å ta utdanning som diakon, og er òg i dialog med VID om tilbod om diakonutdanning i Stavanger.

Rekruttering av kateketar

Det har blitt utdanna få kateketar dei siste åra. Fleire fellesråd i bispedømmet har hatt problem med å få kvalifiserte søkarar til kateketstillingane sine.

Det er fleire grunner til at så få utdannar seg til kateket. Yrket er relativt ukjent, og det gjer at få søker til utdanninga. Det har òg vore komplisert å fullføre utdanninga for dei som saknar ulike komponentar. Det er positivt at Kyrkjerådet, KA og MF nå har teke tak i dette, både med tilskot og betre tilpassa kateketutdanning.

Bispedømmerådet held fast på at viss ein tilset folk i kateketstillingar (med refusjon frå bispedømmerådet) utan godkjend kateketutdanning, blir tilskotet mindre. Dei som blir tilsette må forplikta seg til å ta den utdanninga som trengst for å bli vigsla til kateketteneste.

Me ser at dei som blir vigsla til kateketteneste blir ståande mykje lengre i stillinga enn dei som ikkje er vigsla. Det syner kor viktig det er å rekruttere til kateketstillingar. Det skapar kontinuitet i arbeidet, og sikrar utvikling og samanheng i arbeidet.

Sidan det ikkje finst så mange kateketar, er det fint å bruka vigslingar til å gjera yrket kjent i lokale og sosiale medium. Me treng òg at kateketar gjer yrket sitt kjent gjennom eiga teneste.

I 2019 blei to personar vigsla til kateketteneste i Stavanger bispedømme.

Rekruttering av prestar

Ei kvinne og ein mann blei ordinert til presteneste i 2019.

Det er framleis få teologistudentar på VID Misjonshøgskulen. Det er ei utfordring for rekrutteringa til presteneste i bispedømmet, saman med den felles mangelen nasjonalt på nok studentar til å erstatta prestar som sluttar.

Me merkar eit aukande medvit om rekruttering mellom prostar og prestar. I Haugesund er dette ein integrert del av LIV-kurs, og fellesrådet har sett i gang konkrete rekrutteringsprosjekt. Samtidig har me sett forskning og høyrer rapportar om at medvitet mange stader ikkje er så sterkt. Terese Bue Kessel har gjennomført intervju som konkluderer med at prestar i for liten grad har kontakt med unge og ser rekruttering som sitt ansvar.⁶

Forskinga viser at personleg kontakt er viktig for rekruttering. Det slår ut i kva studentar seier er grunnen til at dei har valt kyrkjeleg utdanning. Forskinga viser òg at kyrkja sitt omdømme ikkje verkar rekrutterande. Kyrkja blir plassert i fritidssektoren og stillingane blir ikkje rekna som anerkjente og utfordrande jobbar. Her er det eit manglande samsvar mellom oppfatningar og realitetar det bør vera mogleg å kommunisera betre rundt.⁷

Artiklane peikar særleg på at det er viktig å gje kyrkjeleg aktiv ungdom ansvar og erfaring som kan motivera til kyrkjeleg utdanning.

To av prostia rapporterer at dei har ungdomsmiljø der ungdom over lengre tid har blitt rekrutterte til kyrkjeleg utdanning. Prostane peikar på samanhengen mellom godt ungdomsarbeid og god rekruttering. Rekrutteringsutfordringa er framleis ei utfordring til kyrkjeleg nærvær blant ungdom og til å sørga for at representantar for dei ulike profesjonane er til stades i ungdomsarbeidet.

Vegen vidare

I 2020 vil bemanninga i bispedømmet bli styrka, etter innføringa av nye fordelingsnøklar for prestenesta. Bispedømmerådet vil i stor grad fylgja den vedtekne fordelingsnøkkelen i kor desse stillingane blir plasserte, men retta så mykje som mogleg av dei inn mot ungdom.

Me vil halda fram med Forum for teologistudentar, i samarbeid med VID Misjonshøgskulen. Her samlar me mellom 20-45 studentar og nokre tilsette. Dette gjev kontakt med kyrkja og prestenesta undervegs i studiet. Det gjev oss òg kjennskap til studentane, slik at me kan fylgja dei opp og etablere relasjonar. Undervisning om VTVT har blitt ein del av studieplanen for teologistudentane, slik at me sikrar at dei kjem tidleg med på samlingar.

Me har utfordra prostane til å rekruttera minst ein person til teologistudie frå kvart prosti, men har ennå ikkje høyrte om konkrete resultat frå dette. Me høyrer at temaet kjem opp på prostisamlingar i større grad enn før. Leiar i presteforeininga besøker alle prosti for å snakka om rekruttering.

I 2020 deltek bispedømmet på utdanningsmesser i Haugesund og Stavanger. I samband med dette har me skaffa oss utstyr som me kan bruka vidare.

⁶ Tidsskrift for praktisk teologi 1-2019 har fleire gode artiklar om rekruttering.

⁷ Sjå særleg Saxegaard, Jordheim og Sandsmark sine artiklar i det ovannemnde tidsskriftet.

Opplegget “Kven gjer kva i kyrkja?”, som er eit utviklingsprosjekt støtta av Kyrkjerådet, blir lansert i 2020. Det rettar seg mot konfirmantar med informasjon om dei ulike vigsla stillingane som finst i kyrkja. Det blir utarbeidd ein film og eit fleksibelt undervisningsopplegg til bruk i undervisninga.

Nokre vigslingar frå 2019: Diakon i Sola, diakon i Egersund og kantor i Hundvåg.

5.2. Fleire blir engasjert i frivillig teneste i kyrkja

Nøkkelindikator: Tal på frivillige

Resultat, utvikling og vurdering av resultatet

Frivillige 2016-2018										
År	Medl + tilhøyrande	Totalt	Gudst.	Barn	Unge	Diak.	Kult.	Utv.	Anna	% av medl.
2019	333 178	13646	5187	3565	2319	2343	1623	2513	2330	4,1 %
2018	335 566	14037	5250	3674	2429	2236	1451	2425	2586	4,2 %
2017	336 924	13928	5703	3600	2340	2217	1665	2481	2587	4,1 %
2016	339 K	14166	5712	3709	2291	2530	1352	2532	2665	4,2 %

Det er registrert færre frivillige totalt i 2019 enn dei siste åra. Det er blitt færre frivillige i gudstenestearbeidet og i arbeid for barn og unge, mens det er blitt fleire innanfor diakoni, kultur og utvalsarbeid. Kanskje reflekterer dette at diakoni og kultur trekk til seg fleire nye frivillige enn gudsteneste og barne- og ungdomsarbeid?

Framleis er det likevel gudstenestearbeidet og barne- og ungdomsarbeidet som har flest frivillige. Eit par kyrkjelydar involverer så mange frivillige i gudstenesta at dei ønsker forordning som gjev dei frisundagar, lengre ferieperiodar eller færre høgtidsgudstenester, sidan dei ser det vanskeleg å gje folk dei gudstenestene dei er vane med kvar sundag og i ferietid.

Kva ligg bak resultatet?

Me kan meina mykje om situasjonen for det frivillige arbeidet i kyrkja, men det finst òg forskning som kan hjelpa oss vidare. Stephen Sirris publiserte i 2015 ein artikkel om leing av

frivillige i kyrkja.⁸ Artikkelen viser òg til anna forskning på området. Her er det mykje me kjenner igjen frå kyrkjelydane.

Sirris peiker på at frivillige i dag ønsker seg oppgåver som gjer at dei blir sett og verdsette, finn meining og blir motiverte. Dei er meir opptekne av eigennytte og mindre lojale mot organisasjonar i utgangspunktet. Generelt i samfunnet gjev dette tilbakegang for ideologiske folkerørsler og lausare deltaking i organisasjonslivet. Dette er ein tendens som aukar, utan at det betyr at den tradisjonelle, lojale frivillige tenesta er borte.⁹

Sirris viser til forskning som seier at oppfølginga av frivillige i kyrkjelydane ikkje alltid er systematisk. Kyrkjelydane er ofte meir opptekne av rekruttering enn oppfølging av frivillige. Det er stor vilje til å satsa på frivillig teneste, men ikkje like lett å prioritera å leggja til rette så mykje som dei frivillige ønsker det. At fleire tilsette har ansvar for oppfølging av frivillige kan vera ein ressurs, men det kan òg gjera at dette ansvaret fell mellom stolar.

Det kan oppstå uklare grensesnitt mellom koordinatorar av frivillig teneste, daglege leiarar og fagstillingane sitt ansvar for frivillige. Det gjer at Sirris meiner det ofte vil vera det beste å styrka dei stillingane som står nær det faktiske arbeidet sitt ansvar for dei frivillige, i staden for å gje dette ansvaret til ein meir administrativ funksjon, som ikkje vil ha dei same relasjonelle ressursane for å rekruttera eller følge opp.¹⁰

Dei tilsette er nøkkelpersonar for tilrettelegging for frivillig teneste. Sirris legg vekt på at dette bakteppet utfordrar til god organisering, leiing og fokus på relasjonar. Det blir viktig å motivera, kartlegga kva den einskilde frivillige kan og ønsker, organisera seg hensiktsmessig og bygga ein strategi der frivillig innsats og kyrkjelyden sine mål finn saman. Prosten i Jæren, der frivillig teneste står sterkt, understreker at å arbeide med frivillige er ei relasjonell verksemd, som både handlar om å oppmuntra og gje rom til å ta pause. Prosten i Tungenes merkar seg òg auka forventningar om profesjonalitet blant dei frivillige.

Diakonane har arbeidd med modellar der frivillige får eit klarare leiaransvar for ulike område av verksemda i kyrkjelyden. På Ålgård har dei utvikla ein slik struktur. Særleg i store og aktive kyrkjelydar kan arbeidet vera så omfattande at tenestegrupper med frivillige leiarar kan vera ein god arbeidsform. Jørpeland kyrkjelyd arbeider konkret med ein slik modell og ser at det gjev fellesskap, klar ansvarsfordeling og god rekruttering. Slik organisering må gjerast ryddig i forhold til tenesteordningar, sokneråd og tilsette.

Auka i talet på frivillige innanfor kultur er på litt over 10 prosent. Dette heng truleg saman med ei auke i tale på konsertar og kulturarrangement i regi av kyrkjelyden. Me har dei siste åra utfordra sokna til å opprette eigne utval for kulturarbeidet, og utarbeida eit enkelt verktøy for korelis ein kan finne personar til dette. Me har òg laga eit forslag til mandat for kulturutval.

⁸ Artikkelen heter «Hvordan lede frivillige i kirken» og finst i *Scandinavian Journal for Leadership and Theology*, nr. 2 2015.

⁹ Ibid., s. 3-4.

¹⁰ Sirris, s. 15

Det er ofte mange foreldre som er frivillige i trusopplæringa. Dei gjer ofte ein god jobb med praktiske oppgåver, men er tilbakehaldne når det gjeld å bidra i undervisninga. Dei deltek ofte når eigne barn er med og er dermed frivillige i kortare periodar. Forsking viser at jo fleire som er involverte i tiltaka i trusopplæringa, dess betre resultat får ein.

Vegen vidare

På samlinga for rådsleiarar i starten på 2020 er eit av temaa rekruttering og oppfølging av frivillige medarbeidarar. Her legg me vekt på god organisering og leiing, involvering av barn, det relasjonelle perspektivet og motivasjon.

Frivillig engasjement er òg eit fast tema i oppfølgingsamtalar i trusopplæringa. Me ser òg på korleis dette fungerer på visitasar.

I tillegg vil me gjera forskning om frivillig teneste i kyrkja meir kjent blant leiarar.

Med satsinga på opne kyrkjer blir det behov for frivillige som kan bidra til at kyrkjene kan bli meir tilgjengelege. Fleire av prostane nemnar dette som sentralt for å få dette til i større grad. Dette krev òg at ein arbeider med å rekruttere nye frivillige, så det ikkje berre blir å flytte dei ein har over i andre oppgåver.

5.3. Kyrkjelege medarbeidarar trivst i jobben

Nøkkelindikatorar: Medarbeidarundersøkingar
Sjukefråvær

Omtale av desse indikatorane er plassert i del IV-A.

5.4. Tilbodet til unge i kyrkjelydane blir styrka

Indikator: Talet på ungdomstiltak og deltakarar

Resultat, utvikling og vurdering av resultatet

Det er i snitt 1,4 tilbod til ungdom mellom 13 og 17 år pr. sokn. Frå 2018 til 2019 er det registrert 13 færre kontinuerlege tilbod. Dette er ein nedgang på ni prosent. Talet på deltakarar er stabilt.

Ungdomsarbeid 2018 – 2019, 13-17 år				
	Tilbod		Deltakarar	
	2018	2019	2018	2019
Kontinuerlege tilbod	138	125	2392	2361
Einskildtilbod	46	45	1221	1166
Leiarkurs	71	67	599	597

I rapporteringsverktøyet for trusopplæring ser me at det òg har blitt færre breiddetiltak etter konfirmasjon frå 2018 til 2019, sjølv om variasjonen mellom 20 og 16 prosent er normal for dei siste fem åra.

Det har òg blitt færre tilbod og svakare deltaking blant unge vaksne. Her er nedgangen markant, frå 52 til 40 tilbod.

Kva ligg bak resultatet?

Fleire stader ser me at å tilsetta ungdomsarbeidar, ungdomsleiar eller ungdomsdiakon er ein nøkkel til å lukkast. Der dette finst ser me at det veks fram kyrkjelege ungdomsmiljø.

Av ungdomstilbodet som gjev gode resultat i kyrkjelydar er det ein kan kalla relasjonsbasert arbeid. Denne typen arbeid krev ofte mykje organisering og frivillig innsats, men møter tydelege behov i ungdomsgruppa. Me opplever at ungdom treng trygge fellesskap, fokus på den gode samtalen og avgrensa aktivitetskrav.

Me ser òg at fleire kyrkjelydar finn nytte i å samarbeida med organisasjonar som t.d. den lokale «Follow Me»-organisasjonen, som tilbyr konsept, fellesarrangement, grupper og leiartrening på tvers av kyrkjelydar.

Nokre kyrkjelydar, for eksempel Ålgård, har lukkast godt med tilbod til «tweens», 10-12 åringar. Dette kan òg vera ein måte å bygga ungdomsarbeid på. Rossabø kyrkjelyd har gode erfaringar med å tenka systematisk på kontinuitet i tilbodet til ulike aldersgrupper.

I Stavanger satsar kyrkjelydane saman på U-kirke, ungdomsarbeid midt i sentrum i Nygatens forsamlingshus. Arbeidet er nybrottsarbeid, men verkar lovande. I Koparvik har dei starta forandringshus. På Karmøy finst det fleire ten-sing kor, men for tida har dei noko svakare oppslutning enn tidlegare. I Ryfylke er det etablert nokre nye tilbod: Kor og KRIK.

Som tidlegare år er tala usikre. Me ser opplysningar på soknenivå som me ser ikkje samsvarer med det me veit om den lokale situasjonen. Fleire kyrkjelydar har nokre kontinuerlege tiltak som er breie nok til å bli rekna som trusopplæring og som derfor kan bli usynlege i materialet

Vegen vidare

Me vil bidra til å skapa gode nettverk for ungdomsarbeidarar. Det har vore eit tydeleg ønske frå ungdomsleiarar om å delta på slike tilbod.

Elles vil me drøfta om me skal flytta ressursar frå anna kyrkjeleg verksemd i retning ungdom. Bispedømmerådet har gjort vedtak om å retta nye presteressursar inn mot ungdom i størst mogleg grad.

Me vil òg vidareføra kontakten med organisasjonane på Kirkens Unge-plattform og gje tilbod om fagdagar og ladestasjonar for leiarar i ungdomsarbeid.

Biskop Anne Lise Ådnøy på visitas i Bogaffell og Green House: Miriam Vaaland og Kamilla Bøe Johnsen frå GreenHouse, biskop Anne Lise Ådnøy og ungdomsprest Eivind Kråvik.

6. Kyrkja har ein demokratisk og velfungerande organisasjon

6.1 Oppslutninga om kyrkjeval held seg oppe

Nøkkelindikator: Valdeltaking

Resultat og utvikling

Ved kyrkjevalet i 2019 deltok 10,8 prosent av veljarane i val av bispedømmeråd og medlemmar av Kyrkjemøtet. Dette var klart færre enn i 2015, då 14,7 prosent stemte.

11,5 prosent av veljarane deltok i val av sokneråd, ned frå 15,3 prosent i 2015. Òg i 2011 var oppslutninga høgare ved begge vala.

Vurdering av resultatet

Valdeltaking reflekterer informasjon om valet og engasjement for valet. Nytt i år var at kvar liste skulle promotera seg sjølv. Bispedømmet koordinerte informasjon til kyrkjelydsblad.

Ein kunne kanskje venta at fleire lister ville skapa auka engasjement eller deltaking blant veljarane. I Stavanger bispedømme var dette nytt ved dette valet. Det var ein viss debatt om kyrkja sin profil rundt valet, men dette førte ikkje til fleire har kjent at noko står på spel og ville engasjera seg.

Me har òg merka oss at bispedømmerådet har omtrent same samansetning av leke medlemmar med ulik kyrkjepolitisk profil som då det var ei felles liste, noko som tyder på at same veljargrupper engasjerer seg på same måte uavhengig av valordninga.

Vegen vidare

Me sit framleis med ei kjensle av at me ikkje heilt har funne forma på kyrkjeval. Me vil følgja og delta i samtalane om den vidare utviklinga av kyrkjedemokratiet. Det er langt fleire som tek del i dette enn før demokratireforma, men dei fleste av medlemmane ser ut til å vera meir opptekne av tilgang på kyrkja sine tenester enn kyrkjepolitikk og kven som sit i leiande organ.

På kurs for nye sokneråd møtte me mange dyktige og engasjerte nye medlemmar av sokneråd, i ulike aldersgrupper. Prostane seier det har vore utfordrande å rekruttera folk til sokneråd, men resultatet verkar bra.

Kandidatar til valet av Stavanger bispedømmeråd samla på informasjonsmøte.

6.2. Reduksjon i administrative kostnader

Bispedømmerådet vurderer administrative kostnader i samband med budsjettarbeid og gjennom det daglege arbeidet.

I 2019 vedtok bispedømmerådet å auka ressursen til kommunikasjonsrådgjevarstillinga frå 50 til 100 prosent. Ein har sett at en ikkje har brukt opp administrasjonsdelen av budsjettet og fann det fornuftig å bruka ledige middel til å styrka eit viktig satsingsområde, ikkje minst for å kunne styrka kommunikasjonsarbeidet i dei lokale kyrkjelydane. Stillinga er i stor grad utoverretta.

I tråd med Kyrkjerådet sin endra reisepolitikk, vil òg me ha fleire videomøte enn tidlegare, noko som òg sparer kostnader.

C: Biskopen si verksemd

Anne Lise Ådnøy blei utnemnt til biskop i Stavanger bispedømme 24. januar 2019. Ho blei vigsla 17. mars i Domkyrkja i Stavanger, med kong Harald, politiske leiarar og mange ulike representantar for kyrkja til stades. Domkyrkja var ikkje stor nok til å romma alle som ville få med seg den flotte gudstenesta.

Ikkje lenge etter vigslinga vakte det stor merksemd då prinsesse Märtha Louise og sjaman Durek fekk leiga St. Petri kyrkje til eit arrangement. Denne saka engasjerte på fleire nivå. For biskopen var det viktig å signalisera at alle er velkomne i kyrkja og at kyrkja er open for religionsdialog, samtidig som det finst rammer for kva kyrkja kan brukast til. Arrangementet blei til slutt flytta til eit anna lokale. Saka var komplisert og vakte mange kjensler.

Etter dette har det vore meir normale tilhøve rundt bispetenesta. I det første året har biskopen prioritert å bli kjend med prestar og kyrkjelydar. Det har vore studieturar for prestane og for staben på bispedømmekontoret. Prestane har vore i Tyrkia og fordjupa seg i breva til kyrkjelydane i Openberringsboka, mens kontoret gjekk i Paulus sine fotspor i Hellas. Turane har gjeve fagleg påfyll og styrka fellesskapet.

Biskopen var òg med på alle kurs for nye sokneråd. Her hadde ho eit foredrag bygt på bispedømmet sin strategi, om å vera ei kyrkje som trur, opnar, bryr seg, deler og inviterer. Der det var praktisk mogleg møtte ho òg dei tilsette i prostiet på føremiddagen før desse kursa. Gjennom dette har biskopen blitt godt kjent i bispedømmet. Me har fått tilbakemelding på at møta har skapt tilslutning, vakt tillit og virka samlande.

Biskopen har fleire arenaar for å utøva leiarskap, både forkynning, foredrag og uttale i media, bispedømmerådet, prostemøte, partssamansette utval, arrangement i regi av bispedømmet, utøving av arbeidsgjevaransvar og tilsyn. Biskopen er med i prosessar på nasjonalt og regionalt nivå i kyrkja og utfører visitasar.

Biskopen har gjennomført tre visitasar i 2019, godt fordelt i bispedømmet. Bispeskifta dei siste åra har ført til at visitasavviklinga fortsatt ligg noko etter skjema. Me møtte sterke og velfungerande kyrkjelydar i 2019, i Skåre, Bogafjell og Hafrsfjord. Visitasane gjev god samfunnskontakt for kyrkja, i forhold til både kommuneleing, skular og ulike organisasjonar og verksemdar i lokalmiljøet. Det har vore god deltaking på visitasarrangement.

Me legg merke til at det stort sett er ryddig og godt samarbeid mellom kyrkje og skule i kommunane. Der samarbeidet er vanskeleg handlar det stort sett om viktige einskildpersonar som synest kyrkje-skulesamarbeid eller skulegudstenester er prinsipielt problematisk. Det har me sett få eksempel på i det siste.

På visitasane i 2019 har me sett at å prioritera kyrkjelydsarbeid for barn og unge gjev gode resultat. Det gjeld både gudstenestearbeid, trusopplæring og kontinuerlege tilbod. Me har sett tilsette som lukkast med teamarbeid og sokneråd som spelar godt saman med dei tilsette. Me har òg møtt kyrkjelydar som er svært medvitne om å engasjera seg i lokalsamfunnet og representantar for kommunen som ser og set pris på dette.

Prostemøta spelar ei viktig rolle i styringa av bispedømmet. Me ser systematisk på kva satsingar frå årsplanen som treng fokus her. Møta gjev viktig informasjon, rom for drøftingar

av aktuelle saker, fagleg oppdatering og inspirasjon og tilbakemeldingar til biskopen om kva som skjer i kyrkjelydane. Biskop og bispedømmeråd er tydelege på at kommunikasjonen med prestane skal gå gjennom prosten. Medvit om dette styrker prosterolla, gjev effektiv administrasjon og held leiinga av bispedømmet samla.

Biskop, bispedømmeråd og styret i kyrkjevevjelaget har jamlege kontaktmøte. Prostar, leiinga i bispedømmet og kyrkjevevjene har òg hatt ei årleg samling, «Saman om å leia», som har bidrege til å skapa gode relasjonar, gjensidig rolleforståing og opne kommunikasjonskanalar. Det grunnleggjande samarbeidsklimaet er godt.

Framover blir innføringa av justert ordning for hovudgudstenesta ei viktig sak i bispedømmet og for biskopen.

Biskopen vil òg arbeida meir med kva saker ho ønsker å fremma i media. Oppslutninga om Facebook-sida viser at biskopen når breitt ut og at det er stor interesse for biskopen som kyrkjeleg leiar. Biskopen har ein viktig funksjon som talsperson for kyrkja og blir oppfatta som kyrkjeleg leiar både symbolsk og reelt.

Elles vil fokus vera på å leia prestetenesta, støtta kyrkjelydane og representera kyrkja på ulike arenaar.

På visitas i Skåre sokn: sokneprest Arnt Johan Vistnes, diakon Lisbeth Skilhagen Haaheim, biskop Anne Lise Ådnøy, kateket Reidun Flaten Qvale og prost Rune Steensnæs Engedal.

IV. Styring og kontroll i verksemda

A: Helse, miljø og tryggleik/Arbeidsmiljø

Sjukefråvær

Resultat og utvikling

Det totale sjukefråværet i Stavanger bispedømme er på 4 %, og om lag uendra frå året før. For kvinner var fråværet på 7,5 % (2,89 % i 2018) og for menn var det på 2,7 % (4,3 % i 2018). Langtidsfråværet (over 8 veker) var totalt på 1,5 %, fordelt på 4,2 % for kvinner (0,58 % i 2018) og 0,6 % for menn (2,38 % i 2018).

For presteskapet var det totale sjukefråværet på 4,13 % (4,40 % i 2018). For kvinner var talet 9,27 % (3,71 % i 2018) og for menn 2,77 % (4,59 % i 2018).

Vurdering av resultatet og vegen vidare

Sjølv om sjukefråværet totalt sett er om lag uendra frå året før, er det store endringar i fordelinga mellom kvinner og menn. Sidan gruppa med kvinner i presteskapet er forholdsviss lita (26,26 %) gjev einskildsjukemeldingar prosentvis stort utslag.

Arbeidsgjevar har tilstrekkeleg kunnskap om årsakene til sjukemeldingar til å sjå at det ikkje er behov for å setja inn særskilde tiltak retta inn mot kvinner. Me merkar oss positivt at sjukefråværet blant menn både samla sett og i presteskapet har gått betydeleg tilbake. Stavanger biskop arbeider med generelle tiltak for heile gruppa av tilsette.

Ingen av dei sjukemelde har i 2019 opplyst i sjukemeldinga at sjukefråværet har årsak i forhold på arbeidsplassen.

Stavanger biskop arbeider aktivt for å skapa eit godt arbeidsmiljø blant dei tilsette, fylgjer opp med nødvendige tiltak for å forhindre sjukdom og har fokus på oppfølging av sjukemelde arbeidstakarar.

Medarbeidarundersøkinga

I Stavanger bispedømme var svarprosenten på 94 %, noko me er nøgde med. Resultata frå medarbeidarundersøkinga blir i fyrste kvartal 2020 behandla i lokale kontaktmøte i prostia og på bispedømmekontoret. Ved utgangen av mars 2020 skal etter planen alle prostane ha meldt inn til Stavanger biskop kva tiltak for oppfølging kvart prosti ønsker. I lys av desse innspela vil funna i medarbeidarundersøkinga bli analyserte og vurderte. Tiltak til oppfølging skal etter dette behandlast av RAMU.

Rutinar for intern varsling om kritikkverdige forhold

Rutinane for intern varsling om kritikkverdige forhold som gjeld for rettssubjektet Den norske kyrkja er gjort tilgjengelege og kjende for dei tilsette i verksemda. Stavanger biskop og Stavanger biskop behandlar varslingar i samsvar med rutinane.

B: Likestilling

Bispedømmerådet har ein likestillingsplan som bygger på statlege og kyrkjelege styringsdokument. Han set opp ei rekke konkrete tiltak, og inneheld eit mål om å auka talet på kvinner i presteteneste. Mellom anna oppmodar ein kvinner om å søka stillingar i utlysingsteksten i alle prosti der det er færre enn 40 % kvinner.

Talet på tilsette og sjukemeldingar såg slik ut i 2019:

Likestilling 2019					
	Kjønnsbalanse			Legemeldt frávær ¹¹	
	Menn	Kvinner	K %	Menn	Kvinner
Presteskapet					
Biskop og prostar	8	2	20 %	2,7 %	7,5 %
Prestar	73	26	26,26 %		
Administrasjonen					
Leiarar	2	1	33,33 %		
Tilsette	4	6,24	60,94 %		

Kvinnedelen i presteskapet har gått jamt opp dei siste åra. Ved utgangen av 2019 har me ikkje lenger den lågaste delen i landet. Med to av ti kvinner i gruppa biskop og prostar og ei av tre i leiinga på bispedømmekontoret, blir kvinnedelen blant leiarar for låg. Situasjonen har vore nokså lik i presteskapet og i leiarstillingane. Nå har me klart å auka delen kvinner i presteskapet, utan at me har fått til det same på leiarnivå.

I 2018 såg me ein sterk auke i talet på kvinnelege søkarar. For fyrste gong var det fleire kvinner enn menn som søkte på prestestillingar. I 2019 har dette talet gått noko tilbake og 28,75 % av søkarane i 2019 var kvinner, mot 53,70 % året før. I tal er det litt færre kvinner som søkte i 2019 enn året før, men utslaget i prosent kjem av at det er veldig mange fleire menn som totalt sett søkte i 2019 samanlikna med året før.

Sidan prosenten kvinnelege søkarar har søkke, har òg delen av kvinner som har blitt tilsett gått tilbake. I rekordåret 2018 var 60 % av dei bispedømmerådet tilsette kvinner, mens i 2019 var talet 41,18 %. Sjølv om denne prosenten har gått tilbake frå 2018 er han likevel høgare enn tidlegare år, og slik sett er tendensen framleis positiv.

I 2019 blei det for tredje år på rad arrangert nettverkssamling for kvinnelege prestar, teologar og teologistudentar. Temaet for samlinga var leiarskap. Deltakarane gav òg denne gongen

¹¹ Her samlar me både kontor og presteskap, fordi nokre av gruppene er så små at dei når terskelen for kva som vil bli personleg informasjon.

svært positive svar i evalueringa av arrangementet, og melder at dei opplever det som eit viktig møtepunkt.

Me ser at hovudutfordringa vår er å auka kvinnedelen i presteskapet og talet på kvinner i leiarstillingar. Dette skjer stort sett gjennom rekrutteringsprosessane. Her er det tilfanget av søkarar som er avgjerande, og me håpar å auka talet på kvinnelege søkarar.

I oktober var rundt 40 kvinnelege prestar og teologistudentar samla til nettverksmøte.

C. Vurdering av risikoen for misleghald

Det kan vera risiko for misleghald på fleire område av økonomiforvaltninga i bispedømmet. Det er ikkje mogleg å laga rutinar, retningslinjer og kontrollar som heilt tek bort misleghaldsrisikoen. Me meiner at med dei tiltaka me har skissert under, er risikoen for misleghald moderat og redusert til eit akseptabelt nivå.

Stavanger bispedømmeråd har eit eige dokument som meir utfyllande vurderer risiko for misleghald. Me vurderer ingen av desse som alvorlege eller svært alvorlege.

Risikobiletet

Dei største risikoane	Følgje	Alvorsgrad	Sannsynlegheit	Tiltak
Tjuveri - Datautstyr - Gåver på lageret - Kontorrekvisita - Minnepinnar - Privat kopiering - Privat frankering	Svinn, meirkostnader, ikkje effektiv ressursbruk	Moderat	Moderat	Haldningsskapande arbeid
				Etiske retningslinjer
				Rutinar for varsling
				Opplæring og bevisstgjøring
				Sikring og registrering av verdifulle/attractive gåver og utstyr
				Oppfølging av utgifter mot budsjett og historiske tal
Krevja refusjon for same teneste to gongar - Beredskap - Vikarrekning - ABV	Meirkostnader, ikkje effektiv ressursbruk	Moderat	Moderat	Haldningsskapande arbeid
				Etiske retningslinjer
				Opplæring og bevisstgjøring
				Alle rekningar skal godkjennast av to personar
Misbruk av arbeidstid - Private aktiviteter i arbeidstida - Pausar - Feriedagar blir rapportert som jobbreise / seminar/ heimekontor	Ikkje effektiv ressursbruk	Moderat	Moderat	Haldningsskapande arbeid
				Etiske retningslinjer
				Opplæring og bevisstgjøring
				Rutinar for varsling
Feilaktige /fiktive reiserekningar - Kilometergodtgjering. - Diett - Manglande trekk for måltider - Reise ikkje gjennomført - Ikkje jobbrelatert reise	Meirkostnader, ikkje effektiv ressursbruk	Alvorleg	Moderat	Haldningsskapande arbeid
				Etiske retningslinjer
				Opplæring og bevisstgjøring
				Alle rekningar skal godkjennast av to personer
				Rutinar for varsling
				Oppfølging av utgifter mot budsjett og historiske tall

V. Vurdering av framtidsutsikter

Kva skjer viss dei trendane me ser i årsrapporten for 2019 held fram mot 2030?

Verda er for komplisert til at me kan vera sikre på at utviklinga alltid følgjer ei rett linje. Det er likevel det beste kompasset me har å sjå på korleis utviklinga har vore, kor me er og kva me som står tett på framtida for kyrkja ser.

Til trass for kyrkjelege debattar, valkort og elektronisk utmelding vil medlemstalet sannsynlegvis vera relativt stabilt fram mot 2030. At om lag ein av fire i låg grad identifiserer seg med kyrkja i tru eller praksis har til nå ikkje ført til bølger av utmeldingar. Kyrkja i bispedømmet vil derfor framleis vera ei folkekyrkje i oppslutning så langt fram me kan sjå. Delen av befolkninga som er medlemmar vil framleis gå ned, så me vil òg halda fram med å vera ein del av eit pluralistisk samfunn.

Ut frå årets resultat på kyrkjeleg handlingar åleine, vil me òg kunne forventa stabilitet. Her er likevel meir i spel. Medlemsundersøkinga og utviklinga i byane viser at stabilitet er langt frå sjølv sagt. Pr. i dag er det fleire som døyper og vel kyrkjeleg gravferd enn dei som står trygt planta i tradisjonen. På begge områda finst det risiko for svakare oppslutning. Me vil trenga meir fokus på tilrettelegging for gravferd. Satsing på dåp er eit kontinuerleg prosjekt.

Oppslutninga om dåp kjem ikkje av det kyrkjelege dåpstilbodet åleine. Ho reflekterer òg folk si handling til tradisjon, tru og kyrkje. Både forskning og resultata for i år tyder på at det ikkje er kvaliteten på invitasjonar og logistikk som avgjer om folk vil døypa. Dei gjer det viss dei opplever dåpen som ei fin, gjevande og meningsfull handling familien kan samla seg om.

Dåpstala utfordrar oss derfor ikkje berre til kommunikasjonsarbeid og god tilrettelegging for dåp, men til å halda fram med å byggja tillit som kyrkje. Me arbeider òg med dåpsutfordringa gjennom å visa korleis kyrkja forvaltar fellesskap, heilage handlingar og eit meningsunivers alle kan finna kjelder til liv i.

Dette gjer generell kyrkjeleg kommunikasjon, forkynning og diakonal praksis viktig for kyrkja si framtid. Me har både tradisjonelle og nyare møtepunkt med folk, der dette kan bli tydeleg. Det betyr noko kva som blir sagt og gjort i gudstenester og kyrkjelege handlingar. Det er viktig korleis kyrkja framstår på offentlege arenaar, og det er viktig å satsa på trusopplæring som gjev barn og unge ei oppleving av å høyra til, kompetanse på å bruka kyrkja og eit språk for tru som dei kan ta med seg gjennom livet.

Me trur at me må bruka meir ressursar på kyrkjeleg arbeid blant ungdom. Det handlar både om å vera kyrkje på nett, arbeida med konfirantar, unge og gudsteneste og sjå på om fleire stillingsressursar kan rettast inn mot ungdomsarbeid. Det siste har me liten tradisjon for, men behovet er tydeleg. Ikkje minst viser det seg i manglande nyrekruttering til stillingar i kyrkja. Me har fått meir trykk på arbeid med dette i løpet av 2019, men veit at dette òg er ei utfordring som vil følgja oss over fleire år.

I både kommunar og kyrkjelydar merkar me engasjement for diakoni. Det har med rette utvikla seg ei tenking i kyrkja der diakoni høyrer til kyrkja sitt vesen og oppdrag. Dette går godt saman med kyrkja sitt samfunnsoppdrag, kyrkjeleg kommunikasjon og kva som i praksis gjev kyrkjelydsvekst. I møte med kyrkja sine offentlege oppdragsgjevarar og støttespelarar vil

det vera viktig å byggja vidare på nestekjærleik, opne fellesskap og omsorg for skaparverket, slik at det blir synleg korleis kyrkja er ein viktig ressurs i lokalsamfunnet. Langt fleire enn dei som er mest aktive seier at det er slik i medlemsundersøkinga.

Dette handlar òg om å stå saman med andre trus- og livssynssamfunn i å halda på at samfunnet skal vera livssynssope, ikkje livssynsfritt eller livssynsnøytralt. Verken ein retur til statskyrkja eller fullstendig sekularisering av samfunnet er farbare vegar. Kyrkjelydane snakkar ikkje alltid høgt om kor mykje dei betyr for samfunnet, men dei er berebjelkar i lokalmiljøet. Til nå har me stort sett møtt eit positivt syn på kyrkja som aktiv samfunnsaktør i møte med kommunane, men gjennom både offentlege samtalar, kontakt med dei som tek avgjerder og god, diakonal kyrkjeleg praksis må me arbeida for at det skal halda seg slik.

Me veit at det frivillige engasjementet i kyrkja er viktig, men ikkje sjølvagt. Me har peika på utfordringar i både statistikk, organisering og oppfølging. Fram mot 2030 veit me at me skal vera ein organisasjon der mykje av arbeidet er utført av frivillige medarbeidarar, og me veit òg at me treng å styrka rekruttering og oppfølging av frivillige viss dette skal lukkast. Medlemsundersøkinga viser oss ei brei gruppe som kan engasjerast.

Det høge aktivitetsnivået er både ei styrke og ei utfordring. Prosten i Ytre Stavanger kommenterer at han merker ein viss slitasje mellom dei tilsette ut frå dette. Han seier at «Kirken skal ikke være aktivitetshus, men et hellig sted, et annerledes sted. (...) Menigheten er verken staben eller presten, men alle som bor i soknet eller oppsøker de kirkelige fellesskapene. Arbeidet som drives må være i tråd med hva menighetens egne ønsker å benytte sin fritid til, og tuftet på frivilligheten. (...) Dagens strukturer er rigget for en kirkelig aktivitet slik den har fungert fram til nylig, men sannsynligvis ikke for morgendagens kirke, fordi en drar med seg så mange tradisjoner og vaner at det vil bli lite plass for nytenkning.»

I Stavanger arbeider dei vidare med korleis kyrkja kan styrkast gjennom at sokna samarbeider meir på tvers. Medlemsundersøkinga viser at medlemmar flest tenkjer kyrkja er den same på tvers av ulike nivå.

I 2030 håpar me at me har fått nokre års erfaring med ei velfungerande, ny kyrkjeordning. Det håpar me har skjedd etter ein ryddig og modig prosess med eit gjennomtenkt og samlande resultat. Me håpar kyrkjeordninga vil vera retta mot å skapa eit levande og sterkt lokalt kyrkjelydsarbeid. Ho skal sikra at kyrkja prioriterer det folk treng, innanfor ein administrativ struktur som både er kostnadseffektiv og prega av kvalitet. I denne prosessen er bispedømmenivået sin kompetanse å bidra med kjennskap til breidda av verksemda i sokna og blick for kva tid fellesløysingar på ulike nivå gjev dei beste resultatata.

I resultatata for i år er det oppmuntrande å sjå stabilitet til trass for endringar og positiv utvikling på mange område. Inn i det neste tiåret er gode resultat ikkje sjølvagte. Skal me lukkast, treng me forankring, fellesskap og framdrift. Me vil framleis vera ei kyrkje som trur, bryr seg, opnar, deler og inviterer. Det kallar oss til å blankpussa kjerneverdier, prioritera klokt og retta det me gjer inn mot alle dei me er kyrkje for.

VI Årsrekneskap

Leiinga sin kommentar til årsrekneskapen 2019

Innleiing

Stavanger bispedømmeråd sin rekneskap er ein del av Den norske kyrkja sin rekneskap. Bispedømmerådet fører rekneskap etter rekneskapsprinsippet.

Hovudoppgåva for bispedømmerådet er regulert i kyrkjelova § 23: «Bispedømmerådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjeres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene, og det skal fremme samarbeidet mellom de enkelte menighetsråd og andre lokale arbeidsgrupper innen bispedømmet.»

Bispedømmerådets mynde- og ansvarsområde fylgjer av kyrkjelova og gravferdslova, samt delegasjon av mynde frå Kyrkjerådet og Kyrkjemøtet. Viktige oppgåver for bispedømmerådet er knytte til prestetenesta og forvaltning av statlige tilskot. Bispedømmerådet skal vidare leggja til rette for at mål og strategiar frå Kyrkjemøtet blir implementerte i kyrkjelydane.

Ved utgangen av 2019 var det 111,79 årsverk ved bispedømmerådet, fordelt på 98,05 årsverk prestestillingar og 13,74 årsverk administrasjon/rådgjevarstillingar

Vurdering av vesentlege forhold

Rekneskapen for 2019 er gjort opp med eit samla mindreforbruk på 1,88 mill. kr. Me har disponert løyvingar på utgiftssida på 100,7 mill. kr knytte til drift. Bokførte kostnadar var 1,7 mill. kr lågare enn budsjettet, og samla inntekter blei 0,8 mill. kr høgare enn budsjettet. I løyvinga for 2019 blei det overført 5 mill. kr i ubrukte middel frå 2018. Netto ubrukte middel på 1,88 mill. kr blir overførte til disponible middel neste år.

Sjølv om bispedømmerådet har tilgjengelege middel frå mindreforbruk tidlegare år, valde bispedømmerådet å ikkje nytta desse midla til varig auka aktivitet i 2019. Bispedømmerådet finn foreløpig ikkje rom for å gjera varige endringar knytt til nye faste stillingar. I 2020 får bispedømmet rådet større tildeling til presteteneste, i tråd med ny nasjonal fordelingsnøkkel. Det vil i denne samanhengen bli vurdert om det er rom for å auka talet på stillingar meir enn dei nye midla tilseier.

Av tildelinga er 47,9 mill. kr øyremerka middel til trusoplæring, diakoni, undervisning og kyrkjemusikk m.m., og desse midla er vidarefordelte til sokneråd, fellesråd og ulike prosjekt, etter fastlagde kriterier. Me blei tilført ressursar til tre nye, delte diakonstillingar, til stor glede og nytte for dei som fekk tilslag på desse. Elles er tilskott frå Opplysningsvesenets fond (OVF) kr 557 000 fordelt etter fastlagde kriterium.

Rekneskapen for Stavanger bispedømme inngår i den samla rekneskapen for rettssubjektet Den norske kyrkja, og blir revidert av revisjonsfirmaet Ernst & Young AS.

Stavanger, 6. mars 2020,

Liv Heidrun Skaar Heskestad
leiar, Stavanger bispedømmeråd

Jorunn Kraft Vistnes
stiftsdirektør

Budsjettgruppe 1A

Etter endeleg vedteke statsbudsjett for 2019 fekk Stavanger bispedømme ved starten av året ei tildeling til budsjettgruppe 1A på kr 95 360 000. Tildelinga er gjennom året justert for kyrkjeval og kompensasjon for lønnsoppgjeret, til kr 99 971. Stram budsjettdisiplin gjer at årets rekneskap blir avslutta med eit mindreforbruk/overskot på kr 1 888 000.

	Regnskap	Budsjett	Avvik
	31.12.2019	31.12.2019	
Budsjettgruppe 1A - Driftsregnskapet			
Inntekter	-1 151	-350	801
Vareforbr/tilskudd	354	-	-354
Budsjettgruppe 1A - Driftsregnskapet	88 615	88 513	-102
Andr driftskostn	12 842	14 264	1 422
Sum budsjettgruppe 1A	100 660	102 427	1 767

Budsjettgruppe 1B og andre tilskot

Tildelinga til trusopplæring, diakoni, undervisning og kyrkjemusikk blir i 2019 auka/prisjustert med 2,8% i forhold til tildelinga for 2018. Tilskot frå Opplysningsvesenets fond (OVF) blir ikkje auka/prisjustert tilsvarande, og tildelinga for 2019 utgjorde derfor i kroner same beløp som for 2018. Utbetalinga av tilskot blei auka i forhold til tildelinga. Noko av mindreforbruket var brukt til å oppmuntra kyrkjelydar til å tenka nytt i forhold til diakoni, undervisning og kyrkjemusikk.

Det var noko mindreforbruk i samband med dei nye diakonstillingane pga. tid til rekruttering og sein oppstart i stillingane. I tillegg blei det klart seint på året at eit av dei prosjekta som hadde fått tildelt middel ikkje kunne realiserast, fordi den venta lokale finansieringa ikkje kom på plass.

	Regnskap	Budsjett	Avvik
Budsjettgruppe 1B, 2, 3 m.fl. - Tilskudd *	31.12.2019	31.12.2019	
Trosopplæring	32 367	32 368	1
Diakoni/Undervisning/Kirkemusikk m.m.	15 021	15 131	110
Domkirke (Oslo og Nidaros)	-	-	-
Gruppe 2 (kun KR)	-	-	-
Gruppe 3 (kun KR)	-	-	-
Annet (inkl OVF utbet til eksterne)	547	557	10
Sum budsjettgruppe 1B, 2, 3 m.fl.	47 935	48 056	121

Summen av budsjettgruppe 1A og B blir ut frå dette:

Sum Dnk 2019	148 595	150 483	1 888
---------------------	----------------	----------------	--------------

Særskilt om OVF-tilskotet

Tilskot frå Opplysningsvesenets fond (OVF) blei fordelt på bakgrunn av søknadar frå sokneråd, organisasjonar og andre nært knytte til Stavanger bispedømme. Det blir henta inn rapportering på korleis midlane blir nytta, og ein søker i størst mogleg grad å tildela middel til å setta i gang nye tiltak. For 2019 blei midla fordelte slik:

Spesifikasjon av Ovf-midlene:	2019		
	Regnskap	Budsjett	Avvik
OVF			
Administrasjon			-
Diakoni			-
Barn og unge	309	319	10
Gudstjenesteliv	36	36	-
Kirkemusikk og kultur	102	102	-
Samisk kirkeliv			-
Andre fellestiltak (inkl SMM)	100	100	-
Internasjonale og økumeniske organisasjoner			-
Ovf total (for rapportering til Ovf)	547	557	10

Risikovurdering økonomi

Stavanger bispedømme får sine middel frå Kyrkjerådet, basert på tildelingsbrev som skildrar mål, regelverk og retningslinjer som gjeld for rettssubjektet Den norske kyrkja som heile, under dette «Kirkemøtets budsjettreglement», fastsett av Kyrkjemøtet 12.april 2016 (KM 05/16), samt «Økonomireglement for rettssubjektet Den norske kirke frå 01.01.2017».

Det er for Den norske kyrkja inngått avtale om kjøp av økonomitenester frå firmaet TET AS. Avtalen inkluderer behandling av inngåande/utgåande fakturaar, rekneskapsføring, lønnskøyring, kontroll, rapportering, logging og oppfølging. Dette gjer at tilsette i kyrkjas ikkje aleine kan utbetala eller bokføra beløp i verksemda.

I 2019 blei det oppretta ei felles økonomieining, og dei tilsette i bispedømmerådet blei overførte til Kyrkjerådet som arbeidsgjevar. I økonomisystema er det innarbeidd interne

rutinar og kontrollar. Alle transaksjonar skjer elektronisk med godkjenning frå minimum to ulike personar.

Bruken av tildelte middel blir stadig vurdert opp mot vedteke budsjett for året. Jamleg økonomirapport blir lagt fram til behandling i bispedømmerådet.

Dei mest vesentlege risikoane på økonomiområdet er knytte til mogleg manglande oppfølging av fastsette mål, på bakgrunn av dei tildelingane/ressursane som blir stilte til disposisjon, tilgangen på søkjarar til utlyste stillingar, ein jamt stigande gjennomsnittsalder blant prestane, samt mogleg manglande kompensasjon for den årlege lønnsutviklinga.

Sluttord

Den norske kyrkja starta i 2018 eit effektiviseringsprosjekt innan merkantile tenester (økonomiområdet og arkivfunksjonane). Prosjektet blei avslutta medio 2019 og reduserte samla kostnader knytte til merkantile/administrative oppgåver med ca. 20 årsverk. For Stavanger bispedømme medførte dette at ressursar tilsvarande om lag to heile administrative stillingar blei trekte ut frå bispedømmet si tildeling og rekneskap. Dette blei overført til to nye, separate einingar (økonomi og arkiv). Det er vidare berekna at denne omorganiseringa vil gi ytterlegare årleg effektiviseringseffekt berekna til om lag 10 mill. kr.

Bispedømme har bidrege til ei meir effektiv økonomiforvaltning gjennom dette, men også mista noko kompetanse regionalt. Bispedømmeadministrasjonen har fokus på å bidra til godt samarbeid og gode rutinar i den nye organiseringa.

Vedlegg

Årsplan 2019 og 2020

Årsplan for SMMS

Strategi for Stavanger bispedømme 2019-2021

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Asbjørn Finnbakk	131	20/01286-10	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	12.05.2020

Tilskudd til nye diakonstillinger 2020

Tilskudd til nye diakonstillinger 2020

Vedlegg:

Eigersund KF - søknad til midler for diakonstillinger
 Hjelmeland KF - søknad om midler for ny diakonstilling
 Time KF - Søknad om midler til ny stilling som barne- og ungdomsdiakon
 Prosjektbeskrivelse - barne- og ungdomsdiakon - Time
 Stavanger KF - Søknad om midler til ny diakonstilling i Finnøy
 Stavanger KF - Søknad om midler til ny stilling som ungdomsdiakon (Ukirkediakon)
 Lund KF - søknad om midler til diakonstilling i Lund menighet og Heskestad menighet
 Søknad om midler til diakonstilling i Lund menighet og Heskestad menighet
 Tysvær KF - søknad om støtte til ungdomsdiakon i Førrefjorden menighet
 Fordeling av diakonimidler pr 2020

Saksorientering

1. Bakgrunn

I 2019 bevilget Stortinget en økning i kirkebudsjettet på kr 14 mill. til nye diakonstillinger i Den norske kirke. Satsingen skapte stor entusiasme. Kirkerådet besluttet å finansiere opp til 50 % av nye diakonstillinger hvis fellestrådene bidro med en tilsvarende del gjennom økte midler fra kommunen eller innsamlede midler. Dette medførte 35 nye stillinger i Den norske kirke og fire stillinger til Stavanger bispedømme.

I 2020 vil Kirkerådet anvende kr 15 mill. av gevinsten av det merkantile effektiviseringsarbeidet til en ytterligere styrking av diakonien.

2. Vurderingskriterier fra Kirkerådet

I tildelingsbrevet fra Kirkerådet heter det at den økte tildelingen til diakoni skal gå til å styrke lokalkirkens diakonale arbeid. De sies også at midlene kan benyttes både til nye diakonstillinger og diakonale prosjekter.

Bispedømmerådet benytter restmidler fra tilskudd til stillinger og OVF-midler på en måte som gjør at de ekstra midlene kan siktes inn mot å opprette nye stillinger.

Kirkerådet understreker betydningen av god strategisk bruk av disse midlene – at de blir brukt slik at vi får løst de viktigste diakonale utfordringene vi som kirke står overfor.

Det blir stilt krav om at inntil 50% av stillingen finansieres av tildelingen fra Kirkerådet, mens resten av finansieringen må komme fra andre.

Det er lagt opp til at midlene fordeles til bispedømmene etter befolkningstall. Det betyr at Stavanger bispedømme får tildelt kr. 893 000.

240 000 kroner fra den økte tildelingen i 2019 ble ikke benyttet, fordi et av fellesrådene som fikk tildelt midlene ikke lyktes med å stille med egen finansiering. Disse midlene kan gjøres tilgjengelige i denne tildelingen, slik at den samlede summen til disposisjon er 1 113 000 kroner. Med satsene for 2020 gir det midler til å dekke halvparten av 3,2 stillinger.

Bispedømmerådene vurderer selv hva som er de viktigste og beste tiltakene i sine områder.

3. Tildeling av midler til nye diakonstillinger i Stavanger bispedømme

Det er flere samfunnsforhold som særlig utfordrer en diakonal kirke. Kirken er en del av samfunnet lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Derfor skjer diakoni alltid i en samfunnsmessig kontekst. En verden i endring utfordrer kirken til kontinuerlig å se behovene slik de defineres av menneskene som eier dem.

I tråd med vedtatte satsingsområder, har utlysningen pekt på «Ungdomsdiakonale utfordringer» og «Nye i Norge» som fokusområder for de nye stillingene. Siden utlysningen er åpnere enn i 2019, er det også sagt at det er relevant å se på hvilke områder som relativt sett har færre diakonstillinger og de diakonale utfordringene her. Det vil fortsatt være positivt at den diakonale satsingen skjer i samhandling med kommunen.

Bispedømmerådet utfordret derfor 9.mars samtlige fellesråd i vårt bispedømme til å sende inn forslag på diakonstillinger som kunne få støtte fra disse diakonimidlene.

3. Oversikt over søknadene

Som svar har det kommet inn seks søknader fra fellesråd/menigheter. Vedlagt ligger det en oversikt over hvilke fellesråd og menigheter dette gjelder.

4. Fordeling av diakonitilskuddet i bispedømmet

Fra før av gir bispedømmerådet 5,1 millioner kroner i tilskudd til 19 stillinger. Bispedømmets andel utgjør 8,6 årsverk.

Disse stillingene har blitt opprettet til ulik tid, uten at det nødvendigvis har blitt sett på fordelingen mellom prostier og fellesråd. Denne fordelingen har derfor over tid utviklet seg til å bli relativt ujevn.

Siden tildelingen av nye midler er relativt åpen, kan bispedømmerådet å vurdere om midlene også kan brukes til å jevne ut ulik fordeling av diakonimidler fra bispedømmerådet.

5. Om støtte til eksisterende stillinger

En av søknadene ber om støtte til en eksisterende stilling, der finansieringen til nå har kommet fra kirkelig fellesråd. I utgangspunktet ble det ikke åpnet for dette i utlysningen, fordi midlene er ment å styrke og utvide den diakonale satsingen i bispedømmet. Denne søknaden faller derfor utenfor de aktuelle vurderingskriteriene. Dersom det skulle vært åpnet for slike søknader, måtte også flere fellesråd fått mulighet til å melde sin interesse. Innbakt i denne søknaden er det likevel også en søknad om en økning av stillingen, rettet mot å styrke diakonien. Denne delen av søknaden er relevant og tas med.

6. Forslag til gruppering av søknadene

Administrasjonen har gått igjennom søknadene og vurdert dem ut i fra kriteriene til Kirkerådet og bispedømmets egne føringer for tildeling. Vi har vært opptatt av at:

- Den lokale delen av finansieringen skal være realistisk nok til å sette i gang en prosess for å få realisert en diakonstilling.
- Innholdet i diakonstillingen treffer det midlene skal gå til (ungdomsdiakoni, flyktninger).

- Innholdet i stillingen styrker båndet mellom kirken og kommunen / helsevesenet / andre organisasjoner.
- Stillingene blir godt forankret og integrert i menighetsarbeidet.
- Fordelingen av midlene mellom prostiene er god.

7. Forslag til prioritering av søknadene

Administrasjonen har i søknadsrunden lagt opp til at midlene i vårt bispedømme skal brukes til å styrke lokalkirkelig utadrettet diakonalt arbeid. Administrasjonen har sett på fordelingen av diakonstillinger mellom prostier og fellesråd slik at den ikke blir ujevn og tildelt midler til nye diakonstillinger som har «Ungdomsdiakonale utfordringer» og «Nye i Norge» som fokusområder.

Tror dette kan skrives litt klarere. Førrige avsnitt kan byttes med ny tekst i kursiv:

Mye taler for å benytte denne anledningen til å styrke diakonien i de områdene som ikke har diakonstillinger støttet av bispedømmerådet. Det er naturlig å prioritere de største områdene uten diakonstilling først.

Siden bispedømmerådet pr. i dag ikke bidrar til diakonstillinger i Jæren prosti, Tysvær kirkelige fellesråd, foreslår administrasjonen å prioritere disse søknadene først, ut fra hensynet til bedre fordeling av midlene.

I Stavanger er det flere diakonstillinger, selv om disse er knyttet til menigheter utenfor sentrum. Å styrke kirkens nærvær i Stavanger sentrum er strategisk, og prosjektet som er skissert er både nyskapende, utadrettet og fokusert på tydelige diakonale behov. Alt dette treffer kriteriene for tildelingen og gjør at administrasjonen foreslår å sette denne søknaden opp som prioritet nr. 3.

Det er heller ikke diakoner med støtte fra bispedømmerådet i Dalane prosti. Herfra er det to søknader. Prosjektskissen fra Lund kirkelige fellesråd er mer gjennomarbeidet og har et verdifullt fokus på nye i Norge, slik at den kan prioriteres først. Administrasjonen foreslår å tildele 25 % stilling hit, ut fra tilgjengelige midler og hva det er rimelig at bispedømmet dekker av diakonimidler slik stillingen er skissert.

Med dette er det 10 % midler igjen som Hjelmeland kirkelige fellesråd kan få tilbud om. Det finnes en annen diakonstilling i Ryfylke, men ingen i Hjelmeland.

Søknaden fra Stavanger om diakonstilling på Finnøy er ikke foreslått prioritert i denne omgangen, men hvis noen av fellesrådene ikke klarer stille med egen finansiering, kan søknader lenger nede på listen imøtekommes. Det er naturlig å først øke til det fulle beløpet Hjelmeland har søkt om, og så prioritere Dalane prosti og Eigersund først, med full dekning til diakonstilling i forhold til søknaden fra Lund på slutten.

Forslaget blir altså slik:

1. Time
2. Tysvær
3. Stavanger
4. Lund (25 %)
5. Hjelmeland (10%)

6. Eigersund
7. Finnøy

Forslag til vedtak

- a) Stavanger bispedømmeråd takker for søknadene om midler til nye diakonstillinger. De nye midlene vil bli tildelt disse fellesrådene, i prioritert rekkefølge:

1. 25 % til Time kirkelige fellesråd
2. 50 % til Tysvær kirkelige fellesråd
3. 50 % til Stavanger kirkelige fellesråd (U-kirke)
4. 25 % til Lund kirkelige fellesråd
5. 10 % til Hjelmeland kirkelige fellesråd

- b) Dersom noen av de tildelte midlene blir ledige, fordeles de slik

6. 20 % til Hjelmeland kirkelige fellesråd
7. 20 % til Eigersund kirkelige fellesråd
8. 50 % til Stavanger kirkelige fellesråd (Finnøy)
9. 25 % til Lund kirkelige fellesråd

Vedlegg:

Eigersund KF - søknad til midler for diakonstillinger

Hjelmeland KF - søknad om midler for ny diakonstilling

Time KF - Søknad om midler til ny stilling som barne- og ungdomsdiakon

Prosjektbeskrivelse - barne- og ungdomsdiakon - Time

Stavanger KF - Søknad om midler til ny diakonstilling i Finnøy

Stavanger KF - Søknad om midler til ny stilling som ungdomsdiakon (Ukirkediakon)

Lund KF - søknad om midler til diakonstilling i Lund menighet og Heskestad menighet

Søknad om midler til diakonstilling i Lund menighet og Heskestad menighet

Tysvær KF - søknad om støtte til ungdomsdiakon i Førrefjorden menighet

Fordeling av diakonimidler pr 2020

[Click here to enter text.](#)

FØRRESFJORDEN MENIGHET ØNSKER Å FORSTERKE KIRKENS SAMFUNNSANSVAR INNENFOR «UNGDOMSDIAKONI 15-30».

Vi viser til epost fra Asbjørn Finnbakk den 27.mars 2020 med overskrift: «Midler til nye diakonstillinger 2020.

Førresfjorden menighet kommer i år som i fjor med søknad til stilling som ungdomsdiakon. Vi har det siste året jobbet videre med vårt prosjekt for å forsterke vår lokale menighet blant eldre ungdom i alderen 15 til 30 år.

Vi søker nå støtte til en 100 % ungdomsdiakonstilling. Denne skal være et tydelig samarbeid mellom Førresfjorden menighet og Førre-Aksdal KFUK-KFUM.

DETTE VIL VI BRUKE EN 100 % UNGDOMSDIAKONSTILLING TIL:

- Førresfjorden menighet i samarbeid Førresfjorden KFUM og KFUK ønsker å forsterke kirkens samfunnsansvar innenfor ungdomsdiakoni 15-30.
- Førresfjorden menighet i samarbeid Førresfjorden KFUM og KFUK har som mål å få til en trygg arena der ungdom kan komme å kjenne på at de blir ivaretatt og få rom for refleksjon over egen tro og livet.
Videre håper vi at det ut fra dette utvikles gode «ungdomsagenter» til flere andre oppgaver i vår kommune.

VI BYGGE PÅ VÅRE ERFARINGER

- Vi vil bygge videre på Førresfjorden menighet sitt arbeidet som er gjort i Kyrkjeneær og samarbeidet vi har med KFUM OG KFUK på krets nivå gjennom ledertreningsprogrammet MILK og LIV samt lederopplegget Acta har på Stemnestaden leirsted.
- Vi vil bygge videre på Førre-Aksdal KFUM og KFUK sitt arbeid blant unge gjennom tiltak som ungdomsklubb, TenSing, Speider og ledertrening.

FØRRESFJORDEN – EN AKTIV MENIGHET I VEKST

Menigheten har rundt 6.000 innbyggere, og er den største menigheten i Tysvær kirkelige fellesråd sitt område. Det er lagt opp til utbygging innenfor menigheten som gjør at det fortsatt forventes stor vekst.

Oppslag i lokalpressen viser et til dels krevende ungdomsmiljø i nærmiljø og vi som kirke ønsker å engasjere oss for å skape et trygt alternativ for ungdommen. Vi venter spent på hvordan neste ungdomsundersøkelse vil slå ut på f.eks. rusbruk, her har det frem til nå vært en positiv trend. Menigheten grenser til Haugesund, der de fleste av våre ungdommer går på videregående. Å ligge så nært opp til Haugesund gjør at vi opplever mer utfordringer er urbane enn rurale.

Samtidig som en i kommunen opplever utfordringer i ungdomsmiljøene med rus og bråk, opplever vi at mange ungdommer er preget av «generasjon prestasjon» - der ungdommen ønsker og strever etter å være vellykket og flinke på alle arenaer i livet. Vårt ønske er at alle skal få oppleve menigheten som et sted der de kan senke skuldrene og være seg selv – vite at de er «gode nok».

ET ETABLERT SAMARBEID MED DEN LOKALE KFUM OG KFUK AVDELINGEN

Det har over en årrekke vært et godt samarbeid mellom Førrefjorden menighet og Førre og Aksdal KFUK- KFUM. KM har et ungdomsmiljø med Ten Sing-kor og speideren med rovere og ledere. Vår menighetspedagog arbeider med ledertrening fra Norges KFUM og KFUK, MILK for de over konfirmantalden. Her har vi hatt bra deltakelse de siste årene, og flere ungdommer fortsetter på LIV-kursene som Haugaland KFUK-KFUM arrangerer. Ten Sin koret One Way blir drevet av frivillige, og har en liten fast kjerne. Vi har styrket arbeidet med at vår kantor er med på deler av arbeidet. Det har tidligere vært drevet ungdomsklubb gjennom KM og dette er noe vi har ønske og mål om å få tilbake i en slags form som et tilbud til ungdommen.

SAMARBEID MED ACTA

Flere ungdommene i menigheten er også med i Acta på leirstedet Stemmestaden. Her deltar de på ledertrening og er medhjelpere på flere aktiviteter. Dette arbeidet ønsker vi også å videreføre og følge opp.

KRIK

Det har til nå vært til dels høy aktivitet drevet av lokal KRIK avdeling. Arbeidet ligger for øyeblikket i dvale. Vi har ansatt ny menighetspedagog fra høsten av. Hun har erfaring fra arbeid i KRIK. Det er derfor grunn til optimisme om ny oppstart og samarbeid her.

Utover dette har vi for tiden lite aktivitet og innser at vi må bruke mer ressurser og bli bedre på dette. Vi ønsker inspirasjon til å tenke nytt og lære av andre menigheter som har lykkes bedre enn oss. For å få til dette søker vi etter en ekstra stillingsressurs til arbeidet.

Det må nevnes at det er to nye tiltak som er startet opp de siste årene. #halvåtta for og med unge voksne i etableringsfasen, ca 25 til 45 år, og Kyrkjeonsdag for hele familien en gang i måneden, med middag og ulike aktiviteter.

Hva er vårt mål for prosjektet:

Fase I:

Vi ønsker i første omgang å få til en arena der ungdom kan komme å kjenne på at de blir ivaretatt samt få rom for refleksjon over egen tro og liv. En arena der de kan ha samtaler med hverandre og med voksne som har tid for dem. Vi ønsker et lavterskeltilbud som ikke nødvendigvis legger opp til å aktivisere ungdommene som alt har en svært travel hverdag.

Aksdal arbeidskirke har mange rom og gir mulighet til flere aktiviteter samme tid. En ide er starte med et uformelt tilbud samme kveld som Ten Sing har sine øvelser. For eksempel via kafe, en plass for spill og musikk og noe attåt. Menigheten har lang og god erfaring med «Etter skoletid» for fjerde til sjuende klassinger hvor det er ulike aktiviteter som skjer rundt i kirken og det er godt mulig vi kan høste erfaringer fra dette arbeidet.

Fase II:

Få ungdommen aktive i menigheten og bidra ut mot andre aktiviteter i kommunen. Utvikle gode og trygge ungdomsagenter som selv driver arbeidet, men fortsatt med et voksent nærvær.

Hvordan nå målet:

For å nå målet vil vi etablere et sterk samarbeid med ulike kommunale instanser samtidig som vi er i god dialog med ungdommene vi allerede er i berøring med. Vi må kartlegge hvilke behov og ønsker de har. De er konfirmantene våre, ungdommene i One Way og de vi har hatt på ledertrening.

Det kan også være nyttig å ha en dialog med foreldregenerasjonen f.eks. de som deltar på #halvåtta.

Vi ønsker å få ansatt en ungdomsdiakon/ diakonmedarbeider i inntil 100 % stilling. Vi ser det som svært viktig at det må være et team der ny medarbeider arbeider tett med våre andre fast ansatte, og der frivillige blir med inn i arbeidet.

Vår prosess så lagt:

I fjor opprettet vi en gruppe der leder i Førrefjorden menighetsråd, diakonen og kirkevergen er faste medlemmer. Denne gruppen la frem sitt forslag til oppgaver for en ungdomsdiakon for ledermøte der alle prestene, diakonen, kateketen som er leder for all undervisning og kirkevergene i både Bokn og Tysvær er med. Leder møtet var og er fortsatt svært positive til å få på plass denne stillingen. Saken har støtte i kirkelig fellestråd.

Gruppen har nylig styrket seg med at leder av Førrefjorden KFUM og KFUK blir med, de har i lengre tid ønsket tettere samarbeid rundt blant annet konfirmantarbeid..

Samhandling kommunen.

Som nevnt ser vi med uro på at vårt ungdomsmiljø blir mer krevende, særlig rundt ungdomsskolemiljøet, der ungdomstiden begynner, identiteter skal finnes, grunnsteiner blir lagt blant annet gjennom konfirmantarbeidet. Her ønsker vi et tettere samarbeid med kommunen og det er opprettet samtaler med kommunen om lavterskel tilbud til ungdom. Vi vil videre gå i samtaler med Helsetjenesten ved helsesøster og psykisk helseteam, SLT kontakt, skolesektor og kultur. Kanskje kan det også være aktuelt med miljøtiltak på skolen i fritimer. Helsesøster, tilbyr rom for samtaler ute på ungdomskolen, mulig vi og kan bidra med noe her. Her ser vi muligheter for at ungdomsdiakonen kan få en sentral rolle.

I februar i år la vi saken frem for rådmann og ordfører. Begge var svært lyttende og ønsket å legge til rette for et videre samarbeid med kommunen i et felles arbeid for kommunen sine unge.

Finansiering

Etter at vi nå har hatt et år med planlegging og omdisponeringer i budsjett, er vi i stand til å finansiere 50 % av en 100 % stilling. En viktig årsak til dette er vårt samarbeid med KFUM og KFUK som har behov for en stilling for ungdomsarbeidet.

Vi søker derfor Stavanger bispedømme om å dekke av 50 % av en 100 % stilling.

I viser til at Tysvær kirkelig fellesråd fra før dekker 50 % av en 100 % diakon stilling via sitt kommunale tilskudd. Førrefjorden menighet dekker de resterende 50 %. Vi er i samtaler med kommunen om å få de til å dekke en større del av den stillingen.

Førrefjorden 27.april 2020

Sigmund Susort (s.)
Leder Førrefjorden menighet

Helene Sines (s.)
leder Førrefjorden KFUM og KFUK

Ståle Hustoft (s.)
Leder Tysvær fellesråd

Eva Birkeland
kirkeverge

DEN NORSKE KIRKE

Lund kirkelige fellesråd

Stasjonsveien 7
4460 MOI
Tlf: 51409050

Stavanger Bispedømmeråd
Lagårdsvn. 44
4010 STAVANGER

Kopi : Prost Kåre Mjølhus

28.04.2020
Vår saksbehandler: TS
Vår ref.: 20/00016-001
Arkivkode: 21

Diakonimidler - Søknad

Henviser til deres mail, datert 27.03.2020

Menighetene i Lund og Heskestad har over lang tid hatt sterkt fokus på trosopplæring og diakonal prioritering. Den største utfordringen vår har vært rekruttering. Vår optimisme er nå fornyet grunnet at vi i 2018 ansatte Kathrine M Egeland som trosopplærer i 50%-stilling. I hovedsak finansiert med statlige midler og noe finansiering fra menighetene sin givertjenesten.

Kathrine er nyutdannet barnehagelærer. Hennes ektefelle er oppvokst på Moi og de flyttet i 2019 tilbake til Moi hvor de nå er bosatt Moi. Kathrine er en dyktig medarbeider som vi har hatt stor glede av og som vi ønsker å beholde i lønnet stilling i menighetene. At hun er bosatt på Moi, betyr realisme for kontinuitet i stilling.

Finansiering :

Menighetene har en visjon og ønske om å øke dagens stilling som trosopplærer til 100 %-stilling. Lund menighet har i vinter gjennomført en vervekampanje for å styrke menighetene sin Givertjeneste til trosopplæring. Resultatet har vært *nye avtaler med årlig beløp på 138.600 kroner*. Det nye beløpet sammen med tidligere faste avtaler gjør at menighetene har økonomiske midler for å kunne finansiere 50% av kostnadene for en diakonstilling (fast givertjeneste). Foruten årlig gavebeløp vil menighetene ved utgangen av 2020 disponerer et fond for trosopplæring i størrelse 500.000 kroner.

Hvordan benytte midlene :

Menighetene har frivillige komiteer for bl.a flerkulturelt arbeid, diakoni, ungdomsklubben og konfirmantarbeid.

Vi vurderer følgende oppgaver som naturlige fokusområder for en diakonstilling :

- a) Konfirmantarbeidet
Det er i hovedsak soknepresten som har ansvar for konfirmantarbeidet. Det er behov for mer faglige ressurser for konfirmantarbeidet
- b) Ungdomsklubben
På Moi er det lang tradisjon for et sterkt ungdomsarbeid. De siste årene har det vært et synkende antall deltagere og krevende å rekruttere ledere. Vi ønsker å kunne få til en ny giv og fokus på ungdomsklubben og også en sterkere link mellom ungdomsklubben og konfirmantarbeidet
- c) Psykisk utviklingshemmede
I kommunene er det noen personer med psykisk utviklingshemming. En arbeidsgruppe har jobbet med dette tema og planlegger å starte med samlinger for denne gruppen. Dette er et nytt satsingsområde som har behov for ressurser

DEN NORSKE KIRKE

Lund kirkelige fellesråd

d) Flyktninger/asylsøkere

Sana flyktningsmottak er i Lund kommune og har ca 125 asylanter. Lund kommune har et innbyggertall på ca 3200 og har tatt imot ca 200 flyktninger.

Menigheten har en flerkulturell komite som arbeider aktivt og har arrangement for disse gruppene.

e) Trosopplæringsplan

Begge menighetene har godkjent trosopplæringsplan. Noen av tiltakene i disse planene vil være naturlig å fokusere som del av diakonstillingen

Personalressurs :

Katrine M Egeland er tilsatt i 50% stilling som trosopplærer. Hun har svangerskapspermisjon frem til 01.12.2020. Det er tilsatt vikar i deler av denne stillingen og forventer i løpet av våren å ha klar vikar for hele stillingsressursen frem til Kathrine er tilbake fra permisjon.

Dersom vi får tildelt lønnsmidler, jfr. denne søknaden, vil vi tilby Katrine M Egeland 100%-stilling som diakonimedarbeider. For de statlige trosopplæringsmidlene planlegger vi å dele stillingsressursen mellom 2 personer fra menighetene.

Vi har tidligere søkt på diakonmidler og håper at vi denne gang kan oppnå prioritet. Dersom det skulle være ønskelig med mer informasjon, er Dere velkommen til å ta kontakt.

Vennlig hilsen

Terje Sindland
kirkeverge

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger kirkelige fellesråd

Stavanger bispedømmeråd
Lagårdsveien 44
4010 STAVANGER

Dato: 28.04.2020

Vår ref: 20/00380-2

Deres ref:

SØKNAD OM MIDLER TIL UKIRKEDIAKON

Vi viser til Stavanger Bispedømmets brev om Kirkerådets/Bispedømmerådets utlysning av midler til diakoni i 2019 og 2020, og fastholder med dette tidligere innsendt søknad om midler til stilling som ungdomsdiakon i Stavanger kirkelige Fellesråd. Vi søker om støtte til 50 % av en 100 % stilling. Stillingen skal inngå i teamet rundt Ukirke i Stavanger sentrum, og på den måten forankres i dette 16-30-arbeidet som alle fellesrådets 21 menigheter er sammen om. I fortsettelsen av søknaden benyttes derfor tittelen «Ukirkediakon».

Ønsket om stillingen er et resultat av to prosjekter som menighetene i Stavanger kommune sammen med fellesrådet og våre to prostier i bispedømmet har jobbet med i flere år nå: «Kirken i Stavanger mot 2020» og «Kirken i Stavanger for 16-30» (som nå har fått navnet «Ukirke»). Disse prosjektenes har fokus på både kirkens diakoni, kirkens relevans, kirkens utfordringer med aldersgruppen 16-30, og på samarbeid med kommunen og andre organisasjoner. Det kan skrives mye om disse to prosjektene som har sitt fokus på hva kirken skal være og gjøre i framtidens Stavanger.

Vårt ønske for en Ukirke-diakon er forankret i konklusjonene og erfaringene fra de to prosjektene, og nettverket som vi har bygget opp i den forbindelse. Både ulike kommunale aktører og andre samarbeidsorganisasjoner som Kirkens Dialogsenter, Kia, Kirkens bymisjon, NMS/U, KFUK-KFUM er dermed allerede etablert som gode samarbeidspartnere.

Hvorfor Ukirkediakoni?

Ukirke skal være menighetenes felles arbeid i møte med 16-30-åringene. Vi erfarer at våre menigheter sliter med å lage møteplasser for ungdom og gi et reelt tilbud som unge støtter opp om. Menighetene, fellesrådet, prostiene og NMS/U har derfor gått sammen om å etablere tilbud rettet mot disse aldersgruppene. Det har sin base i Nygatens forsamlingshus midt i Stavanger sentrum, i et hus som NMS stiller til disposisjon for prosjektet. Målet er å skape et fokus på ungdom og unge voksne i samspill mellom ukirke, den enkelte menighet, NMSU og Studentpresten.

Anne Margrethe Ree Sunde er ansatt som prosjektleder/-prest i Ukirke i en treårig prosjektstilling fra 01.08.18. NMS stiller med to Hald-studenter som har Ukirke som praksisplass i et utvekslingsprogram finansiert av Fredskorpset. Ukirke er relativt nytt, men har allerede blitt en møteplass for studenter fra ulike studiesteder. Fordi vi ønsker å gi unge voksne eierskap til bygget, tilbyr vi også andre kristne ungdoms- og studentfelleskap tilholdssted, f.eks. Kristenrussen, Laget, KFUK-KFUM, IMI-studentene og Pionérkirken.

Ukirke ønsker å vekke ungdommers interesse for diakoni. Gjennom et samarbeid med fem av byens menigheter om en «diakonikonfirmantgruppe» som lærer om diakoni og har praksis hos diakonale institusjoner (Bymisjonen, Kia, Natur og Ungdom osv.), håper vi at Ukirke kan bli et tilholdssted for dette engasjementet også etter konfirmasjonstiden, når de blir en del av Ukirkes målgruppe.

Ukirke skal ikke danne en ny menighet; de har vi allerede 21 av i Stavanger kirkelige fellesråd. Men det skal være et miljø menighetene er felles om, og som skal være opptatt av ungdom og unge voksne. Arbeidet som etableres formes av målgruppene selv, med relasjoner og fellesskap som bærebjelker.

I dette arbeidet er det vi ønsker å utvikle ungdomsdiakonien i Stavanger. Vi er særlig opptatt av at kirken i Stavanger skal være opptatt av folks psykiske helse og ensomhetsproblematikk. Vi ønsker å promotere kirkene som møteplasser for den gode og viktige samtalen. Ambisjonen er å rekruttere erfarne frivillige samtalepartnere som er disponible til samtaler, veiledning, sjelesorg og mentoring.

Hva skal Ukirkediakonen gjøre?

Ukirke skal ta sentrum av Stavanger og ungdommene på pulsen, og ha et ekstra øye for utenforskap, fellesskap og relasjonsbygging. Men helt konkret ønsker vi å være tilstede der det er et åpenbart behov for oss i sentrum. Dette baserer vi på samtaler med andre ungdomsaktører i sentrum i kommunen, SLT-koordinator og på kulturhuset Sølvberget, i tillegg til våre egne menigheter og samarbeidspartnere som Kirkens Bymisjon.

I følgende beskriver vi konkret derfor hva vi ønsker en Ukirkediakon umiddelbart skal gripe fatt i:

1. Være «gatediakon» og drive oppsøkende arbeid mot ungdom i aldersgruppen 16-19 som bruker sentrumsområdene som «sitt andre hjem», særlig i tidspunktet like etter skoletid.

Stavanger sentrum er knutepunkt for all kollektivtrafikk i kommunen, og tiltrekker seg mange ungdommer, uten at disse har et sted å være. Sølvberget er et kommunalt foretak som Stavanger bibliotek er en del av, og som disponerer sentrums mest populære og sentrale møtepunkt, kulturhuset. Også Stavanger kino og en kafé er leietakere i bygget, som ligger kun 200 meter fra Ukirke. Sølvberget er blitt samlingspunkt for mange ungdomsgjenger på dag-/ettermiddagstid, og erfarer at å møte disse ungdommene er viktig, men krevende. Det oppstår dårlige relasjoner og flere ukulturer her, og mange av ungdommene er krevende å komme i ordentlig kontakt med. Samtidig er det ikke én gjeng, men et miljø som stadig er i endring og med stor utskifting.

Både Sølvberget og kommunens SLT-koordinator (samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak) imøteser derfor et initiativ fra Ukirke ovenfor disse og andre ungdommer som benytter sentrum som møtested rett etter, eller allerede i, skoletiden. Dette kan kombineres med å bli en møteplass for skoleungdom som går på skole i området, slik at profilen blir mest mulig positiv og åpen, og ikke et sted for en «spesiell type» ungdommer. Å bli kjent med ungdommene ved å oppsøke dem, og invitere dem med inn i Ukirke vil være en primær oppgave for Ukirkediakonen. Men i tråd med den generelle tenkningen om samarbeidet mellom Stavanger kommune og Den norske kirke, ønsker vi å være tydelige på at diakonen er ansatt i Den norske kirke og ikke i Stavanger kommune. Samarbeidsformene mellom kommunalt ansatte og Ukirke vil for øvrig være mange.

2. Motivere frivillige fagpersoner og ansatte til å skape et samtaletilbud for ungdom.

Diakonen får ansvar for å danne et team som gjennom samtaler og på arrangementer tilbyr ungdommene et trygt rom der de kan stille spørsmål og snakke om utfordringer de har. Dette vil være et lavterskeltilbud, ikke et helsefaglig tilbud. Fokuset er å bygge relasjoner og at trygge veiledere kan være en støtte i utfordringer. Det kan vurderes om tilbudet skal formes etter modellen Ventil (Modum bad).

3. Være nysgjerrig på andres kultur, religion og tenkning.

Å bidra til å etablere et møtested i Ukirke for ungdommene som «henger ut» i sentrum etter skoletid er både viktig og «kirkelig» i seg selv. Vi har likevel ambisjoner om å være noe mer; å være kirke i møte med framtidens Stavanger, der mer enn hver fjerde innbygger har foreldre eller selv har vokst opp i et annet land. Både Hald-studentene og Studentprestens nettverk på UiS bidrar til å åpne opp for et internasjonalt miljø. Ved å videreutvikle vårt samarbeid med Kirkens dialogsenter og deres tverreligiøse nettverk, ønsker vi å vise en uredd, inkluderende og interessert holdning ovenfor ungdommene som møtes i byen. I og med at Ukirke ikke er et kirkebygg, men et forsamlingslokale, tror vi dette kan bidra til dette. Ukirkediakonen vil kunne bidra også her.

Hvem kan bli Ukirkediakon?

Dette vil være en stilling som krever personlig egnethet, for å drive aktivt, oppsøkende arbeid ovenfor utfordrende ungdomsmiljøer. I tillegg er det ønskelig med kompetanse på ungdom og utenforskap, som barnevern, flyktningearbeid, psykisk helse osv.

Med vennlig hilsen
Stavanger kirkelige fellesråd

Rune skagestad
Kirkeverge

Katrine Pedersen
HR-sjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:
Stavanger bispedømmeråd

Lagårdsveien 44

4010 STAVANGER

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger kirkelige fellesråd

Stavanger bispedømmeråd
Lagårdsveien 44
4010 STAVANGER

Dato: 28.04.2020

Vår ref: 20/00380-1

Deres ref:

SØKNAD OM MIDLER TIL DIAKON I FINNØY

Vi viser til brev datert 09.03.2020, hvor Stavanger Bispedømmeråd orienterer om at de er tildelt kr. 893.000,- som skal benyttes til å opprette nye diakonstillinger i samarbeid med fellesrådene. Stavanger kirkelige fellesråd søker med dette om midler til 50 % av en 100 % diakonstilling i Finnøy; i Hesby, Talgje og Sjernarøy sokn.

HVORFOR DIAKON I FINNØY:

Oppgaver knyttet til omtanke, omsorg og innsats for mennesker i lokalsamfunnet eksisterer i Finnøy i stor grad på frivillig basis. Denne type arbeid blir i menigheter gjerne lagt til eller organisert under en diakonstillingen. En faglig og profesjonell forankring i en stilling som diakon kan gi gode ringvirkninger. Rekruttering av nye frivillige er sentralt, med dette å ha øye for hva mennesker er flinke til og har lyst til å bidra med, er grunnleggende viktig for en diakon. Det er ubrukte ressurser i lokalmiljøet. Frivillige medarbeidere vil kunne få veiledning og oppleve en type personalledelse hos en diakon. Det innebærer mulighet for systematisk opplæring gjennom kurs, undervisning og oppfølging av de frivillige. Diakonen i Finnøy vil kunne ha fast tilhørighet i ett nettverk/fellesskap med øvrige diakoner i Stavanger kirkelige fellesråd. Dette kan gi mulighet for inspirasjon og utveksling av ideer, drøfting og veiledning, i en større sammenheng.

HVORFOR 100% STILLING:

For å få gode søkere til en slik stilling, forutsetter det at en kan jobbe i 100% stilling. Infrastrukturen og tidsbruken på reiser i dette området er krevende. Vi tror at mindre enn en hel stilling ikke vil gi ansettelsesforhold som varer. Det er utfordrende og tidkrevende å dekke relasjonen til alle øyene.

Vi viser til diakoniplanen som er utarbeidet i diakoniutvalget 2017 – 2019, hvor det nevnes eksempler på oppgaver som kan legges til en diakonstilling:

- Organisering av besøkstjeneste og rekruttering av besøksvenner på ulike øyer.
- Bistå ungdomsarbeidet «Hallen» på Finnøy gjennom samarbeid - og undersøke på hvilken måte unge mennesker i Finnøy kan bidra i ulike typer oppdrag, og være med å avdekke viktige arbeidsområder.

- Bidra til å støtte, veilede og tilby hjelp til å organisere eksisterende frivillig arbeid – som kanskje hviler på privatpersoner og «ildsjeler».
- En diakonstilling kan ha samarbeid med ansatte som arbeider med barn, konfirmanter, utsatte grupper, sørgende, flyktninger og et systematisk arbeid med ansatte i sykehjem og institusjoner i Finnøy.
- Diakonen kan ha hånd om arbeid som Finnøy ikke har maktet å etablere ennå.

Stillingen som diakon vil dessuten være en viktig del av staben ved kirkekontoret og bringe inn den helt praktiske diakonale siden av kirken sitt arbeid – og da viser vi til diakoniplanen som er utarbeidet i diakoniutvalget i perioden 2017 – 2019.

Diakoniutvalget i Finnøy har jobbet over lang tid for å utarbeide en plan og underveis vært i dialog med soknerådene, diakonikonsulent ved Bispedømmekontoret, samt ansatte på kirkevergekontoret.

ØKONOMI:

Stavanger kirkelige fellesråd har i sin handlings- og økonomiplan bedt Stavanger kommune om bevilgninger til 2 nye diakonstillinger. Her har vi blant annet trukket frem de to nye kommunedelene; Finnøy og Rennesøy som ikke har diakonale stillinger pr. i dag. Vi ser at det kan bli enda flere stillinger dersom disse finansieres i samarbeid med Stavanger bispedømmeråd og evt. lokalt innsamlede midler i menighetene. Vi håper Stavanger bispedømmeråd vil imøtekomme søknad om støtte til 50 % av en 100 % diakonstilling samlet for de tre soknene i Finnøy.

Med vennlig hilsen
Stavanger kirkelige fellesråd

Rune Skagestad
Kirkeverge

Katrine Pedersen
HR-sjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:
Stavanger bispedømmeråd

Lagårdsveien 44

4010 STAVANGER

Stavanger Bispedømmeråd
 Lagårdsveien 44
 4010 STAVANGER

Dykkar ref.:
 Asbjørn Finnbakk

Vår ref.:
 20/91 - 1 / GUST

Dato:
 27.04.2020

Søknad om midlar til barne- og ungdomsdiakon

Visar til utsendt brev av 09.mars 2020 om moglegheit for å søkje om midler til diakonstillinger. Me vil med dette søkje om midlar til oppretting av 50% stilling som barne- og ungdomsdiakon i Time.

Time kyrkjelege fellesråd har i mange år hatt eit ønskje om å auke stillingar til diakoni i kyrkjene, og har årleg spelt inn behovet for ein 50% stilling til kommunens økonomiplan. Dessverre har verken Time kommune eller fellesrådet hatt økonomi til oppretting av ei slik stilling. Ekstra midlar frå Stavanger bispedømme i kombinasjon med omrokking i staben i Time gjer at dette no kan la seg gjere.

Frå før får Time tilskot frå Stav.bdr. til dekking av 100% kateket. Dessverre er det dette tilskotet i realiteten mindre enn 80% av kostnaden til stillinga, og fellesrådet må sjølv finansiere over 20% av eigne midlar. Eit ekstra tilskot til ny diakonstilling vil difor vere til stor hjelp i våre ønskjer om å nå ut til fleire barn og unge i kommunen.

Time kyrkjelege fellesråd er innstilt på å finansiere halvparten av ei 50% stilling, og treng tilsvarande frå Stavanger bispedømmeråd. Målet er oppstart innan 1.januar 2021, men om mogleg allereie frå hausten 2020.

Meir informasjon om stillinga i vedlagde prosjektomtale.

Me imøteser dykkar behandling av søknaden og snarleg svar.

Med helsing

Gunnar Stone
 Kyrkjeverje

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Kopi til

Asbjørn Finnbakk

Håbakken 54

4355

KVERNALAND

Vedlegg

Prosjektbeskrivelse barne- og ungdomsdiakon

DEN NORSKE KYRKJE

Hjelmeland kyrkjelege fellestråd

Hjelmeland 22.04.2020

Vår saksbehandlar: Reidunn Ferstad

Deres ref:20/1286-1

Stavanger bispedømme
v/ Asbjørn Finbakk
Stavanger.bdr@kirken.no
kopi: af227@kirken.no

SØKNAD OM FINANSIERING AV DIAKONSTILLING I HJELMELAND KYRKJELEG FELLESTRÅD

Hjelmeland, Fister og Årdal sokn ynskjer å opprette ei sjølvstendig diakonstilling i Hjelmeland kyrkjeleg fellestråd.

I dag ligg det i budsjettet inne 20 % stilling som diakon som delvis er finansiert med kyrkjeoffer gjennom sokneråda. Sidan 2014 har denne stillinga vore kombinert med stillinga som trusopplærer og lagt til barne- og ungdomspresten.

Dei to siste åra har vi fått i gong ei frivillig gjevarteneste til trusopplæring, og ein ynskjer å auke trusopplæringsstillinga med 20 prosent. Det fører til at stillinga som diakon må lysast ut.

Diakonen sine oppgåver i Hjelmeland vil vere retta både mot dei unge og dei eldre. I våre sokn har ein hatt fokus på å invitere til dåp ved å gå på besøk heime hos foreldre med nyfødde born.

Diakonen er og ein god ressurs i fleire av trusopplæringstiltaka, spesielt når det er born og ungdommar med hjelpebehov.

Hjelmeland kommune har i mange år teke i mot kvote-flyktningar og har ein god del arbeidsinnvandring frå andre land. Diakonale tiltak som språkkafé, leksehjelp, påskeverkstad, juleverkstad etc. spesielt retta mot våre nye landsmenn, har vore prioritert.

Ein har i sokna hatt opne kyrkjer med bibellesing og bøn organisert av dei frivillige i samarbeid med diakon. No er det berre i eit av sokna at dette framleis er regelmessig. Ein ynsker å starte opp igjen i dei to andre sokna med dette arbeidet.

Andakter på dei to omsorgssentra vert kvar veke organist med frivillege andaktshaldarar i tillegg til dei tilsette ved kyrkjekontoret.

Personlege samtalar med dei som er åleine med tankane sine, er ei veldig viktig oppgåve.

Organisering av kyrkjevertar og frivillige til å servere kyrkjekaffi har tidlegare vore ei av diakonen sine oppgåver.

To av våre frivillege medarbeidarar har vore på kurs i sorgarbeid på Institutt for sjelesorg, Modum bad og ein planlegg å starte opp sorggrupper i soknet. Ein treng koordinering frå tilsette ved kyrkjekontoret.

Hjelmeland kyrkjeleg fellestråd søker med dette midler frå Stavanger bispedømme til ei 60 % diakonstilling i Hjelmeland, Fister og Årdal sokn. Fellestrådet kan per dags dato finansiere halvparten av ei 60 % stilling.

Vennlig helsing

Reidunn Ferstad (s)
Kyrkjeverje

DEN NORSKE KIRKE

Eigersund kirkelig fellesråd

Stavanger bispedømmeråd
Lagårdsveien 44

4010 STAVANGER

EGERSUND 21.04.2020

Var ref: 2020/221

ark.nr 15.153.0

Søknad diakonstillinger

Viser til mail av 27. mars 2020 angående tildeling av midler til nye diakonstillinger.

På tross av at det i utlysningen av midlene står at dette gjelder nye diakonstillinger, tillater Eigersund kirkelig fellesråd å søke om midler.

Dette ut fra to hensyn som fellesrådet mener bør vektlegges i denne saken.

Fjorårets tildeling.

Vil referere følgende fra fjorårets tildeling som ligger på nettet:

- Tre bispedømmer (Sør- Hålogaland, Oslo og Borg – til sammen 11 stillinger) fordelte stillingene enten til eksisterende stillinger med usikker finansiering eller nye prosjekter....

Vi ser her at kriteriene for tildeling varierer fra bispedømme til bispedømme. Som bispedømmerådet kjenner til er ikke diakon blant de såkalte lovpålagte stillingene. Diakonstillingen i Eigersund er en tung økonomisk utgift for fellesrådet, på om lag kr 600.000 pr år. Stillingen vil være svært utsatt dersom den økonomiske situasjonen endrer seg i negativ retning for fellesrådet, av hensyn til kommunale rammetildeling.

Kommunale tilskudd.

De kommunale tilskuddene til kirkelig fellesråd varierer fra kommune til kommune, og det varierer selvfølgelig hva det enkelte fellesråd ønsker å prioritere. Inntil videre har Eigersund kirkelig fellesråd ønsket å prioritere diakon.

Her følger en oversikt over de kommunale tildelinger pr innbygger i 2019 for alle kommuner i Rogaland, etter tabell 12273 i KOSTRA, hos SSB.

Eigersund	kr 467
Haugesund	kr 539
Klepp	kr 545
Sandnes	kr 557
Time	kr 563
Strand	kr 583
Karmøy	kr 603
Sola	kr 663
Randaberg	kr 676
Hå	kr 700
Stavanger	kr 709
Vindafjord	kr 720

Eigersund kirkelig fellesråd
Org.nr: 976993144
Damsgårdsgt. 4 A 4370 EGERSUND

Telefon: 51463340
kirkevergen@ekf.no

Sauda	kr 748
Tysvær	kr 838
Gjesdal	kr 847
Lund	kr 913
Sokndal	kr 918
Rennesøy	kr 957
Bjerkreim	kr 1.118
Bokn	kr 1.313
Hjelmeland	kr 1.438
Finnøy	kr 1.443
Suldal	kr 1.673
Kvitsøy	kr 1.687
Forsand	kr 2.430
Utsira	kr 2.889

Gjennomsnittet for Rogaland er kr 673 pr innbygger, landsgjennomsnittet er på kr 630.

Noen vil nok si at dette er avhengig av hvordan en jobber opp mot kommunen. For vår del kan vi ikke si annet enn at fellesrådet har et utmerket forhold til Eigersund kommune, men det blir ikke mer penger av det.

Eigersund kirkelig fellesråd ber derfor bispedømmerrådet vurdere vår søknad om midler, til eksisterende stilling. Dette som et tilskudd for å sikre dagens stillings størrelse, alternativt som tilskudd til å utvide stillingen fra 80 %, til en 100 % stilling. Gis det tilskudd til å utvide stillingen, vil denne delen av stillingen brukes til ungdomsdiakoni, spesielt rettet inn mot Dalane Videregående skole og ungdomsskolene i Eigersund. En slik utvidelse av stillingen vil ha en utgift på kr 120.000,-.

Jørgen Tore Omdal
Kirkeverge

DEN NORSKE KIRKE

Lund kirkelige fellesråd

Stasjonsveien 7
4460 MOI
Tlf: 51409050

Stavanger Bispedømmeråd
Lagårdsvn. 44
4010 STAVANGER

Kopi : Prost Kåre Mjølhus

28.04.2020
Vår saksbehandler: TS
Vår ref.: 20/00016-001
Arkivkode: 21

Diakonimidler - Søknad

Henviser til deres mail, datert 27.03.2020

Menighetene i Lund og Heskestad har over lang tid hatt sterkt fokus på trosopplæring og diakonal prioritering. Den største utfordringen vår har vært rekruttering. Vår optimisme er nå fornyet grunnet at vi i 2018 ansatte Kathrine M Egeland som trosopplærer i 50%-stilling. I hovedsak finansiert med statlige midler og noe finansiering fra menighetene sin givertjenesten.

Kathrine er nyutdannet barnehagelærer. Hennes ektefelle er oppvokst på Moi og de flyttet i 2019 tilbake til Moi hvor de nå er bosatt Moi. Kathrine er en dyktig medarbeider som vi har hatt stor glede av og som vi ønsker å beholde i lønnet stilling i menighetene. At hun er bosatt på Moi, betyr realisme for kontinuitet i stilling.

Finansiering :

Menighetene har en visjon og ønske om å øke dagens stilling som trosopplærer til 100 %-stilling. Lund menighet har i vinter gjennomført en vervekampanje for å styrke menighetene sin Givertjeneste til trosopplæring. Resultatet har vært *nye avtaler med årlig beløp på 138.600 kroner*. Det nye beløpet sammen med tidligere faste avtaler gjør at menighetene har økonomiske midler for å kunne finansiere 50% av kostnadene for en diakonstilling (fast givertjeneste). Foruten årlig gavebeløp vil menighetene ved utgangen av 2020 disponerer et fond for trosopplæring i størrelse 500.000 kroner.

Hvordan benytte midlene :

Menighetene har frivillige komiteer for bl.a flerkulturelt arbeid, diakoni, ungdomsklubben og konfirmantarbeid.

Vi vurderer følgende oppgaver som naturlige fokusområder for en diakonstilling :

- a) Konfirmantarbeidet
Det er i hovedsak soknepresten som har ansvar for konfirmantarbeidet. Det er behov for mer faglige ressurser for konfirmantarbeidet
- b) Ungdomsklubben
På Moi er det lang tradisjon for et sterkt ungdomsarbeid. De siste årene har det vært et synkende antall deltagere og krevende å rekruttere ledere. Vi ønsker å kunne få til en ny giv og fokus på ungdomsklubben og også en sterkere link mellom ungdomsklubben og konfirmantarbeidet
- c) Psykisk utviklingshemmede
I kommunene er det noen personer med psykisk utviklingshemming. En arbeidsgruppe har jobbet med dette tema og planlegger å starte med samlinger for denne gruppen. Dette er et nytt satsingsområde som har behov for ressurser

DEN NORSKE KIRKE

Lund kirkelige fellesråd

d) Flyktninger/asylsøkere

Sana flyktningmottak er i Lund kommune og har ca 125 asylanter. Lund kommune har et innbyggertall på ca 3200 og har tatt imot ca 200 flyktninger.

Menigheten har en flerkulturell komite som arbeider aktivt og har arrangement for disse gruppene.

e) Trosopplæringsplan

Begge menighetene har godkjent trosopplæringsplan. Noen av tiltakene i disse planene vil være naturlig å fokusere som del av diakonstillingen

Personalressurs :

Katrine M Egeland er tilsatt i 50% stilling som trosopplærer. Hun har svangerskapspermisjon frem til 01.12.2020. Det er tilsatt vikar i deler av denne stillingen og forventer i løpet av våren å ha klar vikar for hele stillingsressursen frem til Kathrine er tilbake fra permisjon.

Dersom vi får tildelt lønnsmidler, jfr. denne søknaden, vil vi tilby Katrine M Egeland 100%-stilling som diakonmedarbeider. For de statlige trosopplæringsmidlene planlegger vi å dele stillingsressursen mellom 2 personer fra menighetene.

Vi har tidligere søkt på diakonmidler og håper at vi denne gang kan oppnå prioritet. Dersom det skulle være ønskelig med mer informasjon, er Dere velkommen til å ta kontakt.

Vennlig hilsen

Terje Sindland
kirkeverge

DEN NORSKE KYRKJA

Time kyrkjelege fellesråd

Prosjektomtale – Barne- og ungdomsdiakon i Time

Bakgrunn

Time kyrkjelege fellesråd har i mange år hatt eit ønskje om å auke stillingar til diakoni i kyrkjene, og har årleg spelt inn behovet for ein 50% stilling til kommunens økonomiplan. Dessverre har ikkje Time kommune økonomi til å bevilga dette og fellesrådet har heller ikkje hatt økonomi til sjølv å opprette ei slik stilling. Ekstra midlar frå Stavanger bispedømme i kombinasjon med omrokking i staben i Time gjer at dette no kan la seg gjere. Kyrkjene i Time har lenge vore bevisst det faktum at barna er framtida for kyrkja vår, og at det må arbeidast strategisk for å nå dei. Dei siste åra er det gjort mykje godt arbeid inn mot denne gruppa i Timekyrkjene, bl.a. med oppstart av prosjektet Ung i Time, eit ungdomsarbeid på tvers av sokna i kommunen. Men dette er ikkje nok. Det trengs eit strategisk arbeid retta mot sårbare barn og unge utover det som kan tilbys gjennom trusopplæringstilbod og tradisjonelt ungdomsarbeid. Det trengs eit konkret diakonalt arbeid som har som mål å lindre der det er sår og smerte, gi tryggleik, omsorg og håp for framtida. Til dette trengs ein barne- og ungdomsdiakon (BUD).

Om prosjektet

For at arbeidet skal få størst mogleg nedslagsfelt vil to satsingsområde vere særskild viktige: samarbeid med det offentlege og private om eksisterande arbeid for barn og ungdom, og etablering/koordinering av frivillige grupper til gjennomføring av tiltak. I tillegg til desse satsingsområda har me nokre område der me ser eit særskild behov.

Sorgarbeid

DNK har et veletablert tilbud med sorggrupper for vaksne, men kva med barna? Me veit at veldig mange barn og ungdom kvart år mister søsken, mor eller far. Dei aller fleste er i kontakt med kyrkja i samband med gravferd. Me skulle så gjerne hatt ressurser til å følgje opp desse barna vidare, både enkeltvis og gjennom sorggrupper i samarbeid med lokale organisasjonar. I 2019 mottok Time sokn prosjektmidler til sorggrupper for barn i samarbeid med «SeMeg - barn som pårørende», noko som har betydd ein stor forskjell for mange barn og ungdom i sorg.

Barnehagar, trusopplæring, ungdomsarbeid

Time kyrkjelege fellesråd eig og driv Undheim barnehage og barnehagen i Bryne kyrkje, med til saman 90 barn. Av dei 21 barna i Bryne har halvparten foreldre med andre nasjonalitetar enn norsk, frå 8 forskjellige nasjonar. Me ønskjer at barn (og foreldre) får BUD som ressurs frå kyrkja. Hovudmålet til BUD vil sjølvstøtt vere å møte barna sine behov for tryggleik, håp, samtale, oppfølging, etc. Men me håper i tillegg at BUD kan vere eit bindeledd til trusopplæringstiltaka. På same måte ønskjer med at BUD skal bli ein ressurs for barna i trusopplæringa, og eit bindeledd vidare til ungdomsarbeidet.

Denne måten å arbeide på trur me vil fylle eit sårt trengt behov inn i barne- og ungdomsarbeidet vårt, og vil i tillegg vere med å gi ein heilskap til arbeidet med barn og unge.

Følgande punkt vil ligge til grunn for BUD sitt arbeid (her er me klar over at det er omfattande, og at oppgåvene må spissast og arbeidast med på ein strukturerte måte):

- Etablere og utvikle eit diakonalt tilbod for barn og ungdom i Timekyrkjene.

DEN NORSKE KYRKJA

Time kyrkjelege fellesråd

- Gjere kjent og samordna det diakonale arbeidet for barn og ungdom på dei eksisterande arenaer i kyrkja; dvs barnehagar, trusopplæring, ungdomsarbeid, m.m.
- Vere BUD for kyrkja i Time.
- Etablere samarbeid på tvers av organisasjonar, offentleg og privat, eksempelvis:
 - Se meg – barn som pårørende
 - Barnekreftforeningen
 - Familiesenteret
 - Pårørendesenteret
 - Flyktingtenesta
 - Kommunale ungdomstilbod
- Etablere samarbeid med, og kartlegge behovet i, Time kommune
- Arbeide tett med diakonar i nabokommunar

Diakoni er eit omfattande felt med uuttømmelege behov. På sikt ønskjer me at stillinga skal auke i tråd med arbeidet. Med fokus på sorgarbeid og oppgåver retta inn mot sårbare barn og unge på kyrkja sine eksisterande plattformer, trur me det er mogleg å nå langt. Viss ein samtidig brukar tid på å samordne frivillige grupper og samarbeide om eksisterande tilbod frå andre instansar/organisasjonar, er me sikker på at me vil kunne etablere eit godt diakonalt tilbod for barn og unge i Time.

Hovudmålet er å vere til hjelp der hjelp trengs. Me ønskjer å sjå barn og unge vakse seg sterke i trua på seg sjølv, og i trua på Jesus. Vårt ønskje er at fleire skal finne sin heim i kyrkja. Vår draum er å høyre menneske fortelje at måten dei ein gong (eller fleire) vart møtt, sett og tatt hand om av BUD gjer at dei no står sterke og trygge i trua på Jesus, og trua på seg sjølv.

Framdrift og organisering

BUD vil ha heile Time kommune som arbeidsfelt, og vil arbeide i team med eksisterande diakonimedarbeidar og diakoniutvala i sokna om planar og gjennomføring av tiltak. BUD vil tilsettast fast i 50% stilling. Stillinga vil vere ein del av Time stab, og dagleg leiar i Time vil ha personalansvar. Oppstart av stillinga vil skje så snart som mogleg, og seinast 1.januar 2021.

Finansiering

Ei 50% diakonstilling vil ha ein årleg totalkostnad på 360.000 kr. Av dette har Time kyrkjelege fellesråd mål om å dekke halvparten, dvs. 180.000, på følgande måte:

- Heimlyfondet (eit bunde fond eigd av fellesrådet til bruk i diakoniarbeid) – 100.000
- Omdisponering av stillingar som følgje av endringar i stab – 80.000

FORDELING AV TILSKUDD TIL DIAK

Prosti	Medlemmer	Sum, tilskudd	Tilskudd pr. medlem	Fellestråd
Haugaland	41881	1165000	28	Randaberg
Tungenes	32627	818000	25	Haugesund
Ytre Stavanger	42669	901000	21	Strand
Sandnes	48588	1005000	21	Sandnes
Karmøy	33213	668000	20	Karmøy
Ryfylke	19350	200000	10	Sola
Domprostiet	39037	335000	9	Stavanger
Dalane	17310	0	0	Klepp
Jæren	50197	0	0	Hå
				Time
				Eigersund
				Tysvær
				Gjesdal
				Vindafjord
				Sauda
				Suldal
				Sokndal
				Bjerkreim
				Lund
				Hjelmeland
				Bokn
				Kvitsøy
				Utsira
Sum BD	324872	5092000	16	

KONI

Medlemmer	Sum, tilskudd	Tilskudd pr. medlem
8237	483000	59
25193	1165000	46
9655	200000	21
48588	1005000	21
33213	668000	20
17953	335000	19
81706	1236000	15
16655	0	0
14050	0	0
11150	0	0
10440	0	0
8919	0	0
8342	0	0
6912	0	0
3711	0	0
3109	0	0
2300	0	0
2292	0	0
2278	0	0
2003	0	0
704	0	0
386	0	0
153	0	0

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Geir Skårland	500	20/01454-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	12.05.2020

Svar på høring om kirkefagforvaltningen

Vedlegg:

Høring - gjennomgang av kirkefagforvaltningen

Saksorientering

I 2019-20 ble kirkefagforvaltningen i bispedømmene gjennomgått. Et utvalg av sto for gjennomgangen, ut fra et mandat gitt av Kirkerådet.

Utvalget leverte 27. februar 2020 en rapport, som nå er sendt bispedømmene på høring. Høringen inneholder femten konkrete spørsmål, med mulighet til kommentarer.

Rapporten ligger ved. Medlemmene i bispedømmerådet bør som forberedelse til saken skaffe seg oversikt over denne, men trenger ikke sette seg like grundig inn i alt. Det kan være fint å lese rapporten i lys av mandatet, som blir referert bakerst i rapporten.

Stiftsdirektøren i Stavanger har vært medlem av utvalget. Avdeling for menighetsutvikling ved kontoret har bidratt med svar på spørsmål underveis i prosessen. Rapporten er også drøftet i avdelingen i forkant av bispedømmerådets møte.

I det følgende gis det et forslag til svar på spørsmålene i høringen.

Til kapittel 3: Relasjoner mellom organer, og effektiv implementering

Spørsmål 1. Både kantor, kateket, diakon og menighetsprest må i tjenesteordningen ha en forpliktelse til både soknets og Kirkemøtets mål, strategier og planer.

Svar: Enig.

Kommentar: Pr. i dag gir tjenesteordning for menighetsprester bestemmelser om at prestene skal utføre sin tjeneste *i samråd med* menighetsrådet (§§ 2d og 10). Prestene skal også utføre gjøremål som er pålagt ved lov eller bestemt av Kirkemøtet.

I tjenesteordningene for kateketer, diakoner og kantorer (§3, alle ordningene) er det sagt at disse stillingene er forpliktet på menighetsrådets planer og prioriteringer. Stillingene er også, ifølge samme paragraf, forpliktet på nasjonale planer og programmer for undervisningstjenesten. De har et selvstendig, faglig ansvar for hvordan arbeidsoppgavene i stillingen utføres.

Forslaget i spørsmålet innebærer derfor ingen endring i forhold til kateketer, diakoner og kantorer, men gir prestene en tydeligere forpliktelse på Kirkemøtets og menighetsrådets strategier.

Prestetjenesten vil med en slik bestemmelse fortsatt ha et selvstendig lederansvar for de særskilte oppgavene som ligger til prestatjenesten, blant annet gudstjenester, kirkelige handlinger og forkynnelse. Samtidig vil det bli tydelig at menighetsrådet legger planer som også forplikter prestene. Det samme gjelder Kirkemøtets strategier.

Forslaget vil kunne bidra til å klargjøre ansvarsfordelingen mellom menighetsrådet og prestatjenesten i soknet. Det generelle virksomhetsansvaret for menighetsarbeidet er sentralt i formålsparagrafen for menighetsråd. Presten sitter i menighetsrådet og bidrar til strategier og planer, men bør også ha samme forpliktelse på menighetsrådets vedtak innen rådets ansvarsområde som andre som har soknet som arbeidssted.

Kirkemøtet og Kirkerådet legger nasjonale strategier og planer. For eksempel peker Kirkemøtet på aktuelle satsingsområder, som dåp, kommunikasjon og kirke på nett. Gjennom den årlige rapporteringen får Kirkerådet god oversikt over situasjonen i kirken som helhet og kan legge strategier for det felles kirkelige arbeidet som retter fokus mot aktuelle behov. Kirkelige rådsorganer på alle nivå har et solid demokratisk mandat til å gjøre overordnede strategiske vedtak.

Mot å styrke forpliktelsen på rådsorganenes strategier og planer kan man innvende at prestatjenesten skal være selvstendig, at det kan være risikofylt å gi rådene en styrket rolle dersom de gjør dårlige vedtak eller at en bør sette opp tydeligere grenser for detaljstyring av prester og andre ansattes virksomhet.

Disse innvendingene bør ikke være til hinder for en justering av prestatjenestens forpliktelse på vedtatte strategier. Tjenestens selvstendighet vil bli godt ivaretatt gjennom at kjerneområdene i prestatjenesten fortsatt vil være prestens faglige ansvar. Formuleringene som er brukt i tjenesteordningene for kantorer, diakoner og kateketer balanserer godt mellom selvstendig faglig ansvar og forpliktelse på overordnede rammer. Det er naturlig at det er klart samsvar mellom de valgte rådenes ansvar for strategi og de tilsattes forpliktelse til å følge opp.

Forslaget bak spørsmål én vil derfor være et godt grep for å styrke og klargjøre den strategiske samhandlingen i kirken.

Til kapittel 5: Arbeidsmetoder og samhandling mellom bispedømmenivået og nasjonalt nivå

Spørsmål 2: Det er bedre at et fagfelt har deltidsstillinger på hvert bispedømmekontor enn at man samler disse stillingsressursene i spesialiserte heltidsstillinger som betjener alle kontorer.

Svar: Enig.

Kommentar: En sannsynlig følge av å la stillinger betjene større geografiske områder enn bispedømmene er at man mister nærheten til menighetene.

God kjennskap til menigheter og medarbeidere er en forutsetning for det kirkefaglige arbeidet i bispedømmene i dag. Slik kjennskap er nødvendig både i den kirkefaglige støtten til biskopene, for å kunne gi et godt bilde av situasjonen i menighetene overfor det nasjonale nivået og for å kunne arbeide relasjonelt i veiledning, inspirasjon og støtte til menighetene.

Dette er så viktig for det kirkefaglige arbeidet at det veier opp for utfordringene med at noen stillinger i dag har ansvar for flere fagområder. Vi opplever likevel at stillingene er store nok til at det er mulig å rekruttere den spesialiserte kompetansen som trengs.

Spørsmål 3: Mer samhandling mellom bispedømmenivå og nasjonalt nivå bør foregå gjennom videomøter.

Svar: Enig.

Kommentar: I noen tilfeller er det hensiktsmessig å møtes fysisk, men ofte vil videomøter spare tid og kostnader og fungere godt. Det kan også gjøre samhandling mellom bispedømmene og Kirkerådet lettere å få til.

Spørsmål 4 Bør det gjøres andre justeringer av samhandlingen mellom regionalt og nasjonalt nivå i Den norske kirke?

Når det vurderes endringer på nasjonalt nivå som berører regionalt nivå eller lokalmenighetene, må bispedømmene involveres. Det har vært eksempler på at dette ikke blir systematisk ivaretatt, for eksempel i Kirkerådets siste vedtak om gjennomgang av trosopplæringsreformen, der viktige rammer har blitt vedtatt uten at bispedømmerådene har deltatt aktivt i saksforberedelsene. Dermed er viktig bakgrunnsinformasjon ikke kommet med i grunnlaget for vedtaket eller rammene for det videre arbeidet.

Kirkerådet setter ofte sammen arbeidsgrupper fra ulike nivåer i kirken. I slike grupper vil det til vanlig være nyttig med solid representasjon fra fagrådgivere ved bispedømmekontorene. Fagrådgiverne har ofte inngående kjennskap til menighetsarbeidet på tvers av menigheter og mer oversikt enn ansatte i enkeltmenigheter. Det er også viktig med representasjon fra lokalt nivå, men de som har et eller flere sokn som arbeidssted kan ikke på samme måte forutsettes å ha oversikt over situasjonen generelt.

Det ligger et utnyttet potensiale i å koordinere prosjektarbeid, både internt i bispedømmer og mellom bispedømmene. Mange menigheter utvikler ressurser som kan brukes flere steder, og bispedømmene gjennomfører prosjekter som kan ha stor verdi for andre bispedømmer. For å koordinere trengs det jevnlig møtepunkter for informasjonsdeling. Videomøter kan være en god kanal for å få dette til, og Kirkerådet kan gjerne ha en rolle som koordinator. Selv om bispedømmerådene har et selvstendig virksomhetsansvar, har de også mange felles utfordringer og muligheter til å dele.

Kirkerådet bør også forankre prosjekter og ressurser som utvikles godt i bispedømmene, både gjennom å orientere stiftsdirektører, kirkefagsjefer og fagrådgivere. Bispedømmeråd og menigheter mottar noen ganger ressurser det kan være relativt lang vei til å ta i bruk.

Det er også mulig å koordinere rådgiversamlinger i noe større grad enn i dag. Å legge flere av disse til samme tidspunkt, kunne frigjort tid til møter og arrangementer i bispedømmene, som i dag er opptatt med at samlinger for ulike grupper spres over mange dager. For bispedømmene er det også viktig at oppdrag fra Kirkerådet så langt det er mulig sendes med gode tidsfrister i noe større grad enn i dag. Større arrangementer, prosesser og satsinger bør også så sant det er mulig planlegges i god tid.

Kap 6 Arenaer for læring knyttet til kirkefag

Spørsmål 5: Mer læring for ansatte i Den norske kirke må legges til samlinger på prosti- og fellesrådsnivå.

Svar: Enig.

Kommentar: Vi har gode erfaringer med samlinger på dette nivået. Vi ser også at det er vanskelig for lokalt ansatte i Stavanger bispedømme å delta på arrangementer på nasjonalt nivå på Østlandet, i Trondheim eller andre steder med lang reiseavstand. Det er krevende for menighetene både tidsmessig og økonomisk å legge til rette for deltakelse, selv om lokalt ansatte kan være en del av målgruppa.

Spørsmål 6: Konferanser og fagdager på bispedømmenivå må opprettholdes på samme nivå som i dag.

Svar: Enig.

Vi opplever at vi tilbyr et hensiktsmessig antall konferanser og fagdager i bispedømmet. Tilbudet bør ikke bli mindre enn i dag.

Spørsmål 7: Antall nasjonale åpne og frivillige konferanser og fagdager må reduseres.

Svar Uenig.

Kommentar: Fra vårt ståsted har vi ikke grunnlag for å si at antallet nasjonale konferanser *må* reduseres, men vi merker oss at rapporten peker på at nasjonale konferanser i realiteten ofte blir regionale. Trosopplæringskonferansen er den eneste konferansen som i realiteten er etablert som en nasjonal konferanse, og slik kan det kanskje være. Bispedømmene kan delta på nasjonale fagdager, men det er sjelden aktuelt for lokalmenigheter i vårt område.

Spørsmål 8: Det må tilrettelegges for mer digital læring gjennom f.eks. videomøter, webinarer og streaming.

Svar: Enig.

Spørsmål 9: Bør det gjøres andre endringer i hvordan man driver fagutvikling for ansatte i Den norske kirke?

Trosopplæringen har i dag tett og systematisk oppfølging av menighetenes arbeid, gjennom rapportering og oppfølgingssamtaler. Det har bidratt til faglig kvalitet og konstruktiv resultatorientering på lokalt nivå. Det kan vurderes om andre fagområder kan bruke noe av den samme metodikken.

Vi har mange positive erfaringer med å etablere arenaer for erfaringsdeling mellom lokalt ansatte i ulike faggrupper. Dette bidrar til ideutveksling, gir tilhørighet i et faglig fellesskap og skaper samarbeid på tvers av soknene.

Vi har også positive erfaringer med prostibesøk fra menighetsutviklingsavdelingen, med fokus på strategisk viktige og aktuelle tema.

Prestene har et bedre utbygd system for etter- og videreutdanning, med en sterkere tradisjon for å sette av tid og økonomiske ressurser til dette. Det bør arbeides med hvordan en kan sikre gode tilbud til alle faglig ansatte. I tråd med rapporten bør en også legge så mye som mulig av kurstilbudet til steder som gjør at tilbudet når bredt ut, blant annet fordi økonomien da kan brukes på kursing, ikke på reiser.

Kap 7 Organer og innovasjonskraft

Spørsmål 10 Alle organer driftet av kirkefagforvaltningen må tilby medlemmer å delta gjennom videoløsninger (Egne regler gjelder for folkevalgte organer i Den norske kirke).

Svar: Uenig.

Kommentar: Det er vanskelig å etablere en generell politikk for dette. I møter der noen deltar på video og andre er til stede fysisk, kan det bli en uønsket ubalanse mellom deltakernes mulighet til å bidra i samtalen.

Spørsmål 11 Bør det gjøres andre endringer i organer som driftes av kirkefagforvaltningen?

Kommentar: Rapporten har et sett med gode spørsmål som alle organer med fordel kan benytte seg av. Hvordan ulike organer skal fortsette, endres eller avvikles kan avgjøres på de nivåene som i dag håndterer dette.

Kap 8 Saksbehandling, rapportering og godkjenninger, og mulighet for forenkling

Spørsmål 12: Flere av dagens godkjenningsordninger må erstattes med regelverk med forhåndsgodkjente alternativer.

Svar: Enig.

Kommentar: Omstendelige godkjenningsprosesser har ingen innebygget egenverdi, men må etableres og opprettholdes i forhold til aktuelle behov for kvalitetssikring, med et omfang bestemt fra sak til sak. Rapporten inneholder gode vurderinger om hvor det kan være mulig å forenkle og på hvilke områder dette er vanskelig.

Spørsmål 13: Bør det gjøres andre endringer innen saksbehandling, rapportering og godkjenninger i Den norske kirke?

Kirkemøtet kan ta opp til ny vurdering om det fører til uhensiktsmessig byråkrati å være underlagt det samme regelverket som offentlig forvaltning. Dette bør trolig utredes, i forhold til både kostnader og kvalitet, på et tidspunkt der Kirkerådet har kapasitet til å gå nærmere inn på saken.

Det kan også arbeides med menighetenes årsstatistikk, med hvilke tall det er nødvendig å hente inn, hvordan dette skjer og hvordan rapporteringen kan brukes mer aktivt.

Dersom de statlige rammene for årsrapportering endres, vil også kirken kunne vurdere om rammeverket for målstyring fungerer etter hensikten. På noen områder bidrar dette til nyttig realitetsorientering og fokus, mens det på andre områder ikke blir helt sakssvarende i forhold til virksomheten. For eksempel er mange kirkelige mål så brede og reflekterer så mange forhold at det ikke blir en tett og logisk relasjon mellom tiltak og resultat. Det er også utfordringer knyttet til at mange mål, som i seg selv er viktige og gode, er avhengige av tiltak på soknenivå, noe bispedømmerådene eller Kirkerådet med dagens kirkeordning kan påvirke, men ikke styre.

Kap 9 Vurdering av om kirkefaglige oppgaver kan ivaretas av andre aktører

Spørsmål 14: Flere fagdager og konferanser som i dag arrangeres av bispedømmene og Kirkerådet bør overlates til faglige aktører tett på Den norske kirke, som utdanningsinstitusjoner, institutter eller organisasjoner.

Svar: Uenig.

Kommentar: Vi har flere erfaringer med samarbeid om konferanser og fagdager med ulike utdanningsinstitusjoner og institutter, på ulike fagområder innen kirkefagforvaltningen. Rådgiverne i avdelingen melder entydig at det er vesentlig at det er bispedømmerrådet eller biskopen som har hånd om fagdagene, for å sikre at de relaterer seg tett nok til menighetenes behov.

Samarbeid med andre aktører fører også til økt tidsbruk, slik at det må vurderes i hvilken grad og hvor bredt en skal legge opp til samarbeid. Å selv ha ansvaret for fagdager er kostnadsbesparende og gjør deltakelse billigere for menighetene.

Vi samarbeider gjerne med fagpersoner og utdanningsinstitusjoner og har mottatt mange verdifulle bidrag fra forskere. VID er en viktig samarbeidspartner i Stavanger bispedømme, og vi har et ordnet og konstruktivt samarbeid med både institusjonen og forskere som er tett på kirkelig praksis. Noe av det som gjør at samarbeidet lykkes, er at vi fokuserer på god dialog mellom kirken som bestiller og bidragsyterne om hva deltakerne trenger.

Vi har noen erfaringer med at forskere i møte med kirkelig ansatte kan bli uhensiktsmessig fokuserte på forskningsmetodikk. Tematikken kan også bli begrenset av hva det faktisk forskes på. Det er ofte bedre å plassere inn gode bidrag fra forskning i en større helhet, der også innspill fra praksisfeltet kan få ordet. Samtidig bidrar samarbeidet med forskere til inspirasjon og viktig faglig oppdatering for ansatte som er avhengige av kompetanse.

Spørsmål 15: Bør andre oppgaver som gjøres av kirkefagforvaltningen utføres av andre aktører?

Vi tror det stort sett vil svekke kvalitet, skape mer administrasjon og øke kostnadene å flytte oppgaver fra bispedømmenivået til et mer lokalt nivå. Stillinger som i dag er samlet vil bli fragmenterte. Rapporten gir godt uttrykk for at å samle funksjoner i kirkefagavdelingene på bispedømmenivå på en god måte treffer balansen mellom nærhet til menigheter, god ressursutnyttelse og faglig kvalitet.

Vi tror heller ikke funksjoner som i dag er plasserte på bispedømmenivå bør settes ut til andre aktører, utenfor kirken. Det vil trolig bli dyrere, svekke kirkens egne ressurser og gi mindre mulighet for bevisste, egne satsinger.

Hvilke funksjoner som er nødvendige for en god kirkeforvaltning på nasjonalt nivå er et spørsmål som først og fremst bør vurderes nasjonalt. På flere punkter har bispedømmene og menighetene god nytte av nasjonal koordinering og god kapasitet i det faglige arbeidet i Kirkerådet. Rapporten tegner opp hva som kan være grensesnittet mellom nasjonalt, regionalt og lokalt på en god måte.

Spørsmål 16: Har du andre kommentarer til rapporten?

Stavanger bispedømmerråd takker for en grundig rapport, som innen dagens kirkeordning speiler virkeligheten i kirkefagforvaltningen på en god måte. Den peker på noen tiltak som kan bidra til bedre ressursbruk, koordinering og samhandling. Rapporten peker på fornuftige valg innen dagens kirkeordning og bør også tas med som viktig bakgrunnsinformasjon i arbeidet med framtidig organisering.

Rapporten foreslår få dramatiske endringer innenfor det kirkefaglige arbeidet og vi slutter oss til at det er fornuftig. Kirkefagavdelingene er allerede en viktig

ressurs i møte med kirkens mange utfordringer og har potensiale til å være det også framover.

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd takker for høringen om kirkefagforvaltningen og vil svare på høringen i samsvar med saksframlegget, med de endringene som kom fram i møtet.

DEN NORSKE KIRKE

KR - Avdeling for kirkefag

Stavanger biskop
Lagårdsveien 44
4010 STAVANGER

Dato: 12.03.2020

Vår ref: 19/02762-10

Deres ref:

Høring - gjennomgang av kirkefagforvaltningen

Rapport fra utvalget for gjennomgang av kirkefagforvaltningen sendes med dette på høring. Rapporten samt lenke til høringsskjema for å avgi svar, ligger tilgjengelig på www.kirken.no/hoeringer.

Høringsfristen er satt til fredag 15. mai 2020. Alle kan avgi høringsuttalelse. Høringsuttalelser er offentlige etter offentleglova og vil bli publisert på kirken.no.

Med vennlig hilsen

Ingrid Vad Nilsen
direktør

Jan Christian Kielland
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:

Agder og Telemark bispedømmeråd	Postboks 208	4662
		KRISTIANSAND S
Borg bispedømmeråd	Bjarne Aasgt. 9	1606
		FREDRIKSTAD
Hamar bispedømmeråd	Postboks 172	2302 HAMAR
Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Postboks 790	9258 TROMSØ
Oslo bispedømmeråd	Postboks 9307	0135 OSLO
	Grønland	
Stavanger bispedømmeråd	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Sør-Hålogaland bispedømmeråd	Tolder Holmers vei	8003 BODØ
	11	

Hamar biskop	Postboks 172	2302 HAMAR
Nidaros biskop	Kongsgårdsgata 1a, Erkebispegården	7013 TRONDHEIM
Oslo biskop	Postboks 9307 Grønland	0135 Oslo
Nord-Hålogaland biskop	Postboks 790	9258 TROMSØ
Agder og Telemark biskop	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Stavanger biskop	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Borg biskop	Bjarne Aasgt. 9	1606 FREDRIKSTAD
Bjergvin bispedømmeråd	Postboks 1960	5817 BERGEN
Tunsberg bispedømmeråd	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Møre bispedømmeråd	Moldetrappa 1	6415 MOLDE
Bjergvin biskop	Postboks 1960	5817 BERGEN
Møre biskop	Moldetrappa 1	6415 MOLDE
Tunsberg biskop	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Sør-Hålogaland biskop		
Nidaros bispedømmeråd	Kongsgårdsgata 1a, Erkebispegården	7013 TRONDHEIM

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Tove Marie Sortland	530	20/02008-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	12.05.2020

Kommunikasjonsplan for Stavanger bispedømme, 1. gangs behandling

Saksorientering

Kommunikasjonsarbeidet i Stavanger bispedømme har i mange år vært både omfattende og med god kvalitet. Men etter hvert som både kompleksiteten i og mengden av kommunikasjon har økt, har det vokst fram et behov for en strukturert plan for arbeidet.

Dette utkastet til plan har blitt til over tid. Det har blitt drøftet i ledergruppa og i avdeling for menighetsutvikling, og har i seg elementer fra andre bispedømmers kommunikasjonsplaner, samt erfaringer gjort de siste årene.

I møtet kan bispedømmerådet gi innspill til den endelige utgaven av planen, som så vil bli lagt fram for bispedømmerådet til endelig vedtak

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd har drøftet utkast til kommunikasjonsplan for Stavanger bispedømme og ber administrasjonen arbeide videre med planen ut fra de innspillene som kom fram i møtet.

Kommunikasjonsplan for Stavanger bispedømmeråd

05.05.2020

Målet med planen

Hensikten med planen er å styrke kvaliteten på kommunikasjonsarbeidet i Stavanger bispedømme. Planen skal være et verktøy for å strukturere og målrette informasjon og kommunikasjon fra Stavanger bispedømme.

HVORFOR skal kirken kommunisere?

✓ Kommunikasjon og informasjon er en del av kirkens kjernevirksomhet.

«Hvor fagert det er når den som bringer gledesbud kommer løpende over fjell, melder fred og bærer godt budskap.» (Jes. 52,7)

«Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler: Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere.» (Matt. 28,19)

✓ Bispedømmerådets formål: *Vekke og nære det kristelige livet i menighetene.*

For å oppfylle formålet må vi kunne nå ut med ulike budskap på en god måte, samt være mottakelige for tilbakemeldinger og dialog. Slik skaper de ulike rådsnivåene sammen kirkens kommunikasjon, både internt og utadrettet.

Verdier, visjon og strategi

HVA er budskapet?

Den norske kirkes **visjon**: *Mer himmel på jorda*

Strategi for kirken i Stavanger bispedømme

Tror - vi vil inspirere til å søke kilder til tro

Byr seg – vi vil se, engasjere oss og vise omsorg

Åpner - vi vil være en kirke med rom for alle

Deler - vi vil være engasjerte, livsnære og tydelige formidlere

Inviterer – vi vil skape gode fellesskap

Kommunikasjon er et verktøy for å understøtte de sju hovedpunktene i **Kirkemøtets visjonsdokument**.

I perioden 2019–2021 skal vi arbeide for at:

- 1 - Gudstjenestelivet blomstrer.
- 2 - Flere søker dåp og trosopplæring.
- 3 - Kunst- og kulturuttrykk er en del av kirkens liv.
- 4 - Kirken engasjerer seg i samfunnet.
- 5 - Flere finner sin plass i kirkelig arbeid.
- 6 - Kirken skaper trygge rom.
- 7 - Kirken har en demokratisk og velfungerende organisasjon.

Verdier for arbeidet på Stavanger bispedømmekontor skal også gjelde kommunikasjonsarbeidet vårt:

- ✓ *Imøtekommenhet* – vi er åpne, tilgjengelige, tydelige og hjelpsomme. Vi svarer på henvendelser.
- ✓ *Respekt* – vi anerkjenner alle menneskers verdighet og ulikheter. Vi bruker et inkluderende språk som bygger fellesskap og skaper dialog.
- ✓ *Kvalitet* – kommunikasjonsarbeidet preges av profesjonalitet, godt språk, gode bilder. Vi kommuniserer relevant, meningsfullt og korrekt.
- ✓ *Kreativitet* – kommunikasjonsarbeidet utvikles stadig både i form og innhold. Vi bruker de kanaler og muligheter som er tjenlige for å få budskapet fram.
- ✓ *Engasjement* – vår kommunikasjon skal både speile kirkens engasjement, og inspirere til engasjement og handling og gi næring til tro og håp.

HVORDAN kommuniserer vi?

Strategisk kommunikasjon – kommunikasjon er et av mange verktøy for å nå organisasjonens visjoner og mål.

Internkommunikasjon – informasjonsflyten og utvekslingen av ideer og synspunkter mellom ledere og medarbeidere, og også kommunikasjonen mellom enkeltpersoner og grupper på forskjellige nivåer og i ulike enheter eller deler av organisasjonen.

Omdømme - bygges innenfra, i intern og ekstern kommunikasjon, og gjennom:

Mediekontakt – samarbeidspartner både når det gjelder informasjon og omdømme.

Til HVEM?

Ansatte i Den norske kirke i Stavanger bispedømme, både i BDR og fellesråd

Frivillige og tillitsvalgte

Medlemmer i Den norske kirke

Medier lokale, regionale og nasjonale

Offentligheten

Sammenfattet:

Vi forteller gode historier om og fra Stavanger bispedømme, og om hvordan visjonen vår blir satt ut i live. Vi løfter fram soknene med positive fortellinger om kirke og menighetsliv, om ansatte og frivillige. Vi formidler nåde og godhet.

Hva kommuniserer vi hvor? Hvilket stoffområde skal ut i hvilken kanal.

HVA	Nett	Sos. media	Intra-nett	PM	Kro-nikk	Nyhets-brev
Vår virksomhet <ul style="list-style-type: none"> Biskopens virksomhet (vigsling, visitaser, reiser, vennskapsbispedømmer) Bispedømmerådets virksomhet Menighetenes virksomhet Den norske kirkes virksomhet (kirkevalg, endringer i organisasjoner, Kirkemøtet, kirkeåret) 	Alle kanaler aktuelle, i noe ulik grad avhengig av sak.					
Våre verdier og standpunkt <ul style="list-style-type: none"> Biskopens taler, foredrag, innlegg Bispedømmerådets vedtak (verdier, standpunkt, samfunnsdebatten, kirkepolitiske spørsmål) Kirkens budskap og tro Strategiplan for Stavanger bdr 	Alle kanaler stort sett aktuelle, i noe ulik grad avhengig av sak.					
Vedtak og saksdokumenter <ul style="list-style-type: none"> Bispedømmerådets vedtak og saksdokumenter. 	Alle kanaler stort sett aktuelle, i noe ulik grad avhengig av sak.					
Personal: Søkerlister, tilsetninger, presentasjon av nyansatt <ul style="list-style-type: none"> Søkere og tilsatte i Stavanger bispedømmeråd (prester og administrasjon) 	X	X	X	X		X
Postjournaler	X					
Informasjon om kontorets ansatte <ul style="list-style-type: none"> Stillinger, kontaktinfo 	X					
Informasjon om kirkens tjenestetilbud <ul style="list-style-type: none"> Dåp, konfirmasjon, bryllup, begravelse 	X	X		X	X	
Informasjon om å jobbe i kirken <ul style="list-style-type: none"> Kirken som arbeidsplass Ledige stillinger 	Alle passende kanaler aktuelle, i noe ulik grad.					
Ressurser for tilsatte og menigheter <ul style="list-style-type: none"> Planer, skjema, regler og rutiner, faglig materiell, håndbøker 	X		X			X
Kalender <ul style="list-style-type: none"> Oversikt over arrangement, kurs og tilbud 	X	X	X			X

Fordeling av informasjonsoppgaver og ansvar

Biskopen er hovedansvarlig for kommunikasjonen om det teologiske og verdimeslige, samt for offentlige uttalelser om ledelse av prestedtjenesten og om saker som vedrører tilsynet med ansatte, tillitsvalgte og menigheter. (Jfr. tjenesteordning for biskoper §§ 1 og 2).

Stiftsdirektøren er hovedansvarlig for kommunikasjon om organisasjonen, samt for informasjon om det økonomiske og administrative.

Lederen av bispedømmerådet uttaler seg om beslutninger tatt av bispedømmerådet.

Avdelingsledere ved bispedømmekontoret har ansvar for saksopplysninger og vurderinger innenfor sitt fagområde, og kan be andre i avdelingen om å uttale seg/informere om dette.

Rådgivere og konsulenter ved bispedømmekontoret kan gi saksopplysninger og vurderinger innenfor sitt fagfelt i forståelse med nærmeste overordnede.

Proster og prester har informasjonsplikt etter offentlighetsloven og rett til å uttale seg om aktuelle spørsmål. De er samtidig forpliktet på ordinasjonsløfte, tjenesteordninger og personvernbestemmelser. Prostene har et særlig ansvar for å synkronisere sin kommunikasjon med biskopen. Av prestene forventes det at de opptrer ryddig som kirkelige representanter og tar opp interne utfordringer i rette fora. Det forventes også at de opptrer klokt i forhold til å ivareta presterollen i offentlig kommunikasjon.

Ansvar for hjemmesider, intranett, sosiale medier og førstelinje-kommunikasjon

Stiftsdirektøren er ansvarlig redaktør for nettsidene www.kirken.no/stavanger

- Kommunikasjonsrådgiver har det daglige redaktøransvaret for hjemmesidene, samt bispedømmets Facebookside.
- Biskop og kommunikasjonsrådgiver har felles redaktøransvar for biskopens Facebookside.
- Det vurderes å opprette en redaksjonsgruppe som kan bidra med innspill og vurdering av det som publiseres på hjemmesider og i sosiale medier.
- Kommunikasjonsrådgiver er daglig redaktør for intranettsidene til bispedømmet. Andre kan publisere her i samråd med kommunikasjonsrådgiver eller avdelingsleder.
- Sentralbordfunksjonen skal være gjennomtenkt og godt organisert.
- Alle ansatte ved bispedømmekontoret har et grunnleggende ansvar for kommunikasjonsarbeidet på sitt fagområde, for eksempel for å melde aktuelle saker til kommunikasjonsrådgiver, bruke kommunikasjon aktivt som verktøy i arbeidet og tenke mottakerorientert i kommunikasjonen.

Videreutvikling av rutiner

- Beskrive hvilke rutiner som finnes allerede, for eksempel ift pressemeldinger om nyansatte osv.
- Lage rutiner for informasjon internt og eksternt om innsettelse, avskjeder, kirkejubileer.
- Sikre at kommunikasjon som fast tema på allmøter og avdelingsmøter. (Hva skal kommuniseres? Hvordan? Når?)
- Samle planer og tips for stoff-områder som skal dekkes, i samarbeid med ledelse, avdelinger og etter innspill fra menigheter og andre.

Eksisterende og planlagte vedlegg til planen

- ✓ Plan/strategi for hjemmesider (produseres)
- ✓ Plan/Strategi for Stavangers del av Kirkebakken (produseres)
- ✓ Strategiplan for SoMe (produseres)
- ✓ Retningslinjer for SoMe (eksisterer)
- ✓ Beredskapsplan (eksisterer)
- ✓ Møte med medier ved katastrofer og ulykker (eksisterer)
- ✓ Visjonsdokument for Dnk (eksisterer)
- ✓ Kommunikasjonsstrategi for Dnk (eksisterer)
- ✓ Kommunikasjonsplan for menighet – mal (produser)
- ✓ Årshjul for kommunikasjonsarbeidet (produser)
- ✓ Årsplan 2020 Stavanger bispedømme (eksisterer)
- ✓

Andre aktuelle tema å legge inn i planen:

- Samkjøring med nasjonale kampanjer
- Kontakt med menigheter
- Nettverk for kommunikasjonsarbeidere

- ✓ Det kan bli aktuelt å lage en forenklet versjon av kommunikasjonsplanen, som et lite hefte.

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Gunnar Rønnestad	410	20/01985-3	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	12.05.2020

Høringssvar: Gjennomføring av Kirkemøtet og valg av Kirkerådet m.m. i lys av smitteverntiltak mot covid-19.

Vedlegg:

Høring – gjennomføring av Kirkemøtet og valg av Kirkerådet m.m. i lys av smitteverntiltak mot covid-19

Saksorientering

Det vises til grundig høringsnotat fra Kirkerådet om gjennomføring av Kirkemøtet og valg av Kirkerådet m.m. i lys av smitteverntiltak mot covid-19

Stavanger bispedømmeråd bes om å gi innspill til forslaget til behandlingsform, både med tanke på hva slags behandlingsform høringsinstansene primært ønsker, dersom det ikke blir mulig å gjennomføre møtet fysisk, og sekundære standpunkt. Høringsinstansene bes også gi tilbakemelding på hvilke saker som bør behandles på Kirkemøtet i en alternativ behandlingsform i 2020. På bakgrunn av tilbakemeldingene fra bispedømmerådene, vil Kirkerådet ta stilling til spørsmålet på sitt møte den 4.–5. juni 2020.

Hvilken behandlingsform som velges, vil være avhengig av smittesituasjon og hvilke restriksjoner som gjelder i samfunnet. Derfor vil det være hensiktsmessig at Stavanger bispedømmeråd gir tilslutning til at Kirkerådet tar nødvendige beslutninger om behandlingsform innenfor de muligheter som er skissert i høringsnotatet.

Stavanger bispedømmeråd kan legge til grunn at det bør avholdes fjernmøte fremfor skriftlig saksbehandling.

Når det gjelder fjernmøte, vil det det være å foretrekke at det legges opp til videomøter der deltakerne møter bispedømmevis (Løsning B). Ettersom bispedømmerådene er nyvalgte, og ikke har vært samlet til Kirkemøte tidligere, vil bispedømmevise samlinger gi mulighet for samhandling og erfaringsutveksling innad i bispedømmerådene.

Dersom valg av Kirkerådet og andre organer må skje gjennom skriftlig saksbehandling, kan Stavanger bispedømmeråd gi sin tilslutning til fremlagt forslag til prosedyre.

Når det gjelder saksliste, bør den være mest mulig omfattende, innenfor de rammer som kan gi en forsvarlig saksbehandling. Derfor bør bispedømmerådet peke på alternativ B eller C som den foretrukne sakslisten. Alternativ C vil gi den beste framdriften i saker som bør behandles i Den norske kirke.

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd gir tilslutning til at Kirkerådet tar nødvendige beslutninger om behandlingsformer for Kirkemøtet 2020 innenfor de muligheter som er skissert i høringsnotatet.

Stavanger bispedømmeråd legger til grunn at det bør avholdes fjernmøte fremfor skriftlig saksbehandling.

Vi foretrekker at det legges opp til videomøter der deltakerne møter bispedømmevis (Løsning B).

Dersom valg av Kirkerådet og andre organer må skje gjennom skriftlig saksbehandling, gir Stavanger bispedømmeråd sin tilslutning til fremlagt forslag til prosedyre.

Når det gjelder saksliste, bør den være mest mulig omfattende, innenfor de rammer som kan gi en forsvarlig saksbehandling. Vi peker på alternativ C som den foretrukne sakslisten.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Stavanger bispedømmeråd
Lagårdsveien 44

4010 STAVANGER

Dato: 04.05.2020

Vår ref: 20/01432-9 aa333

Deres ref:

Høring – gjennomføring av Kirkemøtet og valg av Kirkerådet m.m. i lys av smitteverntiltak mot covid-19

Etter de siste meldinger fra myndighetene torsdag 30. april 2020, ser det ut til at et Kirkemøte i Trondheim 8.-11. oktober vil la seg gjennomføre. Samtidig sies det at strammere antallsbegrensninger kan komme tilbake dersom smittetallene går vesentlig opp.

Kirkerådet ønsker derfor å sende på høring til bispedømmene en sak om alternativer for gjennomføring av Kirkemøtet og valg av Kirkerådet m.m. i lys av smitteverntiltak mot covid-19. Høringen gjennomføres for det tilfelle det likevel ikke vil la seg gjøre å gjennomføre et fysisk møte.

Høringsfristen er fastsatt til **27. mai 2020**, for at det kan inngå i beslutningsgrunnlaget til Kirkerådets møte i 4.–5. juni 2020.

Høringsuttalelsene bes sendt elektronisk til post.kirkeradet@kirken.no. Alle kan avgi høringsuttalelse. Høringsuttalelser er offentlige etter offentleglova og vil bli publisert på kirken.no.

Med vennlig hilsen

Ingrid Vad Nilsen
direktør

Ole Inge Bekkelund
seksjonsleder, juridisk seksjon

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

Høringsnotat - gjennomføring av Kirkemøtet og valg av Kirkerådet m.m. i lys av smitteverntiltak mot covid-19

Mottakere:

Agder og Telemark bispedømmeråd	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Borg bispedømmeråd	Bjarne Aasgt. 9	1606 FREDRIKSTAD
Hamar bispedømmeråd Nidaros bispedømmeråd	Postboks 172 Kongsgårdsgata 1a,Erkebispegården	2302 HAMAR 7013 TRONDHEIM
Nord-Hålogaland bispedømmeråd Oslo bispedømmeråd	Postboks 790 Postboks 9307 Grønland	9258 TROMSØ 0135 OSLO
Stavanger bispedømmeråd Sør-Hålogaland bispedømmeråd	Lagårdsveien 44 Tolder Holmers vei 11	4010 STAVANGER 8003 BODØ
Tunsberg bispedømmeråd Bjergvin bispedømmeråd Møre bispedømmeråd	Postboks 10 Kaldnes Postboks 1960 Moldetrappa 1	3119 TØNSBERG 5817 BERGEN 6415 MOLDE

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Høring – gjennomføring av Kirkemøtet og valg av Kirkerådet m.m. i lys av smitteverntiltak mot covid-19

Høringsnotat 4. mai 2020

Innhold

1. Innledning.....	1
2. Rettslig utgangspunkt	2
2.1 Regulering av gjennomføring av Kirkemøtets årlige møte	2
2.2 Regulering av valg av Kirkerådet.....	3
2.3 Nødrett.....	3
3. Alternative scenarier i den ekstraordinære situasjonen.....	3
3.1 Det gjennomføres ikke et møte i Kirkemøtet i 2020	3
3.2 Kirkemøtet behandler nødvendige saker gjennom skriftlig saksbehandling.....	4
3.3 Kirkemøtet 2020 gjennomføres som et fjernmøte.....	4
Løsning A – videomøte der deltakerne møter individuelt.....	4
Løsning B – videomøter der deltakerne møter bispedømmevis.....	5
4. Saker til behandling i Kirkemøtet i 2020	5
4.1 Valg av Kirkerådet	5
4.1.1 Nærmere vurdering av valggjennomføring ved skriftlig saksbehandling	5
4.2 Valg til andre organer enn Kirkerådet.....	6
4.3 Utvidede fullmakter til Kirkerådet	7
4.4 Andre saker	8
4.4.1 Saksliste – alternativ A.....	9
4.4.2 Saksliste – alternativ B	9
4.4.3 Saksliste – alternativ C	10
5. Høringsspørsmål.....	10

1. Innledning

På bakgrunn av regjeringens og helsemyndighetenes vedtatte smittevernstiltak, vedtok Kirkerådet 18. mars 2020 at Kirkemøtet 22.–27. april 2020 utsettes til høsten. 26. mars 2020 vedtok Kirkerådet enstemmig at Kirkemøtet 2020 avholdes i Trondheim i perioden 8.–11.

oktober 2020, samt at Kirkerådets arbeidsutvalg ved behov kan fastsette en forlengelse av Kirkemøtet med én dag.

Helsedirektør Bjørn Guldvog uttalte 16. april 2020 at det er usannsynlig at det vil være mulig å avholde arrangementer i størrelsesorden 30–100 personer i hele 2020, samtidig som han understreket at det hefter usikkerhet ved denne vurderingen. Regjeringen har 30. april 2020 varslet at de vurderer å åpne for arrangementer med inntil 200 deltakere etter 15. juni 2020, forutsatt at smittespredningen fortsetter å holdes under kontroll.

Kirkerådets arbeidsutvalg drøftet saken 27. april, og fastholder at det primært er ønskelig at Kirkemøtet avholdes i Trondheim 8.–11. oktober 2020. Det er likevel en usikkerhet om det vil la seg gjøre å gjennomføre Kirkemøtet i oktober 2020, slik Kirkerådet gikk inn for i marsmøtet. Kirkemøtet består av 116 medlemmer og ca. 15 representanter med tale- og forslagsrett utenom sekretariatet. Det innebærer at enhver begrensning over 100 personer vil ramme gjennomføringen av Kirkemøtet, men om det er åpent for inntil 200 deltakere, vil det på gitte vilkår kunne gjennomføres fysisk. Ytterligere avklaringer av varslet fra regjeringen 7. mai 2020.

På bakgrunn av signalene fra helsemyndighetene, anses det som hensiktsmessig å utrede alternativer til at Kirkemøtet gjennomføres som et fysisk møte i oktober 2020, hvis situasjonen endrer seg slik at det blir nødvendig. Kirkerådet sender derfor noen alternativer til bispedømmerådene på en kort høring, for at det kan inngå i beslutningsgrunnlaget til Kirkerådets møte i 4.–5. juni 2020.

En av de sentrale sakene Kirkemøtet har på sin dagsorden i 2020 er valg av nytt Kirkeråd. Det er også andre valgsaker som Kirkemøtet 2020 skulle ha behandlet; valg av Samisk kirkeråd, valgkomité, kontrollutvalg, protokollkomité og klagenemnd, samt valg av Mellomkirkelig råd. I tillegg er det noen andre saker som burde ha vært behandlet av Kirkemøtet før 2021.

2. Rettslig utgangspunkt

2.1 Regulering av gjennomføring av Kirkemøtets årlige møte

Lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeoven) § 24 første ledd annet punktum fastsetter at «Kirkemøtet samles ordinært til møte en gang i året». Dette betyr to ting. For det første er det forutsatt at Kirkemøtet ordinært skal møtes minst én gang i året. Tilsvarende er lagt til grunn i forarbeidene for opprettelsen av Kirkemøtet, se Ot.prp. nr. 74 (1982–1983) side 10. For det andre må dette i utgangspunktet forstås som at lovens ordning forutsetter at Kirkemøtet *samles* til et *fysisk* møte. På grunn av den teknologiske utviklingen siden Kirkemøtets opprettelse, har Kirkerådet likevel lagt til grunn at om Kirkemøtet hadde funnet det hensiktsmessig, må det antas at Kirkemøtet innenfor gjeldene rett har kompetanse til å fastsette bestemmelser i sin forretningsorden som åpner for gjennomføring av Kirkemøtet i form av fjernmøter. Dette er imidlertid ikke gjort. Tilsvarende er det heller ikke åpnet i forretningsordenen for at Kirkemøtet kan behandle saker gjennom skriftlig saksbehandling.

2.2 Regulering av valg av Kirkerådet

Gjennomføringen av valget av Kirkerådet er regulert i en forskrift fastsatt av Kirkemøtet i medhold av kirkeloven § 25, forskrift 1. april 2019 nr. 455 om regler for valg av Kirkerådet. En forskrift kan ikke fravikes av vedkommende organ, med mindre forskriften selv åpner for det, jf. forvaltningsloven § 40. Det betyr at forskriften kun kan fravikes om forskriften endres.

2.3 Nødrett

Vilkårene for å utøve konstitusjonell nødrett er at det foreligger en virkelig nødsituasjon – det vil si en *ekstraordinær situasjon* som gjør det nødvendig eller påkrevet å sette til side de ellers gjeldende regler. Det er to elementer her: For det første må det være påkrevet at de aktuelle disposisjoner blir truffet; de kan altså ikke utsettes til etter at nødssituasjonen er over. For det annet må vesentlige samfunnsinteresser bli skadelidende hvis de vanlige regler følges.

Kirkerådet legger til grunn at Kirkerådet eller Kirkemøtet i *en ekstraordinær situasjon* hvor det er nødvendig eller påkrevet, analogisk vil kunne utøve nødrett ved å sette til side de ellers gjeldende regler, forutsatt at beslutningene ikke kan utsettes til etter nødssituasjonen er over samt at vesentlige samfunnsinteresser blir skadelidende hvis de vanlige regler følges. Dette åpner for at Kirkemøtet på grunnlag av nødretten kan foreta saksbehandling gjennom andre behandlingsformer enn et fysisk møte i den aktuelle situasjonen, selv om reglene i Kirkemøtets forretningsorden normalt ikke åpner for det.

3. Alternative scenarier i den ekstraordinære situasjonen

3.1 Det gjennomføres ikke et møte i Kirkemøtet i 2020

I dette alternativet blir det ikke gjennomført et møte i Kirkemøtet i 2020. Det vil innebære at Kirkerådet som ble valgt på Kirkemøtet i 2016 vil fortsette å fungere med hjemmel i nødretten inntil Kirkemøtet samles igjen i 2021.

Som utøvende organ for Kirkemøtet vil Kirkerådet kunne opptre på vegne av rettssubjektet, uten særskilt delegasjon fra Kirkemøtet i det enkelte tilfellet. I saker hvor Kirkemøtet fatter vedtak i medhold av andre myndighetsgrunnlag, slik som fastsettelse av forskrifter med hjemmel i lov og godkjenning av liturgier, er det tvilsomt om Kirkerådet uten særskilt hjemmel kan opptre på vegne av Kirkemøtet. Det må i så fall begrunnes i nødrettslige prinsipper. Bare hvis det er nødvendig å fatte vedtak i saken nå, altså at vedtak i saken ikke kan utsettes til Kirkemøtets første samling, bør Kirkerådet treffe vedtak. Kirkerådet vil i så tilfelle fungere som et forretningsministerium som kun tar seg av de sakene som er nødvendig, frem til Kirkemøtet og valg av nytt Kirkeråd kan avholdes.

Kirkerådet som ble valgt på Kirkemøtet i 2016 er valgt for en periode på fire år frem til Kirkemøtets første møte i bispedømmerådenes valgperiode 01.01.2020- 31.12.2023. Det sittende Kirkerådet er derfor valgt ut fra forrige valgperiodes valgresultat. Det kan derfor

stilles spørsmålstegn ved om hvor demokratisk heldig det er at det avtroppende rådet fortsetter å opptre på vegne av det nyvalgte Kirkemøtet helt til 2021.

Siden det er Kirkerådet som eventuelt bestemmer at det ikke skal gjennomføres et møte i Kirkemøtet i 2020, legges det til grunn at dette alternativet bør ha bred støtte i høringen, for at det skal bli valgt.

3.2 Kirkemøtet behandler nødvendige saker gjennom skriftlig saksbehandling

Kirkemøtets forretningsorden inneholder ikke bestemmelser som åpner for at Kirkemøtet kan gjennomføre saksbehandling skriftlig. En rekke andre organer, bl.a. kommunestyre, generalforsamlinger i aksjeselskap, bispedømmeråd m.m. har regler som åpner for at disse organene kan gjennomføre saksbehandling skriftlig. Det legges til grunn at Kirkemøtet i en normalsituasjon kunne ha vedtatt regler i sin forretningsorden som åpnet opp for at Kirkemøtet kunne ha behandlet saker gjennom skriftlig saksbehandling. En slik løsning vil være i pakt med kirkeordningens prinsipper, men stride mot de normalt gjeldende rettsregler for Kirkemøtets saksbehandling slik disse kommer til uttrykk i Kirkemøtets forretningsorden. Løsningen vil derfor måtte hjemles ut fra nødretten.

I et slikt alternativ kunne Kirkerådet ha lagt til rette for at Kirkemøtet kunne få et par enkle saker til behandling gjennom skriftlig saksbehandling. På grunn av de begrensninger som finnes ved skriftlig saksbehandling, bør saksbehandlingen i et slikt alternativ begrenses til et minimum; for eksempel en sak hvor Kirkemøtet delegerer myndighet til Kirkerådet til å fatte vedtak i saker som må behandles før neste møte i Kirkemøtet, de valg og oppnevninger som skulle skjedd på Kirkemøtet i 2020 og en sak med valg av Kirkerådet. Samtidig bør Kirkemøtets medlemmer bli bedt om å gi tilslutning til at vedtaket treffes gjennom skriftlig saksbehandling, for å sikre legitimiteten til beslutningene.

3.3 Kirkemøtet 2020 gjennomføres som et fjernmøte

Kirkemøtets forretningsorden inneholder som nevnt heller ikke bestemmelser som åpner for gjennomføring av Kirkemøtet som fjernmøte (videomøte). Også en slik løsning vil være i pakt med kirkeordningens prinsipper, men stride mot de normalt gjeldende rettsregler for Kirkemøtets saksbehandling slik disse kommer til uttrykk i Kirkemøtets forretningsorden. Løsningen vil derfor måtte hjemles ut fra nødretten.

Dette alternativet har to forskjellige løsninger.

Løsning A – videomøte der deltakerne møter individuelt

I denne løsningen møtes medlemmene og representantene i Kirkemøtet gjennom et videomøte på en plattform hvor hvert enkelt medlem og representant kan delta fra hver sin lokasjon. Det innebærer at man må ha en plattform hvor minst 132 medlemmer og representanter vil kunne være på samme møte samtidig.

En variant av en slik løsning har vært benyttet til gjennomføringen av landsmøtet i Miljøpartiet de Grønne 25. april 2020.

Infrastrukturen for en slik møtegjennomføring vil kreve at alle håndterer både et videomøteprogram og eventuelt også en parallell avstemningsløsning til voteringen.

Løsning B – videomøter der deltakerne møter bispedømmevis

I denne løsningen møtes medlemmene og representantene i Kirkemøtet fysisk på ett sted i hvert bispedømme, slik at det er 11–20 personer per lokasjon, som kobles sammen til et felles videomøte.

Infrastrukturen til en slik struktur eksisterer allerede; bispedømmekontorene og Kirkens hus i Oslo er koblet sammen med et profesjonelt videoutstyr som vil kunne ivareta dette. I en slik løsning vil bispedømmerådsadministrasjonene kunne få ansvar for å sikre at det tekniske utstyret er tilfredsstillende på hver lokasjon og at smittevernrådene overholdes på de enkelte lokasjoner. De kan også bidra med veiledning om hvordan møteappene og saksbehandlingssystemet kan anvendes.

Det elektroniske saksbehandlingssystemet som benyttes på Kirkemøtet til vanlig, GoPlenum, kan benyttes til votering, til å tegne seg til innlegg og replikk, og til å fremme forslag til vedtak. Det vil ikke være mulig med komitebehandling på denne tekniske plattformen.

En ulempe ved denne løsningen vil være at det vil være nødvendig for det enkelte Kirkemøtemedlem å reise et stykke til stiftsbyene for å kunne delta på møtet, noe som vil kunne medføre noe fare for smittespredning. Det vil også kunne være ulike smittevernråd ulike steder i landet, avhengig av de lokale forhold.

4. Saker til behandling i Kirkemøtet i 2020

4.1 Valg av Kirkerådet

Gjennomføringen av valget av Kirkerådet er som nevnt regulert i forskrift 1. april 2019 nr. 455 om regler for valg av Kirkerådet. Reglene er lagd for en *normal situasjon*, hvor Kirkemøtet kan møtes fysisk. Hvis det blir gjennomført alternative behandlingsformer av Kirkemøtet grunnet i nødretten, må reglene likevel følges, med mindre det i forkant gjøres endringer i forskriften som åpner for å forenkle saksbehandlingen. Det er fordi de fleste av bestemmelsene regulerer kirkemøtemedlemmenes rettigheter til å velge sitt utøvende organ, noe som en nødig bør sette til side ut fra nødrettslige betraktninger.

4.1.1 Nærmere vurdering av valggjennomføring ved skriftlig saksbehandling

Reglene for valg av Kirkerådet forutsetter at valget gjennomføres i fire omganger, hvor en ser an valgresultatet mellom hver valgomgang. Valgomgangene er som følger:

1. Valg av leder
2. Valg av fem leke medlemmer, to prester og en lek kirkelig tilsatt
3. Valg av fem leke medlemmer og to prester
4. Valg av varamedlemmer

Videre er det forutsatt at det er Kirkemøtets valgkomité som administrerer valget, blant annet ved å fremme forslag til kandidater til varamedlemmene mv., og det skal være mulig å fremme benkeforslag. Det innebærer at det blir noe komplisert å gjennomføre valget gjennom skriftlig saksbehandling i henhold til de reglene som gjelder.

Litt forenklet må Kirkemøtet gjennomføre følgende steg:

1. Kirkemøtet velger valgkomité gjennom skriftlig saksbehandling innen en frist
2. Kirkemøtets medlemmer gis anledning til å fremme benkeforslag innen en frist. Valgkomiteen kan også føre opp forslag på nominasjonskomiteens liste.
3. Valg av leder.
4. Valgkomiteen foretar valgoppgjøret og informerer Kirkemøtets medlemmer om resultatet.
5. Valg av fem leke medlemmer, to prester og en lek kirkelig tilsatt.
6. Valgkomiteen foretar valgoppgjøret og informerer Kirkemøtets medlemmer om resultatet.
7. Valg av fem leke medlemmer og to prester.
8. Valgkomiteen foretar valgoppgjøret og informerer Kirkemøtets medlemmer om resultatet.
9. Valgkomiteen fremmer en valgliste til Kirkemøtet med forslag på kandidater til varamedlemmer i tråd med valgreglens § 2-4.
10. Kirkemøtets medlemmer gis anledning til å fremme benkeforslag innen en frist.
11. Valg av varamedlemmer til Kirkerådet.
12. Valgkomiteen foretar valgoppgjøret og informerer Kirkemøtets medlemmer om resultatet.

I tillegg til disse stegene som følger av valgreglene, er det en tradisjon for å gi kandidatene anledning til å presentere seg. Dette har vært gjort både gjennom valgtaler og skriftlig presentasjon. Det legges til grunn at kandidatene må kunne presenteres før valget på en egnet måte, avhengig av behandlingsmåten en lander på. Presentasjonen er imidlertid ikke regelfestet, så det er en større grad av fleksibilitet til hvordan denne kan gjennomføres.

De ulike stegene kan enten gjennomføres over lenger tid, hvor det fastsettes en rekke frister for når de ulike punktene skal gjennomføres, for eksempel over noen uker, eller over kortere tid, hvor de ulike stegene skjer over for eksempel noen timer på en dag.

4.2 Valg til andre organer enn Kirkerådet

I tillegg til Kirkerådet og valgkomiteen, som allerede er nevnt, skal det første Kirkemøtet i Kirkemøtets valgperiode velge følgende andre organer:

- Samisk kirkeråd
- Mellomkirkelig råd

- Kirkemøtets protokollkomité
- Kirkemøtets kontrollutvalg
- Den norske kirkes klagenemnd

Det er et spørsmål om valgene til noen av disse organene eventuelt kan delegeres til Kirkerådet. Alternativ kan en foreslå at de organene som allerede er valgt, prolongeres (at mandatet deres forlenges) frem til neste samling av Kirkemøtet, og at Kirkerådet heller får fullmakt til å foreta eventuelle suppleringsvalg hvis enkeltmedlemmer i en slik situasjon velger å trekke seg fra organene.

Kontrollutvalget har i oppgave å kontrollere Kirkerådet på Kirkemøtets vegne, og skal derfor være uavhengig av Kirkerådet. Det tilsier at dette valget ikke delegeres til Kirkerådet.

Kirkemøtets protokollkomité har både en oppgave med å kontrollere at gjennomføringen av saksbehandlingen i Kirkemøtet går rett for seg, i tillegg til å godkjenne protokollen fra Kirkemøtet. Kontrollfunksjonen til protokollkomiteen kan tilsi at dette valget ikke delegeres til Kirkerådet.

Den norske kirkes klagenemnd er klageorgan for enkelte av Kirkerådets beslutninger, noe som potensielt kan tale for at Kirkemøtet velger organet. På den annen side er denne nemnda i stor grad satt sammen på grunn av sin faglige kompetanse etter nærmere kriterier fastsatt av Kirkemøtet, noe som kan tilsi at det er mindre problematisk at det er Kirkerådet som foretar valget.

Samisk kirkeråd er nominert gjennom en omfattende prosess gjennom vedtak i Samisk kirkelig valgmøte, og burde derfor kunne oppnevnes av Kirkerådet om det ikke lar seg gjøre at Kirkemøtet velger det i 2020.

Når det gjelder Mellomkirkelig råd, har Kirkerådet forberedt en sak om endring av regelverket for oppnevningen. Etter den ordinære planen skulle Kirkemøtet i 2020 behandle en sak om nye regler for Mellomkirkelig råd. Forslaget fra Kirkerådet er at sammensetningen i rådet blir endret, hvor Kirkemøtet går fra å velge elleve medlemmer til å velge fem medlemmer (inkludert leder). Hvis Kirkemøtet i 2020 ikke får anledning til å behandle forslaget til regler for Mellomkirkelig råd, er det de gjeldende statuttene som fortsatt gjelder, noe som innebærer at Kirkemøtet i så fall må velge elleve medlemmer med varamedlemmer. Fordi det er ventet at Kirkemøtet vil endre sammensetningen gjennom behandlingen av nye regler, er det lite hensiktsmessig å velge medlemmer etter nåværende sammensetning for perioden 2020–2024. Det anbefales derfor at Kirkemøtet gjør vedtak om å forlenge mandatet til de som ble valgt i 2016 inntil Kirkemøtet i 2021 får behandlet regelverk og gjennomført nytt valg. Samtidig foreslås det at Kirkerådet gis fullmakt til å foreta eventuelle suppleringsvalg hvis noen av de nåværende medlemmer ikke vil ha mulighet til å fortsette frem til Kirkemøtet i 2021.

4.3 Utvidede fullmakter til Kirkerådet

Som Kirkemøtets utøvende organ kan Kirkerådet opptre på vegne av Kirkemøtet og dermed rettssubjektet, også uten særskilt delegasjon. I saker hvor Kirkemøtet fatter vedtak i medhold av andre myndighetsgrunnlag, slik som fastsettelse av forskrifter med hjemmel i lov og godkjenning av liturgier, er det tvilsomt om Kirkerådet uten særskilt hjemmel kan opptre på vegne av Kirkemøtet.

Kirkemøtet delegerer til Kirkerådet å treffe de vedtak som ikke kan utsettes til neste møte i Kirkemøtet.

4.4 Andre saker

Kirkerådet vedtok i januar 2020 en foreløpig saksliste for Kirkemøtet 2020:

- KM 01/20 Godkjenning av innkalling og saksliste
- KM 02/20 Kontrollutvalgets rapport om Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak
- KM 03/20 Valg og oppnevninger
 - Valg av dirigentskap
 - Valg av Kirkerådet
 - Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd
 - Kontrollutvalg og klagenemnd
 - Valg av komitéledere og nesteledere
 - Oppnevning av protokollkomité
- KM 04/20 Orienteringssaker
- KM 05/20 Regler Mellomkirkelig råd og tilhørende endringer i Kirkemøtets forretningsorden
- KM 06/20 Plan for diakoni i Den norske kirke
- KM 07/20 Konfirmasjonstidens gudstjenester
- KM 08/20 Melding om kontrollutvalgets arbeid
- KM 09/20 Kirkemøtets fordeling av midler 2021 og orientering om budsjett for 2020
- KM 10/20 Kristne migranter
- KM 11/20 Fjernmøter i kirkelige organer
- KM 12/20 Frivillighet
- KM 13/20 Regler for ungdomsdemokrati i Den norske kirke
- KM 14/20 Kirke 2030 – oppspill til ny strategiplan 2021-2025
- KM 15/20 Pensjonsleverandør fra 2021
- KM 16/20 Endringer i Regler for Den norske kirkes kontrollutvalg
- KM 17/20 Komitémøter i Kirkemøtet (Kirkemøtets forretningsorden)
- KM 18/20 Støtte til nomineringsgrupper som har medlemmer i Kirkemøtet
- KM 19/20 Forskrifter om endringer av regler for valg av Kirkerådet (vara for prester)
- KM 20/20 Endring av Kirkemøtes budsjettreglement
- KM 21/20 Kirkeordningen – overgangsbestemmelser og ikrafttredelse

I lys av den ekstraordinære situasjonen, må sakslisten tilpasses den behandlingsformen som velges. I det følgende skisseres det noen alternativer til hvilke saker som bør behandles.

Høringsinstansene bes om å gi tilbakemelding på forslagene. Kirkerådet vil ta nærmere stilling til sakslisten i ut fra hva slags behandlingsform som fremmes.

4.4.1 Saksliste – alternativ A

I dette alternativet foreslås det kun å vedta de sakene som er nødvendige å vedta i 2020, gitt at Kirkemøtet behandler saker i 2020 gjennom fysisk møte, fjernmøte eller skriftlig saksbehandling. Disse sakene er følgende:

1. Godkjenning av innkalling, saksliste og behandlingsform
2. Valg
 - a. Valg av valgkomité
 - b. Valg av protokollkomité
 - c. Valg av Kirkerådet
 - d. Valg av kontrollutvalget
3. Forskrifter om endringer av regler for valg av Kirkerådet (vara for prester)
4. Delegasjon til Kirkerådet - utvidede fullmakter frem mot neste Kirkemøtet
5. Forlengelse av Mellomkirkelig råds periode og delegasjon til Kirkerådet til å foreta valg av Den norske kirkes klagenemnd, Samisk kirkeråd og eventuelle suppleringsvalg til Mellomkirkelig råd.
6. Endringer i Regler for Den norske kirkes kontrollutvalg

For at Kirkerådet skal kunne velges, må sak KM 19/20 om forskrifter om endringer av regler for valg av Kirkerådet, behandles. Dette er teknisk sak.

Kirkerådet ville i så tilfelle måtte håndtere de kirkemøtesaker som må behandles i 2020 ut fra fullmakten fra Kirkemøtet, dvs. særlig sakene om pensjonsleverandør fra 2021, budsjett og saken om kirkeordningen – overgangsbestemmelser og ikrafttredelse. Hvis møtet gjennomføres fysisk eller virtuelt, bør det også velges et dirigentskap.

4.4.2 Saksliste – alternativ B

I dette alternativet foreslås det å behandle noe flere saker, noe som for eksempel kan være mulig om Kirkemøtet møter via fjernmøte over noe tid, f.eks. to dager. Disse sakene vil være som følger:

1. Godkjenning av innkalling, saksliste og behandlingsform
2. Valg
 - a. Valg av valgkomité
 - b. Valg av protokollkomité
 - c. Valg av Kirkerådet
 - d. Valg av kontrollutvalget
 - e. Valg av Samisk kirkeråd
 - f. Valg av Mellomkirkelig råd
 - g. Valg av Den norske kirkes klagenemnd
3. Forskrifter om endringer av regler for valg av Kirkerådet (vara for prester)
4. Regler Mellomkirkelig råd og tilhørende endringer i Kirkemøtets forretningsorden
5. Kirkemøtets fordeling av midler 2021 og orientering om budsjett for 2020

6. Støtte til nomineringsgrupper som har medlemmer i Kirkemøtet
7. Pensjonsleverandør fra 2021
8. Kirkeordningen – overgangsbestemmelser og ikrafttredelse
9. Delegasjon til Kirkerådet - utvidede fullmakter frem mot neste Kirkemøtet
10. Endringer i Regler for Den norske kirkes kontrollutvalg

Saken om regler for Mellomkirkelig råd og saken om forskrifter om endringer av regler for valg av Kirkerådet må vedtas av Kirkemøtet før hhv. Mellomkirkelig råd og Kirkerådet velges. Saken om Kirkemøtets fordeling av midler 2021 må naturligvis behandles før 2021, det samme gjelder pensjonsleverandør fra 2021 og saken om kirkeordningen – overgangsbestemmelser og ikrafttredelse. Saken om støtte til nomineringsgrupper som har medlemmer i Kirkemøtet antas det at det kan være ønskelig å behandle tidlig for å få på plass en støtteordning, selv om denne saken også kunne ha vært utsatt. Saken kan eventuelt i stedet delegeres til Kirkerådet.

4.4.3 Saksliste – alternativ C

Dette forslaget tilsvarer forslaget i alternativ B, men i tillegg innebærer dette alternativet å ta med noen saker av mer strategisk karakter, om det lar seg gjøre ut fra den behandlingsformen som velges.

11. Plan for diakoni i Den norske kirke
12. Kristne migranter

Øvrige saker foreslås utsatt til neste Kirkemøtet.

5. Høringsspørsmål

Høringsinstansene bes om å gi innspill til forslaget til behandlingsform, både med tanke på hva slags behandlingsform høringsinstansene primært ønsker, dersom det ikke blir mulig å gjennomføre møtet fysisk, og sekundære standpunkt. Høringsinstansene bes også gi tilbakemelding på hvilke saker som bør behandles på Kirkemøtet i en alternativ behandlingsform i 2020. På bakgrunn av tilbakemeldingene fra bispedømmerådene, vil Kirkerådet ta stilling til spørsmålet på sitt møte den 4.–5. juni 2020.

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Gunnar Rønnestad	421	17/02948-43	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	12.05.2020

Endring av møtedato i juni 2020 for Stavanger bispedømmeråd

Saksorientering

Stavanger bispedømmeråd har tidligere fastsatt 9. juni 2020 som møtedato.

Det anses som hensiktsmessig at det gjøres vedtak i flere tilsettingssaker før sommeren. Tiden er knapp for å få gjennomført tilsettingsprosessene. For å få mer tid til prosessene, foreslås det å flytte neste bispedømmerådsmøte fra 9. juni til 18. juni.

Forslag til vedtak

Tidligere fastsatt møtedato 9. juni 2020 for Stavanger bispedømmeråd endres til 18. juni 2020.

Stiftsdirektørens rapport mai 2020

I stiftsdirektørens rapport for april ble det skrevet en hel del om arbeidet som skjer ved kontoret og i menighetene i disse ukene. Det meste av dette arbeidet har fortsatt. I denne rapporten kommer det supplerende info.

Smittevernveileder for Den norske kirke

Kirkerådet, Bispemøtet, Kirkens arbeidsgiverorganisasjon og kirkevergelaget har utarbeidet en smittevernveileder. Se lenken:

<https://kirken.no/nb-NO/infotilmedarbeidere/smittevernveileder%20for%20den%20norske%20kirke/>

Denne skal nå implementeres, og vi vil da kunne åpne kirkene for gudstjenester igjen. Dette må skje kontrollert og vil skje til ulike tider. Det skal være trygt å komme til kirken, vi vil derfor måtte ta den tid som er nødvendig for å få alt det praktiske på plass før en åpner.

I forbindelse med implementeringen av bransjestandarden er det invitert til et felles møte mellom alle proster og kirkeverger i landet. Det er første gang dette blir gjort, og vi gleder oss over muligheten for å samles virtuelt i samme møte. Regionalt vil vi følge dette opp med et møte der alle proster og kirkeverger i bispedømmet møtes for å drøfte de lokale problemstillingen som dukker opp i forbindelse med gjenåpningen av kirkene. Vi har nå gode erfaringer med å bruke virtuelle møterom og ser at det er et godt arbeidsredskap når vi skal samles på tvers av bispedømmet.

Avdeling for menighetsutvikling

En viktig oppgave for rådgiverne i menighetsutviklingsavdelingen for tiden er å støtte ansatte lokalt og dele gode tips til hvordan menigheter kan møte utfordringene. Alle fagrådgiverne er i tett kontakt med sine faggrupper.

Visitaser

Biskopen har avlyst visitaser i Suldal i slutten av mai og i Ølen og Bjoa i august.

Justert ordning for hovedgudstjenesten

Innen 1. søndag i advent 2020 skal justert ordning for hovedgudstjeneste etter planen innføres i kirkene. I løpet av våren setter prestene seg inn i ordningen. Biskopen vil inspirere, informere og møte alle prostier i forbindelse med dette. Fra august ut oktober skal menighetene fornye sine gudstjenesteordninger, før disse mottas hos biskopen i november. De som søker om ordninger som ikke er dekket i Kirkemøtets vedtak får utsatt frist for innføring til 1. søndag etter påske 2021. Den justerte ordningen vil blant annet bidra til større likhet mellom gudstjenestene i ulike menigheter, uten at det lokale særpreget forsvinner.

Inkludering

I hovedmålgruppen for rådgivere med fokus på inkluderende kirkeliv blir det svært tydelig at det er mange som **savner mye** i denne tiden. Savner jobb-hverdagen, savner de faste fritidstilbudene og andre faste avtaler, savner samvær, fellesskap og nærhet, savner å kunne møtes på klubber, lørdagskafèer og i kirkene. Mange kan kjenne at dagene blir ensformige og monotone, og at også fellesskapene på boliger/bofellesskap er merkbart forandret nå. En del av våre brukere kan ikke gjøre

nytte av digitale hjelpemidler og har heller ikke mulighet for å samtale i telefon. Det vil ikke være mulig for oss å kommunisere med dem før det igjen åpnes opp for kontakt.

- Inkluderingsrådgiverne søker fortsatt å holde kontakt med brukere, pårørende og medarbeidere i det lokale arbeidet, gjennom telefon og de andre tekniske verktøyene vi har til disposisjon.
- Vi får del i, og deler, gode ideer og eksempler fra menighetene på hva man kan gjøre for å nå fram til deltakere/medlemmer i arbeidet (video-hilsener, brev/kort i posten, «aktivitetspakker» som lages og distribueres etc.)
- HEL-gudstjenesten i Bogafjell 26.04, som ble sendt på deres YouTube-kanal, ble grundig reklamert for og anbefalt, bl.a gjennom et profilert oppslag på hjemmesidene våre. Vi har tilbakemeldinger på at denne blir sett og brukt aktivt av mange i målgruppen og deres familier.
- Regelmessige møter med de andre Inkluderingsrådgiverne gir inspirasjon, ideer og nyttig erfaringsdeling,- samtidig som vi sammen kan planlegge prosjekter og framtidige tiltak.
- Lokalt planlegges det i ressursgruppa nord oppstart av nye tiltak for mennesker med utviklingshemming så snart det er helsemessig forsvarlig. Det er i første omgang tiltak rettet mot yngre personer.

Trosopplæring

Sist uke ble det sendt ut en mail til alle som jobber med trosopplæring og undervisning, der ba vi de om å sende inn glimt med ideer, gleder og utfordringer fra denne korona-tiden vi nå er inne i. Vi har så langt fått lange og innholdsrike mailer fra 11 menigheter, spredt over hele bispedømmet. Det har vært utrolig inspirerende å lese om alle de gode ideene og tiltakene, og åpne alle lenkene med filmsnutter fra blant annet påskedagene, babysangsamlinger, og andakter for barn. Det har også kommet inn noen ideer fra arbeid med konfirmanter og ungdommer, men det virker som det har vært litt mer utfordrende enn å nå fram til barna. De ansatte melder om mye kreativitet, men også om utfordringene med å jobbe fra hvert sitt hjemmekontor. Vi skal nå systematisere innholdet i mailene, og dele noen av de beste ideene med alle menighetene. Mailene vil også være god dokumentasjon på noe av det som skjedde i denne tiden i menighetene, og vil derfor bli brukt som underlag for årsrapport, og lagt i arkivsystemet.

Forum for trosopplæring

Hvert år arrangerer vi Forum for trosopplæring på Solborg folkehøyskole. Forumet er et faglig og sosialt møtepunkt over to dager, med ca 100 deltakere. Dette året hadde vi planlagt en Dåpsfestival den ene dagen, og Forum for trosopplæring den andre dagen. På grunn av korona-pandemien er det nå besluttet å avlyse dette arrangementet, og heller lage et webinar med bidragsyterne fra de to dagene. Vi er godt i gang med å spørre om de som skulle bidra vil være med på webinar, og vi håper at alle eller de fleste svarer ja til dette. Vi tror det vil bli et veldig godt og variert webinar, som nok mange av de som jobber med trosopplæring og undervisning vil sette pris på å ta del i 19.og 20.august.

Drop in møter på nett.

Rådgiverne på trosopplæring og undervisning planlegger nå et første drop in-møte for ansatte i trosopplæringen/undervisningen. Møtet vil være en digital arena hvor de ansatte som ønsker å stille spørsmål om noe faglig, snakke litt, eller bare si hei, kan gjøre det. Første møte vil finne sted fredag 8.mai kl.10.00-11.00, og blir det vellykket kan det være vi fortsetter med noen slike møtepunkter utover våren. Det er tydelig at mange ansatte har behov for kontakt eller bli sett i denne spesielle tiden.

